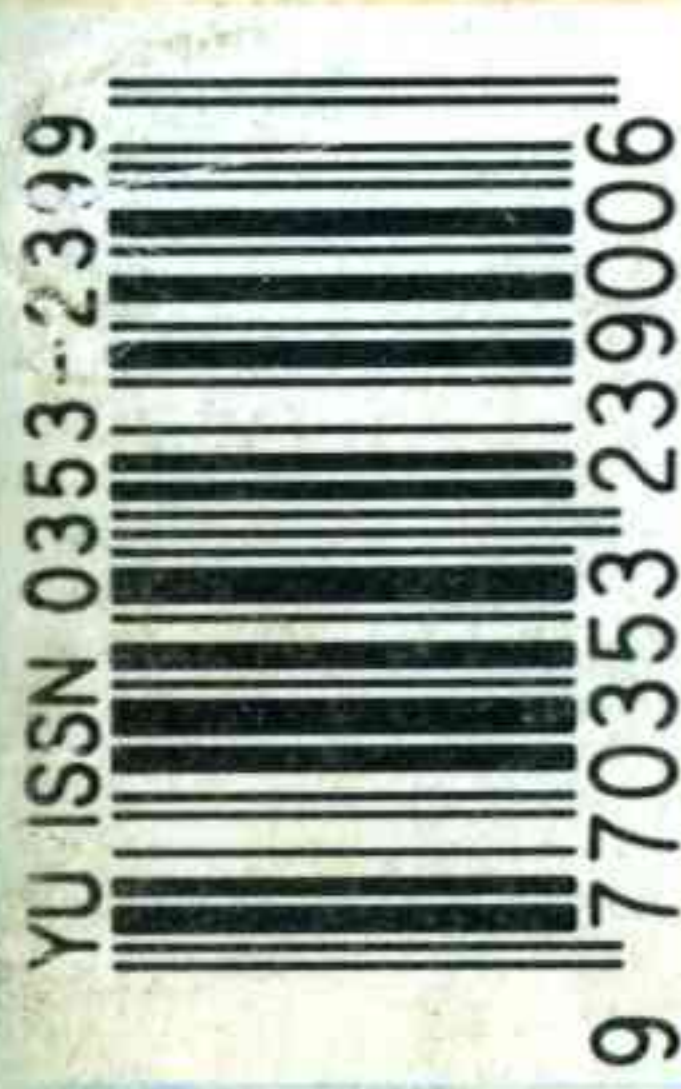

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 4000 d broj 815

Gene Curry

IZMEĐU DVIJE VATRE

Gene Curry

IZMEĐU DVIJE VATRE

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak)
– OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman) Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugaric (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupovac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: OOUR
Stamparska proizvodnja

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Gene Curry: Između dvije vatre
Naslov originala: Hot as a Pistol
Copyright: VPA
Recenzija: Tomislav Odlešić
Prijevod: Miroslav Kiš

Laso broj 815 izlazi 26. 5. 1989.
u nakladi od 60.000 primjeraka

I

Uglavnom me u nevolje uvlače žene. Priznajem da im u tome i sam pomognem. No, ovaj me put na stazu propasti doveo moj prijatelj Teksašanin. Zvali su ga gospodin Johnny Callahan. Obojica smo bila iz zapadnog Teksasa. Ja iz Jonesboro, a on iz Dimmita. Poznavao sam Johnnya još u djetinjstvu. Moji su bili siromašni, ali smo se mirili s time. Johnny se, međutim, još u djetinjstvu zakleo da neće nositi dobivenu rabljenu odjeću ni poderane cipele čim dođe do prvog svojeg novca. Odijevat će se, rekao je, kao gospodin. Rečeno – učinjeno, te je tako i stekao da ga oslovljavaju gospodin.

Johnny je ubrzo nestao iz našega kraja. Samo sam ponešto saznavao o njemu. U početku je imao pogrešnih poteza, kao što je, naprimjer, bila preprodaja u Meksiku ukradenih goveda i konja. Od čovjeka na rubu, pa čak i preko ruba zakona – Johnny je odjednom postao mirotvorac. Bio je šerif u nekoliko gradića u Teksasu. Nekoliko sam ga puta i susretao, ali smo bili daleko od toga da budemo nekakvi veliki prijatelji. Stekao je i sumnjiv ugled kockara. A onda se za nj dugo nije ni čulo, mnogi su čak tvrdili da je mrtav.

Najmanje sam očekivao da ću ga sresti u gradiću Dragoon Wellsu,

na području Arizone. Znao sam, dođuše, da postoji to gnijezdo na tri ili četiri dana jahanja od granice gdje je meksička Sonora. tamo negdje početkom 1860, kad su bijelci bili zauzeti građanskim ratom, Apaši su podivljali, a nekoliko veterana – konjanika, »dragoona«, onih još iz bitke za Alamo – naučilo ih je pаметi, pa je grad nazvan po onima što su ga spasili. Ove posljednje podatke naučio sam tek kad sam u Dragoon Wellsu postao šerifov zamjenik.

Bio sam, zapravo, jahao u Meksiko, u potrazi za kakvom lakom zaradom. Dragoon Wells bio mi je na putu. Ostao sam i – upao u nevolje.

Ujahao sam u gradić jednog nedjeljnog podneva. Na rubu gradića upravo se održavala konjska utrka. Gradić su okruživali brežuljci, ogoljeli od nekadašnjeg kopanja rude, o kojem su svjedočile i gomile šljake. Htio sam prenoćiti. Kako mi se nije žurilo, zastao sam i promatrao utrku.

Vodio je jahač na vrancu arapske pasmine. Iako s priličnom prednošću pred ostalima i neposredno pred ciljem, udarao je konja šeširrom i podvriskivao. Da je plemeniti konj uopće mogao biti brži, ne bi trčao nego letio! Na cilju je preda nj istrčao nekakav pas. Konj je, prešavši ciljnu crtu, uplašeno poskočio,

jahač je bio Johnny Callahan. Prišavši mu, ugledao sam mu na prsima šerifsku zvijezdu. Prepoznali smo se, ali mu se nisam javio. Vidio sam da je polomio obje noge i shvatio da ga očekuje dulji oporavak. Nisam, međutim, bio siguran bi li mu odgovaralo, sada kad je bio šerif, da se zna kako se poznajemo. Nisam, naime, ni ja u poštivanju zakona uvijek bio andeo.

Smjestio sam se u jedan od dvaju postojećih, ne osobito zauzetih hotela. Upravo sam se ispružio na krevetu u skromnoj sobi kad je stigao neki mladić s porukom da šerif želi razgovarati. Upitao sam ga je li siguran da razgovara s pravim čovjekom, želeći tako otkriti pod kojim me imenom predstavio šerif Callahan. Na Zapadu, naime, većina onih što ih traži zakon jaše pod imenom i prezimenom – ne, niste pogodili! – ne Smith, nego John Ryan. Mladić mi je rekao da šerif traži Jima Saddlera. Moj me Johnny, dakle, nazvao pravim imenom.

Šerifov ured i zatvor pronašao sam i bez kurirove pomoći. Bio je očito građen u doba kad se grad razvijao zahvaljujući sada napuštenom rudarstvu: povećala se zgrada od opeke, prozori s rešetkama, teška hrastova, okovana vrata, veranda sa stolcem za ljuljanje, a s obje strane uz vrata mnogo potjernica.

Kad sam ušao, liječnik je upravo završavao s Johnnyem, koji je sjedio u kolicima. Na šerifovu stolu stajala je boca s viskijem, a pokraj nje čaša. Zatvor je i iznutra bio solidan, a isto tako i ured: masivan stol, prostorija oličena i pometena, a pod izriban i namazan. Mirisalo je po dobrom viskiju i još boljim cigarama. Johnny se, shvatio sam bio ovdje vrlo dobro smjestio.

Nismo se rukovali niti se potapšali po ramenima.

– Sjedni tamo na stolac i priče-

kaj dok ne završim s ovim dosadnim doktorom – zamolio me Johnny.

– Dosadan ili ne – nastavljao je liječnik očito prije započetu priču – ali morali biste biti u krevetu. Zašto se, dovraga, želite kotrljati u ovim kolicima, kad možete ležati u krevetu?

– Zato što ne volim krevet, osim za dvije stvari... – nestašno je odgovorio Johnny. – A trenutačno se ne osjećam sposobnim ni za jednu od njih. Recite mi sada i sve ostalo, možda i povjerujem u neku od vaših litanija.

– Slomljene su vam obje noge. Morate čekati da kosti srastu. Bude li nestrpljivi, moglo bi se dogoditi da ostatak života morate hodati sa štapovima! Morate ležati, a u kolica ćete prijeći kada za to dođe vrijeme. Ostavljam vam sredstvo za umirenje. Što se tiče količine, imajte na umu, šerife, da to nije viski – uzimajte ga na žličice! Budem li vam potreban, pošaljite mladića po mene.

– Što ti, dovraga, radiš ovdje, Saddleru? – obratio mi se Johnny kad je liječnik izišao.

– Pa, mladić mi je rekao da želiš razgovarati sa mnom – nacerio sam se, gledajući u lijepe muževne crte Johnnyeva lica. Mora da je imao i indijanske krvi: poput ugljena crna kosa imala je plavkast odsjaj, a sjajne plave oči mora da su mu geni prenijeli od Callahanovih.

– Pitam, naravno, što radiš u Dragoon Wellsu? – nacerio se i Johnny. – Da te slučajno ne traži neki od mojih kolega? Pitam to, naravno, neslužbeno!

– Bez brige, Johnny! Ima mjesta gdje nisam dobrodošao, ali pred zakonom ne bježim. A što je s tobom? Posljednjih nekoliko godina od tebe ni traga ni glasa.

– Zaista ne! – osmjehnuo se. – Skrasio sam se ovdje i dobro mi je. Ovdje sam, moglo bi se reći, stup društvene zajednice. Neki u gradu ne bi, doduše, zaplakali kad bih otišao, no nemaju petlje da to i kažu. Drugima je svejedno. Obavljam dobar posao za ovaj grad.

– I za samog sebe, čini mi se! – osmjehnuo sam se, osvrnuvši se po lijepom uredu.

– Čovjek mora imati malo udobnosti, Jime, stari ortače! – skromno je odgovorio.

– Čini se da si se doista, kako kažeš, skrasio. Ja još pomalo jašem kojekuda. Krenuo sam u Sonoru.

– O tome sam, vidiš, htio porazgovarati s tobom – rekao je, kotrljajući se spretno u kolicima oko stola. Izvadio je iz pretinca još jednu čašu te ulio i meni i sebi viski a onda izvadio i duge, skupe cigare. – Ne čini mi se da osobito žuriš u Meksiko.

– Ne žurim, ali volio bih stići onamo – tamo gdje je novac!

– Ima novca i ovdje, ako ga želiš.

– A što bih trebao raditi?

– Raditi za mene. Treba mi zamjenik!

Popio sam još jedan viski kako bih imao vremena da razmislim svida li mi se ta zamisao. Nije mi se svidjela.

– Bilo bi to glupo – rekao sam.

– Osjećao bih se glupo i izgledao glupo... Slušaj, stari ortače, pomagao bih ti kad bi ti zaista bio u velikoj nevolji. Zbog dobrih starih vremena i našega prijateljstva! No, zamjenika možeš naći i među ovdašnjim ljudima.

– Treba mi takav u kojega mogu imati povjerenja.

– Misliš takav koji se neće polakomiti za tvojim poslom, poželjeti da ostane šerifom?

– Upravo to! Ti si, znaš i sam, skitnica. Nećeš me pokušati istisnu-

ti, premda, uvjeren sam, griješiš što se i sam ne smiriš. Meni je, kako vidiš, dobro u ovom selu. Šerifska plaća nije prevelika, ali imam i prihoda sa strane. Znaš, od kocke, saluna, viskija, lijepotica noći... Od investicija, moglo bi se reći!

– A što si investirao?

– Pa, svoju dobru volju. Ne, ne! Znam što misliš. Ne ucjenjujem nikoga! Mnogi šerifi rade upravo to, ali to im se i osveti. Negdje su šerifi tako škrti i pokvareni da ih daju ubiti. Nađu nekog revolveraša, no taj kad obavi posao, često sâm želi postati šerifom. Poznaješ me, Jime! Volim novac jer ga prije nisam imao. Ovdje sam im pošteno očistio grad, čak i od ubojica, obračunavši se s njima sâm, licem u lice bez ičije pomoći. A građane ipak nisam opljačkao...

– No, ipak te ne vole?

– To je preoštro rečeno – usprotivio se. – Sumnjam da bi na mene nahuškali kakvog revolveraša. Dok sam im čistio grad, bogovski su me plaćali. Kad sam stvorio malo reda, ponudio sam im da останem šerif za polovinu dotadašnje plaće.

– Kolika li je bila? – osmjehnuo sma se. – Četiri stotke?

– Pet – odgovorio je – no ja sam dobar šerif. Ali, nisam na šteti ni s polovicom te plaće jer dobivam dio od kocke i djevojaka. Imam čak i malen ranč izvan grada. Gajim konje. Onaj što sam ga danas jahao iz mogega je korala.

Pogodili smo se: bit ću mu zamjenik za pola njegove plaće i petinu prihoda što ih ima od kocke, djevojaka i prometa viskija.

– Samo jedan mjesec ovdje i lijepo ćeš se potkožiti – prokomentirao je moj pristanak, nazdravljajući mi viskijem. – Nećeš se pretrgnuti od posla. Morat ćeš zatvoriti ponekog pijanca i oglobiti ga. Voda je za nj besplatna, a doručak takvima ne

daješ. Što se koga tiče koliko grad izdvaja za hranu zatvorenicima! Šetaj se gradom i prodrmaj poneki lokot na radnji ili prodavaonici, tako da vide da paziš, da ih čuvaš... Tako barem ja radim, stari ortače!

— Sve će biti uredu, samo prestani s tim »stari ortače«!

— Dobro, zamjeniče Saddleru! — nasmijao se. — Ah, to me podsjeća na obavezu da te moram zakleti, a onda ćeš dobiti i značku!

Zakleo me i prikačio mi značku: postao sam šerifov zamjenik u Dragoon Wellsu.

II

Kate Flannery stigla je u grad drugog dana moga šerifovanja. Poslije toga moj mi se posao i činio i bio sasvim drukčiji.

Prvoga mi je dana, naime, bilo vrlo dosadano, izuzme li se, naravno, trenutak zabave što su mi je priuštila zapanjena lica gradskih otaca u trenutku kad im je Johnny Callahan saopćio da me imenovao svojim zamjenikom. Sazvao je sjednicu takozvanog gradskog vijeća da bi im, kako je rekao, saopćio radosnu vijest. Nijedan od njih nije poskočio od radosti. Dapače, bilo je mnogo pročišćavanja grla kašljucanjem, palo je čak prijekih pogleda, a osobito se šepurio bankar Dougal McLandress, čija je važnost bila velika gotovo koliko i njegov debeli trbuh. Predbacio je šerifu Callahanu što se, prije nego što mi je prikačio značku, nije posavjetovao s gradskim vijećem.

Johnny je na primjedbe kako ništa ne znaju o meni glatko odgovorio da jamči za mene, jer smo nas dvojica već zajedno smirili poneki grad poput Dragoon Wellsa. Na izravno pitanje gdje je to bilo, drsko je odgovorio: »Posvuda!« Udario je znalački u pravu žicu spomenuvši

kako pljačkaši nikad ne pljačkaju banke usred velikih poslovnih centara, nego upravo u mirnim, malim gradovima, a da ću se ja, bolje nego itko od mjesnih ljudi, znati uspješno suprotstaviti takvim razbojnicima.

— Tako treba s tim kućkinim sinovima! — nasmijao se Johnny kad je otpravio gradske oce. — A sada se snalazi kako znaš, ja sam zreo za krevet. Pitam se samo kako bih sada smazao neku žensku, s ovim udlagama na nogama!

— Možda glavom, Johnny — posavjetovao sam ga.

— Ne misliš, valjda, kao oni Francuzi u New Orleansu!?

— Nema u lizu ništa loše — odgovorio sam, prisjetivši se nekih mačkica koje su osobito cijenile taj način. — Ne moraš biti Francuz, Johnny, da bi to radio. Osim toga, to je uzajamno: Ti njoj, ona tebi!

— Jesi li ti ikada to radio? — nepovjerljivo je upitao moj zatucani Teksašanin.

— Sve što vrijedi činiti valja i pokušati, Johnny! Čim sam kušao, svijelo mi se.

Taj zanimljivi razgovor prekinuo je onaj mladić — sav smušen, udova kao u krpene lutke, pomalo i udaren u glavu — došavši saopćiti šerifu da ga pred uredom čeka dvokolica.

— Dovraga, o čemu to govoriš, Calvine!? — uzviknuo je Johnny.

— Doktor Kline rekao je da će vam sada takva laka kola često trebati. Zar ne želite tu dvokolicu?

— Ova budala mnogo toga zna, Jime — obratio mi se Johnny. — Iskrsne li nešto, samo ga pošalji po mene!

— Šerif govori o meni — objasnio mi je mladić, pridržavajući vrata kako bi Johnny mogao kroz njih izići na svojem stolcu na kotačima.

Kad su otišli, i ja sma se osjećao kao budala: sa zvijezdom predstav-

nika zakona u potpuno nepoznatom gradu! Ne držim mnogo do šerifa – ni poštenih; ni nepoštenih. Ako se ovo moje službovanje pročuje, zezat će me i prijatelji i neprijatelji. No, morat ću priču poricati. A sada mi je trebao novac!

Ugledavši Kate Flannery, zaboravio sam na novac! Otvorivši uredska vrata, opazio sam je na ulici, na sjedalu njezine dvokolice. Bila je to svečanost za oko: ridokosa poslastica u zelenoj haljini, i to u crnoj, zlatnom bojom ukrašenoj dvokolici! Na glavi je imala svileni šešir, zelene boje kao i haljina. Vrat kao u labuda! Oči zelene, smaragdne boje! Mnoge mačke imaju zelene oči, ali takve kao u Kate viđaju se samo dva-tri puta u životu! Odmjerila je i ona mene pogledom. Bilo je u njem i hladnoće i prezira, ali – ona me je pogledala! A nikoga drugoga oko sebe nije ni udostojila pogleda. No, upravo su zato svi oko nje buljili u nju, a i imali su u što: Kate je bila žena koja izaziva zavist i mržnju drugih žena, a udivljenje i grešne misli u muškaraca!

Sjedila je u dvokolici kao kraljica, vješto upravljajući divnim vrancem. Nije bila stranac u gradu. Shvatio sam da su je poznavali, a mnogi i mrzili. Ja sam je smatrao predivnom: što mogu, takav sam! Zapravo, ja sam romantičar, a to bi, koliko mi je poznato, značilo da radije gledam rasnu žensku nego ručam ili večeram. Ova je bila rasna i divlja. Izbijalo je to iz nje usprkos svim njezinim damskim manirama!

Kad je nestala sa svojom dvokolicom, Dragoon Wells je opet bio došadan i prešan. Dvokolicom je uzvitala prašinu, a svojom pojavom – uzbuđena ogovaranja.

Tko god bila, ta ridokosa ljepotica uzvitala je priličnu prašinu u mom gradu.

Jesam li to rekao u »mojem«
gra-

du!? Nisam rekao, razmišljao sam, no lijepo je zvučalo, makar i samo u mojoj ludoj glavi. Uzeo sam, dakle, uz opasan revolver, i pušku, tek onako, te pošao u obilazak grada. Neki su prolaznici u mene zurili, a neki mi kimnuli glavom. Taj Dragoon Wells nekad je bio meksički. Arhitektura je još podsjećala na to: imao je tipično španjolsku crkvu, glavni trg a kućice su bile oličene bijelo... Sve je predvečer bilo zatvoreno, osim, naravno, triju saluna, no posao im nije cvao.

Među šetačima paradiroao je i bankar McLandress s debelom gospodom i mladom kćeri. Ovo posljednje bistro sam, ali i dobrohotno, zaključio, jer teško je bilo shvatiti da su onakva dva ružna i debela stvorenja mogla izroditi takvo lijepo, crnokoso stvorenje! Bankar bi bio najradije izbjegao susret sa mnom. No, kako se nije imao kamo skloniti, odgovorio je na moj pozdrav, te mi, dapače, predstavio i ženu i devetnaestogodišnju kćerku.

Dragoon Wells ipak nije bio tako strašna vukojebina: vidjeti dvije vrhunske mačke u desetak minuta! Nisu, naravno, bile jednake: Kate je bila zrela, rida, zelenooka mačka, a predstavljena mi gospodica Laurice McLandress crnokosa i crnooka mačkica. A glas – neobično, ali ugodno promukao, s južnjačkim izgovorom. To me začudilo, jer su tatica i mamica govorili »jenkijevski«. Kćerkica se, saznao sam u razgovoru, bila tek vratila sa završenog školovanja u Charlestonu.

– Kako vam se sviđa naš lijepi grad, gospodine Saddleru? – upitao me sa smiješkom andeo srcolika lica. Sa smiješkom rekoh. Kakav smiješak! Kakve usne! A nekako ih je svaki put stegnula, suzila, dajući svakoj rečenici prizvuk humora ili blage podrugljivosti.

– Sviđa mi se, gospodice – odgo-

vorio sam, pitajući se u sebi kakva bi ta mačkica bila u krevetu. Razmišljao sam sve to vrijeme i o Kate. Morao sam se raspitati o ridokosoj, no nisam, valjda, o njoj mogao upitati gospodicu McLandress!

– Grad obično nije ovako živahan – načela je ona sama tu zanimljivu temu. – Jeste li shvatili zašto danas jest?

– Laurie!?! – uzviknula je gospođa majka. – To nema veze s nama, ne tiče nas se! Osim toga...

– Ah, glupost! – prekinula ju je kćerkica. – Šerif je, valjda, muškarac! Jeste li je vidjeli, šerife – ridokosu ljepoticu?

– Mislite na damu u sjajnoj crnoj dvokolici? – upitao sam.

– Pa, da... – potvrdila je sa zločestim osmijehom. – Ženu u dvokolici! – Naglasila je ono »ženu«. – Kako vam se svidjela? – izravno me upitala.

– Dakle, Laurie...!?! – opet je uzviknula njena majčica. – Uvjarena sam da se ono što radi ta Flanneryeva djevojka, šerifova zamjenika uopće ne tiče! Nije li tako, gospodine Saddleru?

– Točno, gospodo, naravno – sve dok ne prekrši zakon!

– Ništa tu nije smiješno! – opet je mati prekorila nestašnu kćer, koju je razveselio moj ozbiljan odgovor.

– Griješiš, mama! Mislim da je to što je rekao zamjenik šerifa upravo vrlo smiješno. Uvjarena sam da i on to zna!

– Ništa nije smiješno, gospodice, kad je u pitanju zakon – odgovorio sam što sam ozbiljnije mogao.

To mi je donijelo poene i naklone starijih, a izazvalo novi kikot pripadnice mlađe generacije.

– Šerif Callahan je smiješan, ali to ne zna – počela je ocjenjivati mladica. – A gospodin Saddler također je smiješan, ali to neće pri-

znati. Svidate mi se više od šerifa Callahana, gospodine Saddleru!

Oprostio sam joj i opraštao za sve neozbiljnosti i rečenice, dotadašnje i buduće, sve što se dogodilo i što se još, osjećao sam, trebalo dogoditi. Takav sam, što mogu! Čovjek koji dobije tu mačkicu imat će meke noći i tvrde dane. Smoždit će ga i po danu i po noći. Uništiti će ga mlada, ali će barem znati da je živio! Pitao sam se što uopće ona radi u Dragon Wellsu, gdje je bila kao ruža na smetlištu. Strepio sam nije li, možda, samo u posjetu. Ode li, ostaje samo ridokosa, a bolje je da su dvije – promjena je prava draž! Na nekome mjestu – tako je to uvijek bilo kod mene – zadržavao me samo novac i, naravno, žene, to jest ako su bile radodajke!

Obilazak sam toga dana završio ne vidjevši više tako lijepih žena. Vidio sam, dakako, još žena, ali takvih koje bi čovjek, da su bile u hlačama, olako pobrkao s muškarcima. Priznajem, doduše, da i ispod daskastih grudi može kucati dobro srce, ali to me ne zanima kad gledam žene!

Johnny me bio upozorio da pogledam i pokeraše u salunu »Dorado«, te sam i to učinio. Samo mi se predstavio vlasnik saluna Floyd Casey. Suglasili smo se kako je »strašno« ono što se dogodilo šerifu Callahanu, a onda me lupež htio prijeći.

– Mogli bismo porazgovarati o nekim stvarima, mislim malo kasnije – rekao je.

– Znam na što mislite, sve ostaje po starom – samouvjereno sam rekao, misleći, naravno, na moj dio prihoda od viskija, karata i djevojkica. A on je odmah ispod šanka izvađio svoju bocu dobrog viskija da me počasti, te postao još udvorniji.

– Jeste li vidjeli ridokosu u dvokolici? – upitao me.

– Mislite na Kate Flannery?

– Naravno! Jeste li je dobro pogledali? Vjerujem da jeste. Zar nije prava? Samo kad gospodin Johnny sazna da je ona u gradu! Ah, zaboravljam da niste ovdje domaći! No, ne odajem nikakvu tajnu ako vam kažem da su Johnny i ona bili prilično bliski. No, posvađali su se. Ne zna se tko je koga od njih dvoje napustio, a onda je Kate imala veliku galamu sa svojim ocem te pobjegla iz grada. Pitam se što li sada traži ovdje. Govorila je da bi se radije izdržavala perući prljave košulje nego da se ikada vrati ovamo.

– Koliko je bila odsutna? – upitao sam, pomislivši kako nije nadomet da saznam i Caseyevu verziju o ridoj dami. Imao sam dojam kako će mi ta dama još donijeti nevolja. I ne samo meni!

– Pa, gotovo dvije godine – odgovorio mi je vlasnik saluna. – Otišla je a da nitko nije znao ni kada ni kamo. Ipak je izišlo na vidjelo. Jedan od Flanneryevih sinova napio se i izbrbljao, a to je bilo čudno, budući da nikada ne dolaze u grad osim ako baš moraju. Poslije se pričalo da se spetljala s Peytonom Ballardom, dolje u Meksiku.

– Zar s onim odmetnikom Ballardom!? – upitao sam, iako sam znao da nikako ne mogu postojati onakva dva Peytona Ballarda. Prije dvadeset godina, Peyton Ballard bio je najtraženiji konfederativac – južnjački bandit na jugozapadu Sjedinjenih Američkih Država, neposredno nakon završenoga građanskog rata. I u toku rata ubijao je i pljačkao, a kad je Grant pozvao konfederativce da pođu kućama, amnestija se nije odnosila i na Ballarda. Za nj je vrijedila naredba: »Uhvatite Peytona Ballarda i odmah ga objesite!«

– Ima ljudi koji ga ne smatraju odmetnikom – odgovorio mi je Ca-

sey, dolijevajući mi viski. Secesionistička ga rulja smatra tvrdim čovjekom, očvrslim u tvrdo doba, ali ne i razbojnikom. Neki su mu čak pokušali ishoditi oprost kako bi se iz Sonore mogao vratiti ovamo.

– Je li to kopile okrvavljenih ruku u Sonori? – upitao sam, pomislivši kako je ta meksička oblast tek na nekoliko dana jahanja od Dragoon Wellsa.

– Upravo tamo, koliko ja znam – odgovorio je Casey, gurnuvši mi bocu s dobrim viskijem. – Mene se ne tiče ni gdje je ni što je sve počinio. Vodim ovaj salun i klonim se sukoba. Čuo sam da je nekoliko godina poslije rata ostao na području Arizone vodeći bandu pobunjenika, koji su odlučili da se nikada ne predaju. Zakleli su se da će se boriti protiv plavih – sjevernjačkih vojnika, no ta se njihova borba uglavnom odvijala u pljačkama banaka. Konačno mu je vojska stala na rep, pa je pobjegao u Meksiko i tamo ostao. Otišao je bogat, a tamo se još više obogatio.

– Mislite li da ima istine u priči o Flanneryevoj djevojci?

– Moglo bi biti. Navodno je putovala uokolo s nekim bogatim Meksikancem, koji je negdje u Sonori umro ili bio ubijen. Tamo ju je, napuštenu u nekom gradu, možda Durangu, našao Ballard. On je sada velik rančer, kako čujem. Uzgaja konje i prodaje ih meksičkoj vojsci. Ima i zemlje, a navodno i rudnike. Intiman je prijatelj s nekim političarima, s obiju strana granice. Priča se da bi se volio vratiti u Arizonu.

Mislite li isto što i ja? – upitao me na kraju, primijetivši, vjerojatno, moj pomalo zabrinut izraz lica.

– Možda – odgovorio sam, spustivši pogled na značku na svojim prsima. – Ballard, čini mi se, i hoće i zna držati ono što smatra da mu

pripada, no nema se smisala zbog toga uzbuđivati.

– I nema! – suglasio se. – Nikada se ništa neće dogoditi u ovom dosadnom gradu.

Nije vjerovao u to što je rekao, a nisam ni ja.

III

Miris ženskoga tijela uzbuđuje me više nego miris baruta. Osjetio sam ga otvarajući vrata šerifskog ureda na povratku iz grada i to oprezno, s revolverom u ruci. Ako je u uredu i bila žena, mogla je biti opasna.

– Zašto odmah ne zaključaš, prije nego što upališ svjetiljku? – upitala je svojim ugodno promuklim glasom Laurie McLandress. – Kapke na prozorima već sam zatvorila.

Upalio sam svjetlo, zaključavši prije toga vrata, te ugledao za stolom mladu crnku – s čašom viskija u ruci.

– Nisam – rekla je – prekršila nikakav zakon. Nisam se došla ispovijediti. Nećeš li me upitati zbog čega sam tu?

– Reći ćeš mi sama kada to budeš htjela – mirno sam odvratio, pribivši se od, priznajem, ugodnog iznenađenja. Ne znam jeste li ikada gledali golubove prije parenja:

ona tapka ukруг, a on napuhava gušu kružeći oko nje. Tako smo se, eto, otprilike vladali i mi. Bila je to fina, mlada mačka, i pred njom nisam mogao tek tako otkopčati hlače, premda je zurila upravo u njih. Sjeo sam za stol, nasuprot njoj.

– Otac bi me ubio kad bi znao da sam tu – rekla je.

– Nećemo mu, onda, reći – osmjehnuo sam joj se.

– Pričaj mi o sebi – predložila je.

– Volim ponešto saznati o muškarcu prije nego što... no, prije nego

što s njim... ovaj... stupim u povjerljivi odnos!

Ispričao sam joj.

– Vidiš, znala sam da možeš biti dobar prema ženi. Mora te samo izazvati. Kako bi bilo da ja tebe izazovem?

– Lijepo – kratko sam odgovorio, posegnuvši za njom.

Bila je meka i podatna. Sve ostalo... sve priče mogle su pričekati! Ono što mi je učinila zacijelo nije naučila u južnjačkoj školi za curice u Charlestonu. Posegnula je rukom među moje noge i rekla s uzdahom »ah, da!«. Čim me je raskopčala, raskopčao sam i ja dugmad na njenoj haljini. Brzo ju je zbacila sa sebe i ostala potpuno naga: zaista je točno znala radi čega je došla. Htjela je sve brzo!

– Podimo u krevet! – predložila je.

Ponio sam je na krevet u maloj sobici. Bio je to Johnnjev krevet. Pitao sam se koliko je puta šerif na njemu obrađivao Kate. Čim sam je spustio na krevet odmah me povukla na se i s nasladom se privijala. Brzo ju je primila žestoka groznica: sva se tresla!

Svjetlost iz ureda obasjavala je i njezino glatko mlado tijelo. Divna, raspuštena duga crna kosa rasula joj se po ramenima. Ne, nije joj bilo prvi put. Znala je znanje! Šutke se, tek uz poneki sladostrasan jecaj, stresla – i to nekoliko puta. Još me dugo nije puštala sa sebe, sa svojega vitkog tijela. Izmiješali su nam se i dah i otkucaji srca. Nije u tom bilo ničega nespretnog, kako to ponekad biva među nepoznatim ljubavnicima.

– Bilo je lijepo – rekla je, stavljajući ukosnice.

Ja sam već čekao s čašom viskija. Kad sam joj je pružio, Laurie je mirisala po parfemu, toaletnoj vodici i finom sapunu. A usne su joj, kad

sam je opet poljubio, imale okus burbona. Rodena je, rekla mi je, u Vermontu, gdje je tata McLandress bio bankar. Zbog grudobolje brata Tada preselili su se u Arizonu. Brat joj je ipak umro. Otac je i tu bio bankar.

– Volim, naravno, svojega dobrog oca, ali on je vrlo staromodan i strogi Škot. Zato me i poslao u školu u Charlestonu. Možeš li zamisliti: Išla sam u školu kojom upravljaju opatice! Nešto poput samostana!

– Zaista strašno! – suosjećao sam s njom.

– Ne zezaj se! – prekorila me. – Zaista je bilo strašno. Jedinu zabavu imala sam kada sam, poslije večerja, zbrisala iz spavaonice preko zida. S jednom kolegicom bježala sam redovito u grad. Tamo je, znaš, bilo zabave. Zbog mene je jedan vrlo privlačan pedagog, nastavnik francuskog, izgubio radno mjesto! Zapravo, i nije bio osobito... no, ovaj... uzbudljiv. Ali ti jesi! Čemu život bez zabave? Pomislit ćeš da sam strašna, je li?

Rekao sam da neću.

– Drago mi je da tako misliš – razveselila se. – Sasvim suprotno od mog oca. Da samo vidiš s kakvim me tipovima upoznaje! Dovodi ih u kuću. Neki su, doduše, vrlo bogati. No, i ja ću biti kad mi otac umre, ali znam da će moj dobri stari živjeti dovijeka. Sve vrijeme razmišljam kako bi bilo dobro da to buduće nasljedstvo imam već sada!

Zaboga, pomislio sam, pa ova razmišlja da ucmeka oca!? Mora da sam to i promrmljao, jer se glasno nasmijala i rekla mi da sam lud, da zapravo ne razmišlja o ubojstvu, nego samo o krađi vlastitoga novca. Trebat će joj, rekla je, nečija pomoć.

– Pomoć – za što? – upitao sam.

– Da zdipim novac iz banke i odmaglim s njim – objasnila je. –

Ostavit ću pismo u kojem ću sve objasniti. Ocu će ipak ostati dovoljno da se valja u svojim zelembaćima.

– Ako je sve tako jednostavno, zašto ti treba moja pomoć?

– Zar misliš da bih bila sigurna s tim novcem, blesavko!? Naravno da mi trebaš! Zajedno bismo ga, uostalom i trošili! U Mexico Cityu ili Havanu, naprimjer. Možeš ti izabrati mjesto. Glavno bi bilo da imamo novac i jedno drugo! Obećavam ti da ću u krevetu biti bolja nego danas, sve bolja i bolja!

– Zaboravljaš da sam predstavnik zakona – podsjetio sam je.

– Ako oklijevaš zbog Callahana, ne brini – nije on svetac! A prijaviti me ionako ne možeš, jer sam ti ovo predložila nasamu. Ne razmišljaj dugo, Saddleru! Sviđaš mi se, mislit ću na tebe u krevetu cijelu ovu noć!

– završila je i šmugnula u mrak.

* * *

Sjedio sam u stolcu za ljuljanje na verandi ispred šerifskog ureda, razmišljajući o tome koliko vjernosti dugujem Johnnyu i zakonu, kad su ušli u grad: Earl Danziger na laganim kolima, a tri revolveraša jašući iza kola. Stali su ispred hotela i ubrzo, predavši konjušaru kola i konja, nestali u njemu. Taj Danziger bio je premazan svim mastima: bio je ne samo političar, bio je svagdje gdje je bilo novca! Poznavao sam ga jer je bio iz Teksasa, posvuda iz Teksasa, a možda se tamo i rodio. Svojedobno je u Teksasu njegova slika bila na svakom drvetu, svakoj ogradi, svakoj kući, pa čak i pojati. Dovinuo se kampanjom do položaja senatora. A poslije skandala sa željezničkom prugom, umjesto da side sa scene – kandidirao se za guvernera! Drznikom su zvali toga čovjeka – da spomenem samo najblaži izraz, jer se ostale čak ni ja ne usuđujem ponoviti. Podmićivao je, po-

sredovao, molio, prijetio, protežirao svoje kandidate, kad nije mogao biti izabran sâm, sve dok mu se jedan takav kandidat, kad je bio izabran, nije odužio – raskrinkavši ga! Danzigeru je u Austinu, u Teksasu postalo »prevruće«, pa se udaljio.

Mora da je taj i takav Danziger došao u Dragoon Wells zbog nekoga vrlo važnog posla. Nije, naime, prošlo ni deset minuta, a već je, s naoružanim pratiocima, napustio hotel i pohitao iz grada.

Naravno, pošao sam u hotel da se raspitam. Recepcioner je bio oduševljen »velikim čovjekom« koji je odsjeo u hotelskom najboljem, takozvanom guvernerskom apartmanu. Samo s velikim strpljenjem i lukavošću uspio sam iz njega iscijediti da je gospodin Danziger pitao kako može stići do ranča Flanneryevih.

Nisam morao pitati recepcionara za put do ranča Flanneryevih jer sam se već raspitao o njihovoj rido-kosoj Kate. Znao sam da su najdivljija irska tvrdoglava obitelj u Arizoni, da se drže skupa, nemaju susjeda, ne sudjeluju u životu grada, čak ne dolaze u nj, ako baš ne moraju, ne kupuju gotovo ništa, jer gotovo sve mogu proizvesti sami na svojem velikom posjedu – osim alata, oružja i municije. Čitav posjed ogradili su bodljikavom žicom, a na takvoj ogradi na nekoliko mjesta istakli natpise da će na svakog uljeza pucati! K takvim je, dakle, ljudima pošao Earl Danziger, koji do sada nikad nije riskirao vlastitu kožu!

Što se mene tiče, pošao sam iz hotela u obližnju zalogajnicu i naručio šunku s jajima. Vlasnika sam, dok mi je vlastoručno pripremao jelo, vješto naveo na razgovor o Flanneryevima.

– Napola su divlji, gotovo se nitko s njima ne druži – počeo je svoju verziju priče stari vlasnik zalo-

gajnice. – Stari Con Flannery došao je iz Irske prije tridesetak godina, možda i više. I on i sva petorica njegove braće bili su u građanskom ratu, naravno – na strani Unije. Proživjeli su mnoge bitke, a poslije rata krenuli na jug i stigli ovamo preko Teksasa.

– Otkud im toliki posjed?

– Uglavnom su ga jednostavno zauzeli. Za rata su tu pustošili Apaši. Mnogo se naroda iselilo, a mnogi se nisu vratili. Stari Con i njegova braća mnoge su parcele zauzeli, neke kupili te sve objedinili u jedinstven posjed koji seže sve do brda. Vražja je to obitelj, bojali su ih se čak i Apaši!

– A što to svi ljudi imaju protiv njih? Nitko ih, zapravo, ne optužuje konkretno ni za što drugo osim da su presamostalni i svojeglavi.

– A tko su oni, dovraga, da bi bili tako samostalni i samosvjesni!? – uzjogunio se starac. – Ti žderači krumpira nikada ne dođu naručiti pristojno jelo, kao vi sada!

– Koliko ih je na tom zajedničkom posjedu? – postavio sam sljedeće potpitanje, pomislivši toga trenutka kako Danziger i njegovi revolveraši moraju biti već vrlo blizu opasne ograde oko ranča Flanneryevih. – Vi pričate kao da je tamo čitav poseban narod!

– Previše ih je, barem za moj ukus! Pitam se znaju li i oni sami točno koliko ih je. Con i još četvorica braće poženili su se i izrodili mnogo sinova, a i kćeri. Tamo je i mnogo priženjenih zetova, naravno – Iraca, a i unukâ je već napretek! Ako pitate koliko ih barata revolverom, odgovor je: barem dvadeset!

Obogativši svoja saznanja o Flanneryevima i umirivši zvijer u želucu, osobito nervoznu poslije sinoćnjeg burnog okršaja s Laurie McLandress, vratio sam se u šerifski ured. Očistio sam revolvere, ko-

jima uopće nije bilo potrebno čišćenje, i upozorio nesretnog Calvina da prestane mesti ured i po policama i stolu brisati prašinu. Prikratio sam vrijeme i čitanjem potjernica. Neke su bile zastarjele, osobe na njima davno nisu bile među živima, te sam te potjernice spalio.

Dva sata kasnije razočarao me povratak Earla Danzigera i njegovih ljudi, to jest – da budem precizan – samo dvojice njegovih ljudi. Jednoga nije bilo, a nije bilo ni Danzigerova šešira! Flanneryevi su ih, dakle, potprašili! Onoga trećeg vjerojatno su skinuli iz sedla – ustrijelili! Zapravo, to me se nije ticalo, jer je moja nadležnost zamjenika gradskog šerifa prestajala na granici grada, gdje je počinjala briga okružnog šerifa. Zanimalo me, ipak, što se zbilo s Danzigerovim šeširom.

Na jedno pitanje odgovor je dao, bolje reći – dovezao, neki farmer. Naime, istovario mi je na verandu leš trećega Danzigerova čovjeka, rekavši da ga je našao na putu. Uspjelo mi ga je navesti da prizna kako je leš našao opasno blizu ograde ranča Flanneryevih.

Od Calvina sam saznao da u gradu nema pogrebnika, te da i taj posao obavlja stolar koji izrađuje liješove. Poručio sam da dođe po leš, ali da ga ne pokapa dok to ne odobrim. Nisam znao neće li leš htjeti pogledati i okružni kolega.

Pošao sam zatim u hotel, na razgovor ugodni s Danzigerom i njegovom, sada okrnjenom klapom.

– Želim razgovarati s Danzigerom – rekao sam tipu koji je odškrinuo vrata apartmana, iz kojeg me zapahnuo dim cigara i miris viskija.

– Mi ga zovemo gospodin Danziger! – Revolveraš je opasno naglasio ono »gospodin«.

– A ja sam Saddler i zastupam zakon – prekorio sam i ja njega.

– Pusti ga, Lattigo! – začuo se zapovjednički Danzigerov glas.

Apartman je bio sav zadimljen, opskrbljen bocama punim viskija. U najvećoj sobi, Danziger se, izuvši cipele, ispružio na krevetu, sa cigarom među zubima i čašom viskija u ruci.

– Što mogu učiniti za vas, zamjeniče? – upitao me taj »veliki čovjek«.

– Nedostaje vam jedan čovjek – odgovorio sam.

– Hvala što ste mi to rekli. Kad ste već tu, imate li mi još što saopćiti?

– Taj vaš čovjek, odnosno njegov leš, dovezen je maloprije u grad. Hoćete li pogreb platiti vi, ili da ide na trošak grada?

– Novost je zaista šokantna – podrugljivo je procijedio korumpirani političar, pružajući drugom svojem revolverašu čašu na dodatno tankiranje. – Jadni Andy! No, znate, zamjeniče, nisam ga baš osobito dobro poznavao. A vi, momci! – obrati o se revolverašima. – Usput, zamjeniče, da vam predstavim Billya Ricea i Harrya Lattiga – dodao je pokazujući momke.

Lattigo je bio onaj naduvenko što me pustio u apartman, a za Ricea bio sam čuo da je iskusan revolveraš, teksaške gore list, poznat osobito u okolici Brownsvillea. Iznenadilo me što je, s takvim ugledom, tako mlad – nije mu bilo ni trideset godina! Mora da je momak počeo baratare revolverom prilično rano! Dođe li do gužve, pomislio sam, najprije ću morati pokušati upucati opasnijega Ricea.

– Kako se to dogodilo? – upitao sam Danzigera.

– To recite vi meni, zamjeniče! Harmon, to jest taj poginuli, predložio je da podemo u razgledanje okolice. Vratili smo se samo nas trojica. Što mislite, tko ga je mogao ubiti?

– A što je s Flanneryevima?
– Nikada nisam čuo za njih. Je li vama, momci, poznato to prezime? Momci su naravno, odgovorili da nije.

– Ne znam što bih vam rekao, zamjenice. Čini se da su Andya Harmona ubili neki drumski razbojnici. Nego, kažite vi meni, zamjenice, što vas zaista tišti? Da se nismo, možda, već prije sreli, pa vas ne prepoznajem? Imate li nešto protiv mene ili ovih mojih ljudi? Vi ste predstavnik zakona, pa biste zapravo trebali pronaći ubojicu.

– Netko je, čini se, ukrao vaš šešir – odgovorio sam istim, podrugljivim tonom. – Možda ću, tražiti Harmonova ubojicu, istodobno pronaći i vaš šešir.

Danziger je odjednom sjeo na krevet.

– Samo s mjerom, zamjenice! – odsjekao je oštro. – Ne pretjerujte! Znajte da sam dobar prijatelj, a vrlo zao neprijatelj!

Poslije tog izljeva odlučnosti, Danziger se vratio u ležeći položaj. Zatvorio je oči, kao da se želi osloboditi svjetskih gluposti.

– Harry – obratio se Lattigu, potpuno me ignorirajući – budi tako dobar pa mi odozdo donesi nešto za jelo. A prije toga mogao bi poći u crkvu i pomoliti se za Harmona.

Smijali su se grohotom dok sam izlazio iz »guvernerskog« apartmana.

IV

Kad sam se vratio u ured, Calvin me upitao ne bi li trebao poći obavijestiti šerifa Callahana o prisutnosti stranca u gradu i ubojstvu jednog od njih.

– Voliš šerifa, je li? – upitao sam ga.

– Možete se kladiti u to! – pono-

sno je odgovorio. – Ja i šerif radimo zajedno otkad su, prije četiri godine, umrli moji roditelji. Izvrsno se slažemo.

– Ostavi ga onda na miru, neka liječi te svoje noge mirujući! Kada zaista bude potrebno, poslat ću te po njega. A sada pripazi na ured i zatvor, jer ja idem k Flanneryevima.

– Zaboga – uzvik popraćen zviždukom, vjerojatno je značilo oduševljenje nad mojom hrabrošću ili prijekor zbog moje gluposti što idem k tim Ircima. Nisam bio sasvim siguran.

Trebalo mi je oko dva sata da stignem do njihove žičane ograde, na kojoj je pisalo da će uljezi biti ubijeni. Bili su izvan grada, dakle izvan moje nadležnosti, ali sam se nadao da će im značka koju sam nosio ipak nešto značiti. Zakon je bio na njihovoj strani – zaista su mogli ubijati uljeze. Zdrav razum mi je govorio da se vratim, ali ipak sam hrabro ujahao u njihov golemi posjed. Nitko nije zapucao. Ne još!

Dobrom cestom jahao sam između brežuljaka. Iza njih ugledao sam dolinu, a u njoj pašnjake sa sočnom travom, kroz koje je tekla rječica. Na pašnjacima je bilo oko tri tisuće goveda, zdravih i debelih! Nikakvih zgrada još nije bilo na vidiku. Slijedio je novi uspon, a nakon njega nova prostrana udolina. U njoj sam ugledao jedan od najljepših rančeva što sam ih ikada vidio: duga zgrada za stanovanje bila je niska, bilo je zapravo više takvih zgrada, građenih na teksaški način. Blizu njih bilo je malo jezero, dobiveno ustavljanjem potoka. Oko kuće raslo je cvijeće, a podalje, iza njih, bile su pojate, staje, koralji... Iz dimnjaka na kućama izvijao se dim, a blagi vjetar škripao je kolom privatne pilane Flanneryevih.

Kad sam potjerao konja u udolinu, preda mnom je cestu zaparao

puščani metak, a netko je počeo zvoniti i nikako nije prestajao, pozivajući klan tvrdoglavih i opasnih Iraca – ne na mišu, nego na nužnu obranu. Od alarma nije prošla ni minuta, a prema meni već je jahala osrednja četa mrkih jahača, a puškama u rukama.

Visok i jak sijedi muškarac bio je, shvatio sam, stari Cornelius – Con Flannery. U visini nadmašivao me je za desetak centimetara, a u težini kojih dvadeset i pet kilograma! Vitalan Irčina pri kraju svojih pedesetih ljeta!

– Oduzmite mu revolvere! – naredio je svojoj mladariji. – Naravno, i pušku! – dodao je, tek za ljubav temeljitosti postupka dobrodošlice. – Mora da si prava budala! – obratio mi se. – Sreća tvoja što si dojahao neskriveno, po danu.

Sto misliš, što znače oni natpisi na našoj ogradi, čovječe!?

– Nisam uljez – mirno sam odgovorio. – Došao sam razgovarati s Conom Flanneryem. Jeste li to vi?

– Jesam! Svi smo ovdje Flanneryevi, rođeni ovdje ili priženjeni, nema stranaca među nama. To jest – osim sada tebe. Ne znam što želiš niti to želim znati. Ne razgovaram sa strancima kad ne moram. Okreni toga konja i nestani, prije nego što pogineš!

– Ubij ga svakako, Cone! – rekao je jedan od mladih konjanika: – On nešto smjera. To je ona Callahanova skitnica!

– Briši, dakle, odavde! Čuo si što sam rekao! Mora da si i inače sretan, kad se i ja ovako uljudno vladam prema tebi. Moji će te dječaci ispratiti.

– Još želim s vama razgovarati – bio sam uporan.

– Nisi, znači, od onih koji bi poslušali čovjeka, je li?

– Ono o čemu bih porazgovarao

važno je za vas barem koliko i za mene.

– Nemaš ti meni reći ništa važno, Saddleru!

Statrime, dakle, znao i po prezimenu, a znali su već da radim za Johnnya. Vijesti se brzo šire...

– Jutros je ubijen jedan čovjek, ali nisam tu zbog toga, gospodine Flannery. Vaša je stvar ako ste ubili uljeza.

– Naravno – gotovo da seudobrovoljio »stari Con«. – To je zakonito. Dodi! – pozvao me. – Kažu da je zla sreća ubiti idiota, a čini se da si ti upravo nešto slično. No, ne bude li mi se svidjelo ono što ćeš mi reći, svejedno ćeš stradati!

– Poštena pogodba – mirno sam se i ozbiljno suglasio.

– Ne prenemaži se tako prijateljski! – progundao je. – Nimalo ti se neću svidjeti!

Sjahao sam, odveli su mi konja, a Con Flannery uveo me u kuću. Sjedokosa žena njegovih godina ošinula me pogledom i nestala. Kate Flannery nigdje nisam vidio, ali sam opazio sjajnu crnu dvokolicu kroz otvorena vrata pojate. Stari je Flannery također opazio što sam vidio.

U kući, dnevna je soba bila prostrana i duga, a pričinila mi se i tamnom poslije izvanjskog sunca. Nije u njoj bilo ni klavira ni zbirke slika u tehnici ulja na platnu, za čime su tada ludovali bogati rančerski skorojevići. Pod je bio izriban sjajnije nego u šerifovu uredu i posut sitnim pijeskom. Iznad povećeg kamina visila je zastava Sjedinjenih Američkih Država, a ispod nje ponosno su se kočili sablje američke sjevernjačke konjice i mornarički revolver.

– Počni! – jednostavno je zapovjedio Con kad smo sjeli za masivan stol.

Nikad nisam upoznao čovjeka

manje sklonog da pomogne predstavniku zakona nego što je to bio Con Flannery. Sve što mi je rekao ili odbrusio zvučalo je nekako konačno, nepomirljivo. Čini se da su ga svi u klanu slušali bez pogovora, te se bio navikao upravo tako ophoditi s ljudima. Slušali su ga, kažem, svi – osim njegove kćeri Kate, koja se svojedobno najprije žestoko posvađala s njim, a onda i pobjegla.

– Danziger i njegovi revolveraši očito su tu zbog nekakvog vrlo važnog razloga – odlučio sam prijeći na stvar. – Čujem da vam se ovih dana vratila kći, gospodine Flannery. I sâm sam je već vidio u gradu. Priča se da je možda udana za stanovitog Peytona Ballarda, rančera u Sonori.

– K vragu! – planuo je Con. – Mogli biste ga bolje opisati kao mesara, koljača ili otpadnika, koji bi se samo želio vladati poput gospodina. To je on, zamjeniče, razbojnik! Usprkos svom svojem novcu i veza-

ma!

Što i kako god da je rekao, stari Flannery nije porekao da mu je Ballard zet. Priča je, dakle, bila istinita!

– Danziger je, tako barem ja gledam na sve to, došao nagovoriti vašu kćer da se vrati u Sonoru. Ballard nije mogao sam doći ovamo, jer bi ga objesili. Poslao je Danzige-
ra kao posrednika. Ovaj se pojačao revolverašima. Bez jednoga je već ostao, a ostali su se odavde vratili u grad podvijena repa.

– Pričaš dobru priču, ali još nisi izrekao ono bitno, zamjeniče!

– Je li bilo tako kako sam ispričao?

– Ako jest, kakve to veze ima s tobom?

– Mislite – zato što nisam okružni šerif?

– Okružni ili gradski, svejedno. Zakon nema s tim nikakve veze!

– Kad se puca, gospodine Flannery,

zakon se ipak mora umiješati!

– Sve možemo riješiti sami. Oduprijeti se svakoj teškoći! Vidio si mene, moju braću i naše potomstvo – zar misliš da se plašimo nekoliko salonskih frajera!? Osim toga, nisi vidio sve Flanneryeve. Ima ih mnogo i sa stadom i u lovu u našim brdima!

Morao sam priznati samo sebi da se Flanneryevi doimaju impresivno. I da ih je mnogo! No, što to znači – mnogo? S Ballardovim novcem i utjecajem, Danziger je mogao kupiti i okupiti i stotinjak opasnih meksičkih revolveraša razbojnika, kojima je ubiti čovjeka lakše nego reći »Dobar dan«. Zasad se Ballard uzdržavao da, na čelu takvih snaga, sâm dođe u Arizonu, jer bi onda mogao reći »Dovidenja!« naporima brojnih korumpiranih političara da mu ishode oprost. To, ipak, nije jamčilo da mu jednom neće dojaditi te da neće doći po svoju ženicu!

– Misliš da se nemožemo sami brinuti o sebi? – prekinuo me u razmišljanju Con Flannery. – Sve što pričaš samo su pretpostavke. Nisam ti rekao ni da imam kćer ni da je ona ovdje, kod mene.

– Bili ste u ratu, gospodine Flannery – postao sam, sada, ja nestrpljiv. – Što mislite, što je pravi razlog da je Unija pobijedila Konfederaciju?

– Imala je više ljudi... Ah, sad vidim kamo smjeraš, što želiš reći! Misliš da će Ballard okupiti bandu i doći ovamo?!

– Pa činio je svojedobno i gore stvari. Vrijeme ne mijenja čovjeka. Dapače, često s vremenom postaje još gori. A ako Ballard dođe, nećete mu se moći suprotstaviti ni vi ni cijeli grad!

– A tko, dovraga, govori ili brine o gradu!?

– I u gradu su ljudi, a vama treba pomoć. Želio bih vam pomoći, ako

ikako mogu, gospodine Flannery!

– Ne moraš mi pričati ni o Danzigeru ni o Ballardu, zamjenice! Odrastao sam prije nego što si se ti i rodio. Zanima me, međutim, što da mislim o tebi? Došao si, tako reći, jučer ovamo, niti se zna kako ni otkuda. Kažu da Callahan jamči za tebe, no to kod mene ne pali. Ne vjerujem da si u Dragoon Wells došao slučajno.

– To je, ipak, istina!

– Ne nazivam te lašcem, ali priznaj da bi mogao biti i u Ballardovoj službi! Za tobom je odmah stigao Danziger s onim ološem, a to mi se baš ne čini slučajnošću!

– A kako se u to uklapa Callahan? Zar mu je Ballard poručio, naredio, da sebi polomi obje noge?

– Možda mu se to dogodilo slučajno, no to ne jamči da ti i Callahan, obojica, niste u vezi s Ballardom. Kako misliš da ti mogu vjerovati, zamjenice?

– A što mislite da radim ovdje?

– Pričaš, eto, sa mnom, nastojiš me zaplašiti kako bi Ballard mogao biti opasan – tvrdoglavo je odgovorio Irac. – Nego, odgovori ti meni pošteno na jedno pitanje: kako si to i gdje bio šerif?

– Nikada i nigdje – iskreno sam odgovorio, znajući da toga i takvo ga čovjeka ne bih, i da sam htio, mogao obmanuti. – Ovo mi je prvi put, ali to ne znači da neću obaviti posao za koji sam plaćen!

– Izgledaš kao skitnica – izravno me ocijenio Con Flannery. – No, ne tiče me se osiguravaš li teren za sebe ili za Ballarda. Ovdje smo, mi Flanneryevi, i ovdje ćemo ostati! Ako Ballard dođe, ovdje ćemo ga pokopati. Je li to tebi dovoljno jasan odgovor? Možeš ga prenijeti Danzigeru, a on Ballardu!

– Mislim da je Danzigeru već sve jasno – progundao sam.

– Prenesi im, onda, nešto drugo

– malo povijesti: kad smo braća i ja došli ovamo, sve je bilo pusto. Sve je ovo prije rata bila secesionistička zemlja, a mnogo je takve još i sada. U ratu smo bili hrabri i vjerni sjevernjački vojnici, poštteni Iraci, ali to nam je ovdje više odmoglo nego pomoglo. Da su se ovdje ljudi prema nama ponijeli prijateljski, vratili bismo im istom mjerom. No, bilo je upravo obratno: pokušavali su nas, čak, protjerati odavde, napravivši tako ozbiljnu grešku. Nema jedne travke na ovom našem posjedu za koju se nismo namučili i pošteno stekli. Sada, kada smo bogati, a samo budale preziru bogatstvo, ne trebamo više ničije prijateljstvo. Sve što zahtijevamo jest da nas svi samo ostave na miru. Potukli smo već mnoge Indijance i bijelce, pa ćemo i Ballardove razbojnice!

– Neće tu biti poštene borbe, gospodine Flannery! A, koliko čujem, ni okružni vam šerif neće moći mnogo pomoći. Morat će vam ipak netko pomoći. Nećete se Ballardu moći suprotstaviti sami!

– Članovi moje velike obitelji jedini su moji prijatelji, zamjenice. Počinut ćemo se sami za sebe – odgovorio je tvrdoglavi Irac. – A ti nam više ne dolazi ovamo – nikada!

– Zar me nećete sada ustrijeliti?

– hinio sam kako sam začuđen.

– Ne vraćaj se ovamo! Možda si iskren, ali nam više ne dolazi!

Izlazeći iz sobe, začuo sam šuštanje haljine osobe koja je prisluški-vala naš razgovor, a sada se žurno povukla. Bila je to, naravno, Kate Flannery.

V

Već je pao mrak kad sam se vratio u Dragoon Wells. Kako nije bila subotnja večer, grad je bio tih i miran. Osvijetljeni su bili samo prozori Caseyeva saluna. Pošao sam na

večeru u zalogajnicu. Starkelja ju je već zatvorio, ali ostao je zbog mene.

– Postupaj dobro s mušterijama i one ti opet dođu! – pozdravio me.

Naručio sam velik odrezak s prilogom i rekao mu da sve zapiše na Johnnyev račun.

– Bez uvrede, ali bih vas molio da platite – kazao je. – Nisam, naime, siguran da bi to Callahan učinio.

Stavio sam novac na stol i upitao starca kako se događaji razvijaju. Nije bilo potrebno objašnjavati koji događaji, čitav je grad zacijelo cijeli dan brujao o Kate Flannery i o tome kako je ubojstvo Danzigerova revolveraša očito u nekoj vezi s njom.

– Jedan od onih revolveraša izjahao je iz grada otprilike jedan sat poslije vas – obavijestio me. Nije znao kamo.

Nakon večere, pošao sam u hotel. Kraj zaspalog portira pošao sam na kat, u »guvernerski« apartman. Vrata mi je opet otvorio Lattigo, ne baš sretan što me vidi, kao i prošli put. Ricea nije bilo u apartmanu.

– Što je novo, ovaj put? – supijano me upitao Danziger, gledajući u svoj, metkom probušeni šešir što sam ga držao u ruci.

– Zaboravili ste ovo kod Flanneryevih – rekao sam i dobacio mu šešir.

– Hvala vam što ste mislili na mene – sarkastično je odgovorio.

– Nadam se da vas nije stajalo mnogo truda da ga dobijete. – Nije bio miran, iako je nastojao i uspijevao da mu glas tako zvuči. – Što kažete na to da popijemo po jedno piće? – pomirljivo me upitao. – Jutros smo se – dodao je – rastali pomalo na krivoj nozi.

Moram ipak reći nešto u prilog toj propalici: pio je sasvim, sasvim dobar viski!

– U vaše zdravlje, gospodine! – nazdravio mi je.

– Gospoda Ballard vas pozdravlja – prešao sam na stvar, istrusivši viski.

– Hej, usporite malo! Nećete, valjda, tek tako iskapiti čašicu i otići!? Nemojte mi reći da moj viski ne valja! – Otezao je kako bi dobio na vremenu te stigao razmisliti o tom pozdravu, odnosno o činjenici da znam za gospodu Ballard. – Kako ste rekli da se ta gospoda zove? – upitao je napokon.

– Kate Flannery-Ballard – odgovorio sam sasvim precizno. – Ridokosa, zelenih očiju, vrlo zgodna tijela.

– Ah! – otelo mu se, iako vjerujem odavna nije sa ženama radio one stvari. – Je li Kate vaša prijateljica?

– Otprije – bubnuo sam.

– Lažete, zamjeniče! – izravno mi je dobacio. – Došli ste u grad tek malo prije nas. Znaate kako izgleda, ali ništa više.

– To mi je sasvim dovoljno! Zasad - dodao sam.

– Ovakav bi vas način razgovora mogao skupo stajati, to jest – ako bi ga čuo pogrešan čovjek. Zaboravite Kate, budite pametni, zamjeniče!

– Nisam mislio ništa loše, samo sam meka srca prema ženama u nevolji, u bilo kojoj nevolji. Osim osobnih osjećanja, obaveza mi je da se brinem o sigurnosti poreskih obveznika. .

I dalje se gradio prijateljski raspoloženim. Znao sam, međutim, da njegov pokvareni, zli momak intenzivno razmišlja kamo zapravo smjeram, što želim ovim novim posjetom i razgovorom. Predviđao sam da će se poslužiti taktikom nizmjeničnih ponuda i prijetnji.

– Ne obavljate ovdje baš osobito unosan posao – Primijetio je.

– Volim ovaj grad – odlučno sam uzvratio. – A ni plaća mi baš nije tako loša. – U početku razgovora razmišljao sam kako ne bih odbio Laurie McLandress kad bi mi opet došla u krevet. Sada sam, ne znam zašto, pomislio kako Kate Flannery vjerojatno večera ili se, možda, svada s ocem i ne sluteći što ja u ovoj hotelskoj sobi trenutačno činim za njeno dobro.

– Tako, dakle, kažete!? Čujem da vam je to samo privremen posao, dok šerif ne prohoda. Trebat će vam novi posao. Kako bi bilo da radite za mene?

– A što?

– Što i svatko drugi kad radi za nekoga – ono što vam naredim! Kao Lattigo i Rice! Uopće im nije loše.

– Ne volim hodati uokolo plašeći ljude – odgovorio sam, značajno pogledavši Lattiga, koji je na to pobjesnio.

– Imate živaca, zamjeniče, to vam se mora priznati – izjavio je Danziger, cmoknuvši jezikom nad dobrim viskijem. Mora da se rodio siromašan, kad je tako uživao u dobrim stvarima. – Dobro, ne morate raditi s Lattigom. Ionako trebam ovih dana čovjeka u Tucsonu. Tamo biste mogli, za moj račun, biti jedan od pomoćnika javnog tužitelja. Plaća je dobra, budući da je to politički posao. Bilo bi i novca od globâ i dnevnicâ za putovanja. Što kažete na to?

– Još ništa, tek razmišljam o ponudi.

– Popijte još viskija! Usput mi recite, kako je Callahan?

– Dobro. Ali, vi ga ne poznajete?

– Ne, ali mnogo znam o njemu. Kao i većina ljudi, mislio sam da je mrtav. A onda sam čuo da je izgubio živce, pa da je stoga ostao ovdje.

Možda je Danziger imao pravo, sinulo mi je. Pitao sam se sve vrije-

me, zašto se Johnny zapravo ovdje skrasio, budući da sve njegovo trabunjanje o dobrom životu i plaći u ovoj vukojebini ni na trenutak nisam shvaćao ozbiljno. Johnny je sve to pričao ne meni nego sebi, pravdajući se pred samim sobom. A Danziger mi je, možda, ovom natuknicom htio reći da se, dode li do gustog, neću moći pouzdati u Johnnya!

– Ah, jaki ste mi predstavnici zakona i vi i Callahan!

– To ne znači da neću braniti zakon.

– A što bi to, molim vas, trebalo značiti?

– Da ću paziti na tu Flanneryevu djevojku!

– Ali, zar nismo razgovarali o vašem novom poslu u Tusconu?

– Teško mi je otići odavde.

– Dobro... Evo, onda, kako stvari stoje! Zna li tko je Ballard? Daka-ko da znate! Eto, to sam htio ustanoviti. – Danziger je pravio uvod kao advokat, a to je, uostalom, i bio. – Dakle, gospodin i gospođa Ballard malo su se posvađali. Događa se to svakodnevno posvuda. Ona je potom zbrisala od kuće, iz Ballardova doma, pa je sada tu otkud je nekad i krenula. No sada je mnogo bogatija: nije, naime ponijela sa sobom samo svoje osobne stvari nego i podošta nakita, zlata, meksičkih zlatnika i američku šuštavu, zelenu valutu. Koliko? Za više od pedeset tisuća, zapravo gotovo šezdeset tisuća dolara! Novac je, naravno, samo dio problema. Drugi je dio sama gospođa, jer Ballard žarko želi da mu se vrati. Želi, da budem precizan, da mu se vrati s tim novcem!

– Ali ona se ne želi vratiti – ustvrdio sam, ozbiljno želeći pridonijeti analizi problema, iako ne i njegovu rješavanju na Danzigerov način.

To ona samo tako misli – uvjera-

vao me Danziger. – A budući da je žena – sama ne zna što misli niti što želi! Ona je, moj gospodine, tamo ostavila raj, zamak, a ne ranč! Imala je na raspolaganju predivne haljine, sluge...

Dok je tako stari pokvarenjak pričao, uživajući kao da priča o vlastitom raju, mislio sam na Ballarda. Kao što je i Danziger rekao, svatko je znao tko je Ballard. Za neke je bio odmetnik, a za neke heroj – ovisno o tome jesu li ga gledali sa sjevernjačke ili s južnjačke strane. Prezirali su ga, međutim, i mnogi južnjaci, i to ne zbog pljački banaka i razbojničkih napada na vlakove! To je svojedobno bio gotovo sport, kao, naprimjer, ovo novo čudo što se zove bejzbol. Ballardu bi možda i takvi sve oprostili osim činjenice da je u južnom Teksasu pobio pun grad miroljubivih njemačkih doseljenika, a zatim grad spalio. Ti su se ljudi borili za Uniju, Sjever, a zatim su mirno obrađivali zemlju. A Ballard i njegov ološ pobili su u gradu svakog muškog stanovnika iznad četrnaeste! To se nije moglo progutati. To nisu mogli svariti čak ni južnjaci. Poslije je Ballarda protjerala konjica.

– ... To je, dakle, najkraće rečeno – završavao je svoju priču Danziger. – Ballard želi natrag svoju ženu i svoj novac!

– Možda bi, onda, sâm trebao doći po nju – primijetio sam. – Tada bi ga tu, naravno, objesili. Potrebno je, naime, više od novca da bi mu se zaboravio pokolj onih Nijemaca...

– Lattigo, stani! – podviknuo je Danziger revolveršu, koji se pri spomenu najveće greške svojega gospodara htio latiti revolvera. – Govorite gluposti, zamjeniče! – obratio se Danziger opet meni. – Ballard je počinio štošta, ali taj pokolj nije. Kad biste samo znali koliko je već novaca potrošio za detek-

tivske agencije nastojeći pronaći meksičke razbojнике s one strane granice – odgovorne za taj pokolj! Raspisao je i nagradu od dvadeset tisuća dolara za onoga tko prokaže prave počinitelje! Ne mislite, valjda – uzbuđivao se stari vlastitim lažima – da bih i za trenutak ispričavao Ballarda, kad bi zaista za to bio kriv! Vjerujte mi, zamjeniče, Ballard će uskoro dokazati svoju nevinost u tom slučaju!

– To je zanimljivo... – otegnuo sam. No, što ako Kate bude stalno odbijala da se vrati? Nema, znate, zakona koji bi ženi zabranjivao da napusti muža. Kate nije Mormonka.

– Ima, ipak, zakona koji zabranjuju krađe! – dočekao me Danziger. – Muževu vlasništvo ne pripada ženi, a Peyton ima papire kojima može dokazati da predmeti što ih je ponijela pripadaju njemu!

– Zašto ne dođe ovamo, optuži je i strpa u zatvor? Znate odgovor na to pitanje isto tako dobro kao i ja!

– Ima on za to drugo rješenje: jeste li ikada čuli za ekstradiciju – izručenje?

– Da je odavde izruče Meksiku!? To mi se ne čini vjerojatnim!

– Ipak bi se moglo dogoditi, ako neka od Peytonovih veza dopre do predsjednika Diaza. Ne zaboravite da je meksički predsjednik dobar prijatelj Sjedinjenih Američkih Država, a u Meksiku je investirano mnogo američkog kapitala. Diaz bi, dakle, mogao čak i malo ucjenjivati!

Bio je to sasvim nov štos, a mogao bi i upaliti!

– Ballard bi – ipak sam se brzo suprotstavio – morao potrošiti mnogo više od pedeset tisuća dolara da bi Meksikanci toliko plesali za nj!

– Nikako ne želite shvatiti, iako vam se to trudim objasniti – Ballardu nije toliko do novca koliko do žene! Želi tu ženu natrag i dobit će

je, iako ja osobno ne mogu shvatiti čemu takva gužva zbog nje: tã, ima toliko lijepih i jeftinijih žena na ovom svijetu! Tu sam, međutim, zbog toga da je vratim. A ona će i sama sve shvatiti tek kada se vrati i uvidi da je dobro učinila...

– Vi, pak, ne želite shvatiti što ja objašnjavam vama: ona se ne želi vratiti!

– Vratit će se, još kako će se vratiti! Ja sam tu stoga što je Peyton vjerovo da ću je moći nagovoriti na povratak. No, ne dođe li milom, vratit će je silom!

Došlo je, dakle, vrijeme da lukavac, kao što sm bio pretpostavio, spomene i silu te vidi kako će to djelovati. Dosad još nije bila povučena linija između Ballarda i mene, povukao sam je sada.

– Samo biste je – izjavio sam – silom i mogli izvući. To ipak ne znači da ću vam ja to i dopustiti, premda je, kako ste s pravom rekli, ne poznajem dovoljno.

– Ne shvaćam to, zamjenice – sasvim je iskreno rekao Danziger, iako mu iskrenost nije lako padala.

– Shvatio bih, možda, jedino kad bih znao da vam je, za toliko vaše zauzimanje za nju, obećala ni manje ni više nego onu stvar – svoje tijelo! No, to se nije dogodilo, niti neće! Možda čak i imate dobar alat u hlačama, no za Kate je potrebno mnogo više. Ona želi i dobra muškarca i velik novac! Zaista vas ne mogu shvatiti, zamjenice! – Od napornoga govora, stari se pokvarenjak svalio na jastuke na krevetu i posegnuo za čašom viskija.

– Vi ste jedan od razloga mogega suprotstavljanja, Danzigeru – mirno sam rekao. – Ne volim ni način na koji vi mašete vrećama dolara, a ni način na koji vaši plaćenici prijete revolverima. To važi za tebe, Lattigo! – dobacio sam revolverašu kraj prozora. – Ako ti se ne sviđa,

samo se lati te pucaljke, vidim da si nestrpljiv! Želio sam, zapravo, da povučete na mene. Ubio bih Lattiga jednim, prvim metkom, a zatim slistio i Danzigersa. Drukčije bih razmišljao, naravno, da je tu bio i Rice. On je bio opasniji!

– Već ćete vi dobiti svoje, no, naravno, ne ovdje! – odgovorio mi je Danziger, očigledno vrlo nervozan.

Sada smo već otvoreno bili neprijatelji, pa sam mogao dodati još ponešto.

– Ako djevojka želi ostati – nastavio sam – pobrinut ću se da tako i bude. Pokušajte mi se usprotiviti, pa ćete vidjeti kako zao mogu biti. Gužvu ovdje možete započeti vi, ali dovršit ću je svakako ja! Mislite da se, zato što imate novac i revolveraše, možete došetati ovamo i odvesti ženu koja ne želi otići. A što se izručenja tiče, možete i s time pokušati. Advokat ste pa znate što je zakon. Ovo ovdje jedini je zakon u koji ja vjerujem! – dodao sam, munjevito izvukavši revolver i uperivši ga u Danzigersa, prije nego što je Lattigo stigao trepnuti. – Taj ćete zakon iskusiti, pokušate li oteti djevojku. Ubit ću i vas i Ballarda! Neka samo pokuša doći!

– Doći će, bude li morao! A vama su ova moja vrata još otvorena, budete li promijenili mišljenje, zamjenice. Kad ih zatvorim, bit će vam kasno.

Izgovorio je to suzdržanom mirnoćom, ali je zvučalo kao prijetnja. Vratio sam revolver u korice, iako sam gorio od želje da ih obojicu ubijem. Kad sada pomislim što se sve kasnije dogodilo, žao mi je što ih tada nisam ucmekao. Bilo bi, naime, poslije mnogo manje govana u Dragoon Wellsu!

VI

Ispružio sam se izuvši čizme, na krevetu i razmišljao o onoj McLan-

dressovoj curici. Imao sam i o kome! Baš je bila zločesta, onako sočna i podatna! A i bistra: znala je što hoće – ono za čim je tijelo žudjelo. Misao o bijegu s njom u Meksiko nije me previše zaokupljala, iako uopće nije bila neugodna. Ne bi, znao sam, dugo potrajalo, ali – što, napokon, traje dugo? No, dok bi trajalo, kako bismo se provodili! Svojedobno sam i ja bio u lijepim hotelima, nisam uvijek spavao u zatvoru ili na sedlu u prirodi. Nekoliko tjedana s Laurie McLandress nadoknadilo bi mi sve muke što mi ih je sudbina namijenila. Sigurno bi! Mogao sam zamisliti nas dvoje u hotelu na Avenidi, onom širokom bulevaru, u središtu Mexico Citya, a unaokolo sve samo cvijeće i palme. Doručkovali bismo kraj otvorenih velikih francuskih prozora – zbog svježeg zraka i atmosfere s ulice. U takvim hotelima dobijete to veći krevet što više novca izdate za sobu. Kad bih pošao s njom, trebao bi nam velik krevet! Možda bismo neprestan ostali u njemu i punih tjedan dana, hrvući se, a konobari bi nam u stankama za odmor donosili za okrijepu velike odreske i šampanjac. Bilo bi i ostriga. I pataka. Pečena patka, hladna patka... No, za mene bi neprestano glavni obrok bila Laurie! Ne bih s njom išao u kupovine, to me zamara. U kazalište bih se još i dao odvući, čak bih i revolver otpasao. Kupio bih neki manji, da stane pod kaputić ili u rukav. Hotel bi, naravno, imao i veliku kadu za kupanje – joj, što bismo sve u njoj radili! Laurie je bilo devetnaest godina i znala je – ah znala je! – čemu joj služe.

Takvim sam se razmišljanjima baš dobro uzbudio, kad je netko pokucao na vrata. Bila je prošla ponoć, ljudi su već bili u krevetima. Dok sam uskakao u čizme, kucanje se opet začulo. Prišao sam k špijun-

ki na vratima, naravno s revolverom u ruci, te provirio. Vani je stajao neki mladić kojemu ispod šešira nisam mogao vidjeti lice.

Kad sam otvorio vrata, u ured nije ušao mladić, nego – Kate Flannery!

Oči su joj pri svjetlu svjetiljke imale smaragdno-mačkasti odsjaj. Rida kosa bila je zarobljena ispod šešira, provirivao je tek poneki nestašan pramen. Mora da sam zabezegnuto kao tele zurio u nju, jer je sama petom zalupila vrata, a potom ih i zaključala. Bila je u tamnoplavim vunanim hlačama i kožnatoj jakni preko crvene bluze. Ljepše bi joj, uz zelene oči, stajala zelena bluza. No, to se, dakako, ne govori ljepokama u takvim trenucima!

Šutke je prišla Callahanovu stolu, otvorila pravi pretinac te izvadila bocu s viskijem i dvije čaše. Poslije Laurie, imao sam, dakle, pred sobom drugi slučaj akutnog alkoholitisa.

– Želim razgovarati s tobom, Saddleru! – rekla je odrješito. Bio je tvrd, zvučan glas, bez promuklosti i akcenta južnjačke škole za mace u Charlestonu, ali je i on bio – prava glazba! Bilo je u njem, dapače, malo izazivačkog irskog prizvuka.

– Ovdje sam, prisutan! – odgovorio sam, pomislivši kako bi toj ženskoj valjalo staviti na pravo mjesto. Pokušat ću, zašto da ne?

Uzela je svoju čašu s viskačem i stala se šetati uredom poput tigrice. Pustio sam je, zašto da ne? Neka se ispuše!

– Kakav si ti čovjek, Saddleru? Hoćeš li mi pomoći ili ne?

– O kakvoj pomoći pričaš? Bio sam kod tvojeg oca pa je rekao da mu ne treba nikakve pomoći.

Iskapila je viski iz cuga i ponovno si napunila čašu. Kako sam već dijagnosticirao, drugi slučaj akutnog

alkoholitisa. I ta je voljela... to jest – piti!

– Znam – nastavila je – da si bio kod nas, a čula sam i sve što si rekao. I ti znaš da sam prisluškivala. Govorio si istinu, i to vrlo razborito. Moj otac ne zna kakav je gad Ballard i na što je sve pripravan. Misliš li da ti znaš?

Dakle, ta se ženska sama pitala i sama je sebi odgovarala! Kažu da je to irska značajka, no nisam siguran je li to točno.

– Jesi li mi ovamo došla održati predavanje ili razgovarati sa mnom? – upitao sam.

Na to je već morala sjesti, to jest smiriti se. Na stolcu, mislim. Ni u sjedećem položaju nije ništa izgubila od svoje dražesti! Bila je viša od Laurie. Nije uopće bila mnogo starija. Na njoj je bilo više toga da čovjek propisno uhvati i gnječi nego na Laurie!

– Nisam imala namjeru da držim predavanje – odgovorila je. – Ne želim se vratiti Peytonu Ballardu – ni sada ni ikad više! Danziger je tu da me odvede. Moj mu je brat jutros, to jest jučer ujutro, ubio jednog čovjeka. Moj otac i ostali u obitelji misle da će tako lako moći zaustaviti i Peytona, ako dođe.

– Ti, vjerojatno, uopće ne sumnjaš da će doći. Poznaješ ga bolje nego itko drugi.

– Doći će, i to s vojskom revolveraša! Moraš nešto poduzeti, Saddleru! Slušala sam dok si razgovarao s mojim ocem. Shvatila sam, bolje nego on, kakav si.

– A kakav sam to, gospodice Flannery?

Revolveraš i kockar, ali ne od onih običnih. Mislim da si dobar, Saddleru! Sigurna sam da dosad nisi tratio život u gradićima poput ovoga. Znaš kako se rade mnoge stvari.

– Naprimjer, kako se zaustavlja-

ju Ballardovi revolveraši? – Laurie mi je olako nudila novac, a ova... Kod ove je novčarka bila uska i stisnuta, uopće nije spominjala zelembaće! – Mogao bih poginuti, gospodice Flannery! – rekao sam, misleći, naravno, na Ballardove revolveraše.

– Možeš prestati s tom govnerskom uljudnošću, Saddleru! Pogledom me odavna nazivaš Kate! A ja ću tebe zvati Saddler, jer mi je Jim prekratko, a ništa prekratko ne volim. Nego, reci mi, hoćeš li mi pomoći? Kako je Callahanu? On bi mi sigurno pomogao.

Odgovorio sam da je Callahan vezan za stolac, da ne može raditi te stvari, to jest pomoći njoj.

– Onda – rekla je – moraš ti, a i bolje je tako! Callahan uopće nije loš; ali nema tvoju tvrdoću.

Pod tom »tvrdoćom« nizam razumijevao da je rekla išta loše, no postajao sam tvrd, ukrućen na drugi način. Pomislio sam na novac koji je, kako mi je rekao Danziger, ukrala od muža. Umjesto novca, za pomoć mi je, međutim, činilo se, nudila sebe. Pomislio sam da za zvanje i otvaranje u toj igri... ovaj... pokera mogu prihvatiti i to.

– Učinit ću što budem mogao – rekao sam, misleći, naravno, na to kako ću joj pomoći.

– Nadam se da ću ti se moći odužiti – rekla je. Shvatila je ipak napokon kako joj se sve vrijeme smijuljim. – Eh, dovraga, Saddleru! – uzviknula je odjednom. – Znam da bi me rado povalio! Dobro, možeš, ali znaj da ja nisam dobra – ja sam najbolja! Ne vjeruješ mi?

Mahnuo sam indijanski znak pomirenje.

– Dovoljno je bilo tih tvojih pitanja i odgovora! Čini se kao da smo u sobi troje: ti, tvoja najbolja prijateljica i ja. Da, povalio bih te! Isrekno to želim... Kate!

– Bio bi budala kad to ne bi želio – uzvratila je dok smo se jedno drugome cerili. – Evo pogodbe: radi stvari za mene, a ja ću za tebe! Svidjet će ti se sve što budem radila tebi! Misliš li da sam previše izravna?

– Naravno da ne! Otkud ti uopće takva pomisao!?

– Pokāzat ću ti kako – rekla je i približila mi se. Miris njena tijela i kose bio je nepodnošljiv izazov!

I pokazala mi je! Učinila je to tako da me napustila svaka pomisao na Ballarda i opasnosti. Dopustila je da je ja svlačim, baš kao da je znala koliko to volim. Sve jače se tresla čitavim tijelom i vriskala. Kad više nismo mogli izdržati, skupa smo se srušili na krevet. Sada je ona bila u aktivnoj ulozi. Kad sam u sebi uspoređivao, Laurie je bila regrut-novak, a Kate – pravi iskusni borac.

Odlučila se ipak da promijeni igru. Borili smo se uživajući u tom nadmetanju. Na kraju sam pobijedio!

Kad smo nakon svega, iscrpljeni i zadihani ležali jedno pokraj drugoga, prekorila me:

– Kućkin sine! – frknula je. – Ovako me još nitko nije iscrpio. – Pomirljivo je, međutim, odmah tražila čašu vode i čašu viskija.

Bilo je mirno i tiho u Johnnyevoj sobici kraj zatvora. Došlo mi je da žalim Ballarda: iskusio sam kakvu je mačku taj čovjek izgubio. Nisam znao da li je i voli, a možda ju je i mrzio? Kod takvih furija kao što je ona, ljubav i mržnja često idu zajedno. Bila je opasna radodajka. Uživala je u tome, ali je mogla i satrati muškarca!

Htjela me preveslati, barem što se love tiče! A htio sam dio novca što ga je uzela od Ballarda, nije da nisam! Kao ni Laurie, nisam bio pohlepan, htio sam samo dio, možda polovinu. Izlagao sam se, mislim –

u budućim borbama protiv Ballarda, mnogo većem riziku nego ona.

– Mogao bih unajmiti revolveraše da nam pomognu... – počeo sam sada, kad je seksanje prošlo, s drugim, ne manje važnim dijelom općenja s njom. – Nitko mi ovdje neće pomoći za onoliko koliko bi mogla dati gradska blagajna, ako bi uopće išta dala.

– Voljela bih ti pomoći kad bih imala novca, nažalost, nemam ga – uzdahnula je Kate.

– A što je s tvojim ocem? On ima mnogo zelembaća.

– On mi neće dati novac. Misli da može sam izići nakraj s mojim mužem. Bojim se da novca uistinu nemam.

– Mislio sam da bi ga mogla imati – rekao sam, pogladivši je. – Pomoglo bi nam, kad bi imala!

– Nisi baš privlačan, ali si podnošljiv – odgovorila je na moje milovanje. – Otkud misliš da bih imala novca? – upitala je u vezi s drugom temom razgovora.

– Pa, mogla si uštedjeti od troškova za domaćinstvo, ćopiti malo jednom, malo drugi put... Znaš, može se tako prilično skupiti.

– Peyton je – rekla je – imao mnogo novca, ali meni ga nije davao. Kupovao mi je, istina, sve što sam željela, nekad čak nisam morala ni moljakati. Ali nikada mi nije dao novac – nikada! Znao je da bih tad od njega pobjegla.

– Zato si mu, znači, ukrala toliko mnogo? – mirno sam upitao.

Pljusnula me, ali tek reda radi, da pokaže kako sam je razljutio.

– Kućkin sine! – vrisnula je. – Nikad nisam ukrala ni centa od toga čovjeka!

– Možda nisam trebao reći ukrala?

– Nije važno kako to nazivaš, no nisam to učinila! Došla sam iz Meksika bez ičega, samo s odjećom na

sebi. Uzela sam, naravno, konja i dvokolicu.

– A nakita nisi uzela baš ništa?

Znala je da znam kako žena najradije krade nakit. Često čak radije nego gotovinu.

– Pa... – priznala je – uzela sam nekoliko komada. No, neće mi mnogo donijeti. Kupci ucjenjuju kad takvo što prodaješ, daju premalo, daleko ispod stvarne vrijednosti. Istinu ti govorim, Saddleru!

Bilo je teško zamisliti da netko ucjenjuje tu ženu. Ta joj uloga, jednostavno, nije pristajala. Bilo bi to kao da pedesetogodišnjakinja glumi učenicu.

– Mala mi je ptičica šapnula da si uzela više od nekoliko komada nakita, draga! Ispričala mi je nešto i o novcu i zlatu. O meksičkim zlatnicima...

– Dovraga! – odbrusila mi je – s tom tvojom ptičicom! Slušaš prljave glasine, kao i svi ostali! Zar bih, da imam novca, bila ovdje?

– Pa, mogla bi biti. Ovdje, naime, imaš zaštitu. A da lutaš uokolo, Ballard bi ti na trag nahuškao detektive.

– Ne volim način na koji to pričaš. Zvuči kao da mi nećeš pomoći. Mislila sam da si bolji čovjek, Saddleru!

To je već bilo nešto. Strahovao sam kako će me optužiti da sam je na prijevaru odmamio u krevet!

– Slušaj, Kate, jesmo li ili nismo prijatelji? Ako jesmo, zar ne želiš dijeliti s prijateljem?

Odmaknula se na krevtu od mene.

– Čak i da imam novca, ne bih ga dijelila s tobom! Nisi mi nikakav prijatelj. Ne kažem da imam novac, ali kad bih imala i dala ti ga, napustio bi me i ostavio na cjedilu.

Otimala se kad sam je pokušao privući k sebi. Napokon je ipak popustila.

– Ne bih te napustio, draga! – šapnuo sam.

– Lažljivče! – bijesno me prekinula. – Što ti uopće znao o istini i prijateljstvu!?

– Isto koliko i ti! Smatram da bih trebao dobiti nešto od toga blaga.

Posegnula mi je među noge, a prošlo je tek nekoliko minuta od našeg prošlog rvačkog meča! No, bio sam spreman.

– Zar ti ovo što imaš nije dovoljno? – upitala je.

– Ali ja to dijelim s tobom. Ne bih te gnjavio, da nemaš tih dolara. Međutim, budući da ih imaš...

Nasmijala se i zgrabila me još jače.

– Pa, nešto bih ti i mogla dati...

– Ali ja bih malo više od toga.

– Koliko?

– Što bi rekla na polovinu?

– Govno!

Dakle, na početku smo!

Umjesto da dalje raspravlja o neugodnoj temi, Kate se primila posla. Nakratko je novac bio zaboravljen. Kad samo završili i tu, drugu rundu, razgovor o novcu ipak sam nastavio.

– Zašto si takva prasica s tim novcem? – upitao sam je. – Polovica od pedeset tisuća sasvim je dovoljno da ti ostane!

– Odakle ti ta brojka!? – sumnjivo me pogledala.

– Od Danzigera.

– Laže, kao što lažeš i ti!

– Ali ja ti predlažem dobru nagodbu.

– A što kažeš na četvrtinu?

– Četvrtinu od pedeset tisuća?

– Ne, nego od dvadeset! Bilo bi to za tebe pet tisuća.

– Znam računati, Kate, to jest kad imam s čime... Više mi se sviđa četvrtina od pedeset tisuća. To bi bilo...

– Uzmi što nudim ili se ...! – prekinula me Kate. – Koliko uisti-

nu imam, savršeno te se ne tiče! Dragi moj, za ono što imam, morala sam se pomiriti s koječim. Ako ti pet tisuća nije dovoljno, povuci se za tog tvog pimpeka!

— Prodano ridokosoj dami! — odlučio sam. Hoću reći, pristao sam na njezinu ponudu. — Čini se da ću ti morati povjerovati.

— Gle, gle...tko mi to kaže!? — frknula je. — Misliš li da sam ti lagala kako sam do svega teško došla? Dragoviću moj, poslije svade sa svojim ocem otišla sam odavde doslovce bez ičega. Mislio je da se još prevrćem sa šerifom. A ja sam, vidiš, sa Johnnym već bila prekinula! Rekla sam vlastitom ocu da gleda svoja posla. A ja da sam slobodna i bjelkinja, ako i nemam još punu dvadeset jednu godinu. Potucala sam se kojekuda. Bila sam činovnica po skladištima, plesačica, konobarica... Lovila sam bogataše. Kupovali su mi štošta, ali nijedan mi nije htio kupiti vjenčani prsten. Naučila sam mnogo o muškarcima, Saddleru! Užasno mnogo! Peyton me sreo kao salunsku plesačicu u Brownsvilleu, u Teksasu. Tamo ga, znaš, zakon ne traži. Ne znam ni sada koliko je Peytonu godina, u svakom slučaju više od pedeset, no kad me zaprosio — jedva sam dočekala!

— No, poslije si ga bolje upozнала? — zlobno sam je upitao, ruskirajući da dobijem još jednu pljusku.

— Nije više nikakav ni za kakvu ženu! — rekla je, začudo ne pljusnuvši me. — Možda nikad nije ni bio. Za mene, uglavnom, nije bio. U krevetu je uvijek zakazao, onda bi se naljutio i napio. Tukao bi me, kao da sam ja za to kriva. Jednom sam mu tako, kad je pijan zahrkao, pobjegla. Podmitila sam jednoga od njegovih Meksikanaca da me otprati do granice. I eto me ovdje, materin sine! A ako me pokušaš prijeći, odsjeći ću ti jaja! To je, eto, moja pri-

ča! I još nešto: uvijek se rukujem po sklapanju posla.!

Protresli smo šape, to jest — ja šapicu.

— Znaš, govorim ovako samo kad se bojim... — objasnila mi je. — A sada se bojim. Obećaj mi da me nećeš predati Peytonu Ballardu!

Obećao sam. I nadao se da ću poživjeti kako bih održao obećanje.

VII

Krevet mi više nije bio zanimljiv, otkako je Kate iz njega izišla. Ostao je, međutim, u njem miris njezina tijela, a i udubina što ju je načinilo. Bilo je još mračno i prerano za ustajanje, a gotovo mi je bilo žao izravnati udubine na tom bojnopolju. Počeo mi se svidati taj krevet u kojem sam se slobodnim stilom porvao već s dvjema damama. To kao da mi je bio nadomjestak za sve nevolje koje sam imao u poslu čuvara zakona.

Bio sam se zaglibio s Danzigerom. Pomišljao sam, međutim, kako me zacijelo neće pokušati smaknuti u šerifovu uredu. Ako me pokuša ucmekati, učinit će to vani, i to iz zasjede. Taj se lukavac neće izravno suprotstaviti zakonu, sve dok ima ijednu drugu mogućnost! Pomišljao sam kako je šteta što ga nisam ubio u hotelu. Proturječio sam, međutim, samom sebi kako to ne bi bilo dobro. Naime, poslije tog obračuna ne bih mogao ostati u gradu, a naškodio bih i Johnnyu jer bi ga Danzigerovi politički prijatelji zacijelo prognali pod optužbom da je sudjelovao u zavjeri za ubojstvo. A ne bih bio od koristi ni Kate kad bih morao bježati. Ballardovi bi je revolveraši oteli i odveli, i to bi bio kraj te talentirane jebačice.

Razmišljajući o Kate, uopće nisam krivio Ballarda što je želi natrag. Poželio bi je svaki muškarac!

Danziger zacijelo nije bio sretan zbog posla što ga je dopao. Mora da je Ballard uložio mnogo novca i mnogo prijetnji kako bi ga natjerao da mu to obavi. Danziger se cijelog života poput lasice lukavo izvlačio iz svih iole opasnijih situacija. Nije bio od onog soja koji smatra da se stvari rješavaju ubojstvima. A sada je prvi put bio u opasnoj, vrlo opasnoj igri, iz koje nije mogao izići. Kladio bih se deset prema jedan da je Ballard imao Danzigersa u šaci, da ga je ucjenjivao. Zato je Danziger još bio u Dragoon Wellsu, spreman da, ne bude li išlo drukčije, naredi i poneko ubojstvo. Ipak će još, bio sam u to siguran, ponajprije to pokušati riješiti novcem.

Sunce je već dobrano ugrijalo prašnu ulicu kad sam otvorio vrata šerifskog ureda, a zatim pošao zagrijati glavu u kabao hladne vode. Umivši se tako, zapalio sam jednu od Johnnyevih dobrih, skupih cigara, zaključao ured te pošao prema zalogajnici onog starkelje na doručak.

Preporučio mi je jaja s odreskom umjesto sa šunkom, budući da šunka što ju je dobio nije bila dobro osušena. Nije otrovna, objasnio mi je, ali uistinu nije dobro osušena, pa će je radije skuhati u varivu s graškom nego podvaliti dobroj mušteriji, to jest meni.

– Zna li ikoga koga bih mogao zakleti za svojega zamjenika? – upitao sam starca dok mi je pripremao doručak.

– Bojim se da ne znam, gospodine Saddleru – odgovorio je. – Prije nekoliko dana odgovorio bih vam pozitivno, no stanje je ovdje loše i novca malo. Prije nekoliko dana imali biste svu silu kandidata za zamjenike i pomoćnike, a sada više ne – otkako je ubijen taj revolveraš, a njegovi prijatelji još šetaju uokolo. Ljudi znaju da je sva ta gužva

zbog te Flanneryeve, koja bi se, kažu, trebala vratiti svome mužu.

– Biste li je vi vratili mužu?

– Moram priznati da ne bih. U mojim se godinama više nemam čega plašiti. Zar da se bojim što će mi Ballard, ako dođe, porazbijati tanjуре i šalice? To ionako namjeravam sâm učiniti kad se budem povlačio iz posla. A što vi mislite, gospodine Saddleru?

– Mislim – odgovorio sam – da biste trebali poslati Danzigeru malo te svoje nedosušene šunke. A ako vidite ikoga dovoljno ludog da bi htio biti šerifov pomoćnik, odmah ga pošaljite k meni.

– Nema izgleda, zamjeniče – odgovorio je.

Toga jutra Danziger nije bio ranoranilac. Rice se još nije bio vratio u grad. Kad se bude vratio, zacijelo neće sa sobom dovesti ni učitelja ni učiteljicu, nego malo tvrđu bratiju. Nagadao sam kako je zacijelo bio odjahao do najbližeg telegrafskog ureda da izvijesti o teškoćama te da zatraži pojačanje.

Vrativši se u ured, stao sam čistiti revolvere, iako to uopće nije bilo potrebno. Bio sam usred toga posla kad sam na ulici začuo glasove. Priлично glasne. Izvirivši iz ureda, ugledao sam Danzigersa u društvu s bankarom McLandressom, koji je ujedno bio i gradonačelnik. Obojica su se nešto važno šepurila, osobito Danziger, s očitom namjerom da i ja čujem o čemu razgovaraju.

Kada sam izišao, Danziger je pogledao prema meni i stavio McLandressu ruku na rame, uvjeravajući ga – očito ne prvi put – kako je Dragoon Wells zapravo perspektivan grad, s velikim razvojnim mogućnostima. McLandress je to slušao s izražajem lica kao u čovjeka koji želi i voli slušati ono što mu trenutno govore.

– Od srca mi je drago to što go-

vorite, gospodine Danzigeru – potvrdio je.

– Vidim ovaj gradić kako se vraća životu i poslovima – nastavlja je lukavac. – Moji su poslovni prijatelji vrlo zainteresirani za ono što ovaj grad može ponuditi. U to možete biti sigurni!

McLandress je, s izrazom blesava teleta, u sebi očito već gledao rijeke novca, kapitala što se slijeva za dobrobit Dragoon Wellsa, a izravno u njegovu banku.

– Oprostite mi na suzdržljivosti – upravo je govorio Danziger – ali više vam ne mogu reći, upravo iz poslovnih razloga. Trenutačno je to vrlo povjerljivo. Otkrijem li naše namjere prerano, svi bi se gradovi jagmili za našim kapitalom. a to ne smijemo dopustiti, nije li tako?

– Naravno da ne! – zdušno je potvrdio bankar. – Potpuno vas razumijem, gospodine. Možda bismo o tome mogli nesmetano porazgovarati u mojem uredu. Naravno, kad vi to budete htjeli.

– Zadovoljstvo je poslovno razgovarati s čovjekom koji zna što je to posao – pohvalio ga je Danziger.

– Rekao sam vam da je ovo privatni razgovor – negodovao je McLandress, očito me se želeći otarasiti. – A tiče se – dodao je – samog krvotoka ove naše društvene zajednice. Privatni razgovor! – ponovio je, naglasivši ono privatni.

– Po onome što kaže Danziger – rekao sam – čini se da baš nije privatan.

– Gospodin Danziger! – poučio me bankar uljudnosti, naglasivši riječ gospodin. – Ne vladate se nimalo bolje od šerifa Callahana! – dobacio je još, uzjahujući svojega konja.

– Nema veze – smirivao je prepirku Danziger. – Kao što se kaže, zovite me kako hoćete, samo me ne-

mojte zaboraviti pozvati na večeru!

– Zašto ne pitate Danzigersa o Flanneryevima? – doviknuo sam ja sada gradonačelniku. – Zna li tko su oni?

– Neću pitati gospodina Danzigersa ni o čemu i ni o kome! – s negodovanjem je odvratio debeljko: – Poznat mi je kao čovjek od ugleda, kakvim se vi ne možete pohvaliti!

– Da, gospodina Danzigersa vole svi zajedno i svatko posebno – ironično sam se suglasio.

– Kad vas ne bih poznavao, gotovo bih pomislio da me vi ipak ne volite – dodao je lukavac iz Santa Fea.

– Pitajte ga za Flanneryevu djevojku! – inzistirajući, obratio sam se McLandressu.

– To nikako neću – usprotivio se gradonačelnik, brišući znoj s čela. – Gospodine Danzigeru, ne bismo li mogli naš razgovor nastaviti odmah, naravno – negdje gdje nam nitko neće smetati?

– Ne bih želi da se rastanete sa zamjenikom ljuti na njega – lukavo je rekao Danziger. – Zna, dobar čuvar zakona mora malo posumnjati u svakoga. A što se našeg razgovora tiče, još bih ga malo odgodio, naravno – ako nemate ništa protiv! Nadam se da imate dobrog viskija. Mislim, naime, da ćemo imati što proslaviti!

– Viskija će, dakako, biti – odgovorio je bankar – tvrdica, za kojega sam siguran da se nikada u životu nije razmetao časteći ikoga. – Čast nam je, gospodine Danzigeru, što ste u našem gradu. Uvjeren sam da to kažem u ime većine građana. A sada se moram s vama pozdraviti.

Danziger se osmjehnuo za bankarom, koji je odjahao, a onda se obratio meni.

– Kakav sam bio? – otvoreno me upitao, misleći na svoje foliranje gradonačelniku.

– Prilično dobar – iskreno sam odgovorio – Debeljko je zagrizao, ali niste odmah povukli udicu, usra- ni kućkin sine!

– Prekasno je da me sada ubijete, zamjeniče – nacerio se. – Propustili ste dobru prigodu tamo, u hotelu.

– To se još može popraviti.

– Prekasno je, zamjeniče! A uskoro će biti još kasnije!

– Ne računajte s time, Danzigeru!

– Ali ja ipak računam. Računam na ono što može učiniti novac i samo novac! Znaite, valjda, da novac upravlja svijetom, buši i tamo gdje svrdlo neće. No, šteta ga je toliko trošiti zbog jedne žene, ali ipak ću o tome ja odlučiti! Mogu pribaviti više novca nego što ste ga vi ikada vidjeli. Zašto se ne opametite, zamjeniče? Primite se lijepe, vlažne cice i počnite sisati!

Nije mi baš otkrio Ameriku! Mnogo sam toga bio čuo i prije, a i razmišljao o tome. Obojica smo znala da ja to znam. Ali, on nije znako kakav ja mazgov mogu biti!

– Ovaj put griješite, Danzigeru! – rekao sam.

– Nemojte biti presigurni u to! – odgovorio je. – Jedini sam put pogriješio kad sam se natjecao za položaj guvernera Teksasa, i to stoga što nisam posijao dovoljno novca oko sebe. A trebao sam ga razbacivati, jer bi mi se sav vratio, i to s dobrim kamatama!

– Ipak griješite, a ja ću vam to dokazati!

– Čini se da s vama ne vrijedi razgovarati – zaključio je, brišući znoj s lica. – Nemojte to primiti osobno, ali čini se da ću morati nahuškatii ovaj grad protiv vas. Najprije obećanjima, a potom novcem. Sve će početi i završiti novcem. A ako mi ne vjerujete, otvoreno vam kažem: tu ženu moram odvesti Ballardu,

tu ne može biti nikakvih pogodbi ni kompromisa!

– Najbolje bi bilo da odmah ode te odavde – ozbiljno sam mu savjetovao. – Te se žene nikada nećete dočepati!

– Da bježim!? Zar hoćete biti duhoviti, zamjeniče!? Kamo bih to, po vašem mišljenju, mogao pobjeći pred Ballardom?

* * *

Te je večeri Danziger u hotelu priredio zabavu za građanstvo – s besplatnim jelom i pićem. Mene nije pozvao, no to mora da je bio previd. Uostalom, šerif se, mislim, na takve zabave ne poziva – jer on se sam pojavi!

Na mogućnost da ubijem Denzibera i Lattiga još sam pomišljao, ali me sada više zaokupljala druga pomisao: zašto Kate Flannery ne bi jednostavno napustila Dragoon Wells? Bez te žene ne bi bilo sukoba, a ni rata!

Sjedeći na verandi ispred ureda, promatrao sam kako odvlače stvari u hotel: odnijeli su iz Caseyeva saluna nekoliko sanduka viskija, a vukli su i svakojaku hranu. Razmišljajući o Kate, uhvatio sam se pri pomisli kako, zapravo, ne bih volio da ta ženska ode. Odmah zatim ipak sam pomislio kako bih morao razumno podnijeti tu žrtvu. Ni Ballard nije tako svemoćan, kako je to uvjeren Danziger. Ima mjesta na kojima bi mu, kad bi tamo otišla, bila izvan dohvata ruku. Sada sam pouzdano znao kako Denziger neće odustati od namjere da je odvede, pa makar i silom. Ostat će u gradu s tom namjerom, premda ga to stajalo i života. A moglo bi stajati života – i njega, ali i mene!

Kad bi Kate otišla, lako bih obavljao poslove čekajući da Johnny prizdravi, to jest prohoda. Konačno, dugovao sam mu nešto. A taj mi po-

sao nije dao s namjerom da mu natovarim na vrat rat s Ballardovim banditima! Kad bi on prohodao, produžio bih put, sve tamo do preko granice. Istina, bilo mi je teško zaboraviti Kate. Sve moje razmišljanje bilo je, međutim, jednostrano: račun bez krčmara! Kate nije, naime, uzalud bila iz klana Flanneryevih. Tvrdoglavo bi ponovila da ostaje, a mene bi poslala da se jebem, kako bi to rekla. Ja bih ipak radije još koji put potucao nju!

Još sam razmišljao o Kate kad su se ih hotela začuli zvuci glazbe. Danzigerova je zabava počela. Na nju nisu stizali samo ugledniji građani, dolazili su i obližnji rančeri i farmeri, ukrućeni u misnim odijelima.

Kako bih mogao nagovoriti Flanneryeve da Kate ode iz grada? Nikako! Ne bi dopustili ni da im se približim, a kamoli da im još solim pamet! Ušao sam u ured, dobrano nategao Jehnnyevu bocu s burbonom i – bio spreman za odlazak na Danzigerovu zabavu.

Pošao sam, ipak, prije toga u javnu staju da vidim kako se brinu o mojem konju. Tamo sam zatekao Calvina. Mladić je, kad ne bi radio u šerifovu uredu, radio i u konjušnici. Trenutačno je, uz slabu svjetlost svjetiljke, čitao svoju omiljelu knjigu »Veliki kapetani industrije« – sve o milijunašima koji su uspjeli u životu. Momak je, a tu nije bio nikakav izuzetak među brojnim bijednim vršnjacima, maštao da će se uspjeh u životu jednoga dana i njemu dogoditi. Upitao sam ga jesu li toga dana pristigli u grad kakvi strani konji. Nijedan, odgovorio je, osim mojega i ostalih prije smještenih.

Još u danima kad se Dragoon Wells razvijao, tadašnji vlasnik hotela predvidio je i dvoranu za plesove. Danziger ju je sada iskoristio.

Pridružio sam se zabavi. Ljudi su plesali, pili i razgovarali. Caseyevi momci imali su pune ruke posla točeći za improviziranim barom besplatan viski, kojim sam se, dakako i sâm poslužio. Za dame su stajale priprave dvije zdjele punča, kojim ih je posluživao, šepureći se kao puran, osobno gradonačelnik-bankar McLandress. Osvrnuo sam se uokolo, no Laurie nigdje nije bilo, a u dvorani nije bilo ni ikoga od Flanneryevih. Danziger je upravo izvodio na ples gospođu McLandress. A gradonačelnik je, ugledavši me, prolio punč iz pune čaše!

Danziger je izdržao valcer, ali se pravodobno povukao kad je glazba zasvirala prve raštimate taktove onoga što je dobrohotno, iako vrlo pretenciozno, nazvala polkom.

– Uživajte li u piću? – upitao me, prišavši mi, Danziger. – Što mislite o mojem malom večerašnjem druženju s građanima?

– Ppilično uspješno – ocijenio sam. – No, zaboravili ste pozvati gospođu Ballard!

– Griješite, prijatelju, pozvao sam je! Pozvao sam, zapravo, sve Flanneryeve. Pomislio sam da bi možda htjeli porazgovarati uz čašicu pića. Možda još i dođu, kasnije!

– Moglo bi vam i prisjesti, ako dođu... – nastavio sam.

– Možda će vam biti drago da čujete kako sam odlučio ponovno otvoriti ovdašnje rudnike – promijenio je Danziger temu.

– Rudnici su istrošeni. Ostala je samo bezvrijedna šljaka – rekao sam.

– Mnogo je još vrijedne rude u njoj – suprotstavio se, hineći ozbiljnost – Nekadašnji tehnološki postupak nije omogućio potpunu iskorištenost. Otada je tehnika i tehnologija napredovala. Činjenica je to, zamjenice, koju bi vam, da ga pitate,

mogao potvrditi svaki rudarski inženjer.

Kraj zdjela s punčem, McLandress je naćulio uši. A Danziger, taj lukavi, propali, korumpirani političar, digao je glas kao da prikuplja glasove.

– Ovaj se grad vraća na zemljopisne karte, zamjeniče! – uzviknuo je. – Imate moje osobno jamstvo da će Dragoon Wells opet živnuti!

Gradonačelniku McLandressu odjednom je sinula ideja da zamoli Danzigersa da održi govor. Danziger se suglasio, ali uz napomenu da će biti kratak.

Danziger je pošao prema podiju s glazbenicima, a ja prema izlazu iz dvorane. Nisam propustio da uzmem i ponesem bocu dobrog viskija. Besplatnu!

VIII

Laurie me sačekala u sjeni pred uredom. Odložio sam revolver u košice kad sam je prepoznao. Bila je u ogrtaču, ispod kojeg je imala samo spavaćicu cvjetna uzorka, a na nogama kućne papuće.

– Znam, otac će te ubiti, sazna li da si tu! – ustvrdio sam umjesto pozdrava: – Zašto nisi na zabavi u hotelu?

– Otac mi nije dopustio – dogovorila je, požurivši kraj mene u ured. – Činilo mu se da sam uzbuđena. Da samo zna zbog čega! Rekao je da ćeš ti zacijelo biti tamo, a on ne želi da razgovaram s čovjekom poput tebe.

– Da znaš da mi se baš i ne razgovara! – nacerio sam se.

– Ni meni! – spremno je odgovorila, pomislivši na isto što i ja kao bolji način da provedemo vrijeme zajedno. – No, ipak mi kaži što misliš o nama? Jesi li se odlučio? Ako uskoro ne odem iz ovoga grada, poludjet ću. Zašto odugovlačiš? Zar

ti prošli put nije bilo lijepo sa mnom?

Nisam znao što da joj odgovorim. Svaki bi pametan muškarac zgrabio i nju i njezin novac te zbrisao s njom iz grada u roku od jednog sata. Nikoga nije trebalo ucmekati, jer je novac, na neki način, bio njezin. Osim toga, ta mi se djevojka i svidjela. I bez novca značila bi provod, a s novcem je bila više od toga – pravi san za kauboja skitnicu!

Prišla mi je bliže, pa sam je poljubio.

– Bit ću ti tako dobra da ćeš morati poći sa mnom – rekla je. – Ovaj ću ti put slomiti kralješnicu. Znam da ti je to grozno čuti, ali upravo večeras ću ti to učiniti!

– Ma, zvuči kao prava poezija! – izustio sam, pa smo pošli u krevet kao stari braćni par.

Nismo se, međutim, vladali ni kao »stari« ni kao »braćni«. Budući da nisam promijenio posteljinu od rvanja s Kate, Laurie je svojim finim nosnicama osjetila tuđi miris.

– Zar nećim mažeš kosu? – upitala je.

– Dobro vam jutro, zamjeniče! – pozdravio me, hineći kako me je tek sada primijetio.

McLandress mi je samo ukočeno kimnuo glavom. Ah, pomislio sam, kad bi ti, ovako uštogljen, samo znao kako sam ti svojski izgnječio dragu kćerkicu!

– Što vi to obećavate? – obratio sam se Danzigeru. – Zar da plasi-rate nekakav kapital u ovaj grad?

– Imali smo privatni poslovni razgovor, zamjeniče – hladno mi je umjesto Danzigersa odgovorio McLandress. – Taj razgovor nema blage veze s vama, pa bih vas molio da se u nj ne uplećete.

Danziger se nacerio. Volio je što sam tu. Znao je da nas Lattigo promatra s verande pred hotelom.

– Bojim se da nemam baš toliko

kapitala, zamjenice – odgovorio je. – No, da vam kažem istinu, ovaj mi se grad sviđa. Rođen sam i odrastao na selu. Sviđaju mi se dobri, vrijedni ljudi i isti takvi susjedi, upravo poput ljudi ovdje. Što bi čovjek više mogao poželjeti?

Sva dalja neugodna pitanja presjekao sam poljupcem te je stao svlačiti. Na to je zadovoljno zafrkatala i počela presti. Pomislio sam kako se ljudi na zabavi u hotelu ne provode ni upola tako lijepo kao nas dvoje.

Imala je pravo kad je rekla da će nam drugi put biti mnogo ljepše. Prvi put muškarac i žena upoznaju svoja tijela, a drugi ih put već poznaju te mogu biti i zahtjevniji. Propinjala se poda mnom kad sam joj ga stavio. Bila je i meka i čvrsta, odbijala me i privlačila na sebe, propinjala se kao kobila, sve dok se dobro nije stresla prvi, a ubrzo i drugi put, cvileći od ugone.

Ne razmišljaj predugo, Saddleru! – prošaptala je dok smo, iscrpljeni prvim krugom rvačkog meča, ležali jedno kraj drugog, slušajući glazbu što je do nas dopirala iz hotela. – Znam da sam to već rekla, no osjećam nestrpljenje u sebi. Ako ne odem s tobom, pobjeći ću s nekim drugim. Moram se domoći novca prije nego što me otac pošalje odavde, a to mi sve češće spominje.

Uto sam začuo kako dolaze. Društvo iz hotela! Glasove muškaraca začula je i Laurie i shvatila da dolaze k meni.

– Morat ću na zadnja vrata! – praktično je rekla. – Poljubi me, Saddleru, i reci, molim te, da ćeš pobjeći sa mnom!

Glasovi su utihnuli pred uredom. Osvrnuo sam se po sobici kako bih se uvjerio da je Laurie pokupila sve svoje stvari. Nije zaboravila ništa.

– Jesi li tu, zamjenice? – začuo sam s ulice McLandressov glas.

Povikao sam im da uđu. Znao sam da iza svega stoji Danziger. McLandress nije ušao u ured prvi. Gurnuo je ispred sebe nekog plavokosog diva, kratko podšišanog na pruski način, kojega sam već bio zamijetio na zabavi u hotelu, gdje mi nije upućivao baš najprijateljskije poglede. Tip mora da je mnogo plesao ili pio, ili se bavio objema disciplinama na toj zabavi, jer su mu se ispod pazuha na odijelu vidjele mrlje od obilnog znojenja.

– Gdje je gradonačelnik? – upitao sam tog siledžiju.

No gradonačelnik je već ulazio, a s njim i rulja, koliko je se samo moglo nagurati u ured. Bio je tu i vlasnik pilane te kojekakvi drugi poslovni fićfirići, kojima je Danziger zacijelo štošta napričao o perspektivama grada. Nisu to bili gladni ljudi, nego pohlepni malograđani. Znao sam da će govoriti McLandress. Danziger je povukao konce, ali sada, naravno, nije bio tu!

– Imali ste za ovu predstavu više prostora u hotelu! – dobacio sam McLandressu. Mislim da sam to rekao gotovo prijateljski. Tā, nisam imao ništa protiv te kopiladi!

McLandressu je očito teško padalo da bude uljudan sa mnom. U naravi je bankara, napokon, da su se siromašnima osorni, a bogatašima bi vlastitim jezikom polizali cipele.

– Došli smo porazgovarati s vama – počeo je debeljko, nakašljavši se kako bi pročistio grlo. – Vrijeme je za ozbiljan razgovor.

– O čemu biste to razgovarali? – uljudno sam upitao, prikrivajući činjenicu da me smeta njegovo neodlučno ponavljanje rečenice.

Ustuknuli su svi – pred preprekom koju su htjeli ukloniti, ali očito nisu znali kako. Stajao sam između njih i novca koji im je pod nos »stavio«, gotovo obećao, Danziger, a to je bilo dovoljno da me mrze. Očito

su vjerovali kako je dovoljno samo da mene maknu pa da im novac počne pritjecati. Gledajući ih ovako jadne, gotovo sam bio sklon priznati da Danziger barem ima stila. Bio je ono što je bio i nije glumio da je nešto drugo, nije bio licemjer.

Činilo se da samo gorostas nije ustuknuo preda mnom. Počeo sam se stoga pitati tko je on, svjestan da će mi, dođe li do gužve, upravo on biti najopasniji. Odjednom sam shvatio da McLandress skuplja hrabrost da mi kaže kako moram podnijeti ostavku ili će me opozvati, a ovoga su tipa htjeli postaviti za šerifa!

– Neke vam se stvari moraju reći, gospodine Saddleru! – pjenio se u međuvremenu bankar, a ostali iza njega mrmljali su u znak odobravanja.

Sjedeći na stolcu, prekrižio sam noge kako bi mi bilo što udobnije, a pušku sam, vjerovali ili ne, držao tako da je cijev bila uperena McLandressu ravno u glavu.

McLandress se, zapravo, vladao kao zec hipnotiziran zmijom.

– Da vam pomognem, kako bismo uštedjeli vrijeme – predložio sam. – Vi biste zapravo htjeli da odem, ali ja neću otići. Možda biste željeli znati zašto sam se odbojno postavio prema Danzigeru, koji vas večeras čašcava. Zato što je prljavi podlac, a radi za čovjeka koji je svojedobno spalio čitav jedan grad, pobivši njegove stanovnike! Hoćete li da vam još pričam o tome?

– Nema dokaza za to što govorite! – prosvjedovao je zadihani McLandress. – Osim toga, rat je davno prošao.

– Koliko davno je to vaše »davno«? – Pitanje je, iako sam razgovarao s McLandressom, bilo upućeno svima. – Nema zastare za ono što je Ballard počinio. A to je čovjek za kojega ovoga trenutka ovako

gorljivo nastupate, hvatajući za nj njegovu odbjegliu ženu! Posrani goniči robova – eto što ste ovoga trenutka!

– Nismo došli ovamo da biste nas vrijeđali! – planuo je bankar. – Hoćete li znati koliko držimo do te Flanneryeve ženske! Nimalo, gospodine Saddleru! Nikada nije bila jedna od nas, nikada! A ako njezino izručenje mužu znači mir za ovaj grad – neka ona lijepo ide dovraga! A za njom mogu k vragu i svi ostali Flanneryevi! Oni nam nisu ni kakvi susjedi! A gospodin Danziger želi ovome gradu dati kapital, i mi ćemo ga prihvatiti! Da skratim – želimo da se čistite odavde!

– Ta vam se želja neće ispuniti – mirno sam odgovorio, ne ispuštajući s očiju plavoga gorila.

– Nećeš, dakle, slušati!? – javio se i gorila.

– Ne stojte nam na putu – nastavio je McLandress. – Pustite stvari da teku svojim tokom. Nitko od vas ne traži da vi izručite djevojku. Jednostavno se maknite! Callahan bi to učinio. Volio bih... oh, kako bih volio da je sada on tu umjesto vas!

– Ali nije! – odbrusio sam. – Trenutačno sam za vas ja šerif! Mislite li da bih se trebao napiti ili poći na pecanje, a djevojku prepustiti onim kopilanima? Da je odvedu onom mesaru, koljaču? Ne, gospodine!

McLandress je udahnuo toliko zraka da sam s uplašio kako će se od bijesa raspuknuti. Opet se nakašljao, a onda je progurao ispred sebe nekog sijedog starkelju.

– Izvolite, suče! – rekao je. Starkelja je drhtao – jadan, uplašen. Nisu rijetka gnijezda na zapadu s takvim sucima. Jadniku je ispala iz ruke knjiga, a McLandress ju je podigao s poda i tresnuo mu je u ruke, gotovo ga srušivši.

– Pažljivije postupajte s njim! – posavjetovao sam ga.

Bilo je očigledno da sudac već dugo nije čuo ugodne ljudske riječi.

– Hvala vam, šerife Saddleru! – počeo je. – Ja sam Isaac Ferguson – naklonio se. Bankar je stajao kraj njega kao narogušeni pijetao, spreman da zaskoči kokoš. Sudac nije mogao dršćućim rukama pronaći odgovarajuću stranicu, pa mu je bankar i u tome pomogao. Knjiga je sadržavala zakone područja Arizone, te sam znao, što sada slijedi.

Trepćući u nedoumici i držeći knjigu, stari i uplašeni sudac pokušavao mi je objasniti kako ja, zapravo, nisam nikakav zakoniti čuvar zakona.

– Vraški točno! – povlađivao je plavi gorila.

– Molim vas da me ne prekidate, gospodine Dorfmane! – pokušao je biti važan starkelja. – Upravo sam htio pročitati propis o tome kako se postavljaju zamjenici šerifa i drugi policijski službenici.

Starac je počeo čitati članke i stavke iz zakona. Sve se trebalo svesti na to kako je Johnny, na dan kada me zakleo za svojega zamjenika, trebao uputiti pismo – obavijest područnom guverneru. Budući da to nije učinjeno, pa nemam guvernerovu suglasnost, ja nisam zakoniti čuvar zakona.

– To je zakon, gospodine Saddleru! – zaključio je sudac. – Zacijelo – dodao je – primjećujete da vas oslovljavam s »gospodine«, a ne sa »šerife«. To je stoga što službu šerifova zamjenika držite protuzakonito. Naređujem vam da predate svoju značku i smjesta napustite ovaj ured!

Nacerio sam se sucu. Bio je truli pijanac, ali mi je ipak bio simpatičan. Podsjećao me na pokojnog ujaka pijanca koji je umro napivši se nečega iz pogrešne boce.

– Vrlo ste lijepo to pročitali, gospodine suče! – pohvalio sam starca.

– Pročitajte i sami, ako želite! – opet je preuzeo riječ napuhani bankar. – Zakon je jasan. Čemu se smijete? Ne napustite li ured, suprotstavljate se zakonu, pa ćete biti uhapšeni i sudit će vam se zbog... ovaj... Zbog čega, suče? – obratio se iznenada starcu.

– Zbog mnogo čega! – uplašeno je odgovorio starac, ne sjetivši se nijednog konkretnog paragrafa.

– Točno! – slavodobitno je nastavio McLandress. – Eto, to bi vam se, vidite, moglo dogoditi! Međutim... – pokušao je djelovati pomirljivo, čak prijateljski – ... ne mora doći do toga. Vi možda niste ni znali da kršite zakon. Voljni smo prema vama biti širokogrudni, gospodine Saddleru. Ovdje ste tek nekoliko dana, ali mi smo vam, povučete li se, pripravnici isplatiti cijelu mjesečnu plaću. Smatram da je to od nas vrlo pošteno.

– I više od toga! – suglasio sam se. – Četiri tisuće dolara za četiri tjedna dobra je plaća i u bilo kojoj vojsci!

– Na taj moj trik bankar je zinuo kao da će me progutati. U očima mu se vidjelo kako proračunava vrijedi li dobitak od Danzigerovih obećanih ulaganja toliko da me se nastoji osloboditi čak i po tu cijenu.

– Polako, polako, gospodine Saddleru! – zaustio je. – Tā, svi znamo da vam šerif Callahan ne plaća ni izdaleka toliko! Imate, u najboljem slučaju, petsto dolara. Kako bi bilo da vam za odstupnicu platimo sedam stotina i pedeset?

– Odgovorio sam im da ne bi bilo nikako i da se gone o svom trošku!

Nastao je dubok tajac, koji sam iskoristio da cijev puške, polako je pomičući, usmjerim od McLandre-

ssa u plavoga gorilu Dorfmana, kojega su htjeli postaviti za mojega nasljednika. Sudac se puške nije plašio, jer je, vjerojatno, bez naočala nije ni vidio, a nije se je uplašio ni Dorfman. Svi su ostali, međutim, ustuknuli i povukli se bliže k vratima.

Od Dorfmana nisam očekivao da govori, nego da nasrne. Sudac je bio rekao i pročitao svoje. Dorfman je sada istupio ispred svih. Rekao sam mu da se povuče, budući da je zabava ovdje završena, da ode u hotel, gdje je Danziger vjerojatno još napajao muktaše.

Pred uperenom puškom neće odstupiti samo izrazito hrabar ili izrazito lud čovjek. Dorfman je, očito, bio i dovoljno hrabar i dovoljno lud! Nametnuo mi se problem kako da postupim s njim. Bude li mi počeo prilaziti, nekako ga moram zaustaviti. Povučem li okidač – a to nije bilo teško – što ću dobiti osim mrlje krvi na podu?

A ta mi je budala u međuvremenu počeo pričati kako nemam pravo ispriječiti se na putu k sreći, koja se smješka ovom gradu u obliku obećanih Danzigerovih budućih ulaganja. I što me se tiče ta žena, ponavljao je. Treba je poslati natrag kamo i pripada, k njenom mužu!

– Izlazi odavde! – planuo sam, ustajući s puškom uperenom u nj.
– Gubi se! To ti je odgovor na sva tvoja pitanja i primjedbe. – Ubacio sam metak iz magazina u cijev.

Svi su, osim Dorfmana, na to pobjegli na ulicu. A Dorfman, ta budala, ostao je stajati na mjestu!

– Ne bi govorio tako oštro da ne držiš tu pušku! – izjavio je.

– Zbog toga je i držim – da mogu oštro govoriti! Hajde, gubi se! – zagrmio sam.

– Ti si taj koji će se pokupiti – odmahnuo je glavom glupi goro-

stas. – U ovom si gradu završio svoje.

Bilo mi je dosta razgovora. A Dorfman je bio blizu, nadohvat puške, kojom sam ga odjednom tresnuo. To kao da mu je izbilo zrak iz pluća, ali tip se nije ni zaljuljao, nije čak ni trepnuo! Htio sam ga udariti još jednom, ali bio je brži pa je zgrabio drugi kraj puške. Bio bi podigao i odbacio i mene zajedno s puškom, da je nisam ispustio.

Pojas s revolverom bio mi je ostao okačen na naslonu stolca. Puzeći po podu, na koji me Dorfman poslao prvim udarcem, nastojao sam ga se domaći i tako ipak borbu riješiti pucnjavom, jer me tip nadvisivao desetak centimetara i bio teži od mene tridesetak kilograma. Gorila je, međutim, udarcem nogom odbacio stolac beznadno daleko, izvan mog domašaja. A onda me stao razbacivati po sobi kako se sjetio. Pokušavao sam ga udariti u jajca, u cjevanicu, upotrijebio sam svaki priljavi trik koji sam znao, a znao sam ih mnogo, no tu hrpu mesa i kostiju kao da ništa nije moglo uzdrmati.

Pušku koju mi je bio oteo, slomio je udarivši njom u bijesu o stol. Razbio je stolac na kojem sam bio sjedio. Pod ruku mi je došla jedna noga upravo toga stolca, i njome sam ga uspio zviznuti iza uha. Samo je zarežao, a onda raširenih ruku pošao na mene, prijeteci kako će me zdrobiti. Uspio sam skočiti na stol. I tamo me, ipak, stigla njegova šaka, kojom me kao maljem odbacio sa stola na peć što je grijala ured. Tresnuo sam na peć, odbivši s nje gornju ploču, pa su iz peći liznuli plamenovi. Tip je skočio za mnom. Uspio sam mu se u posljednji tren izmaći, pa je rukama umjesto mene obuhvatio vruću peć, a lice mu se našlo nad plamenom. Skočivši mu na leđa, gurnuo sam mu glavu u vatru. Tä, bilo je on ili ja, borio sam se

s tom budalom za vlastiti život! Zavrčale su mu obrve, a odmah zatim i kosa. Ovaj je put urliknuo od boli jer mu je plamen opržio i lice.

Kad sam ga pustio, još je nasumce htio posegnuti za mnom, no nije me vidio. Podigao sam opasač s revolverom i odupro se porivu da ga ipak ustrijelim. Pao je, a ja sam mu milosrdno, tek toliko da ga smirim, zadao još dva udarca u glavu.

Ispaljenim metkom dozvaao sam one govnaire s ulice i poslao ih po liječnika, stavivši im do znanja da su sami svojega nesuđenog šerifa uvalili u ta govna.

– Udesili ste, dakle, Hansya Dorfmana! – gotovo se oduševio liječnik kad je stigao. – Davno mu je to sljedovalo! Valjda će ga to za neko vrijeme smiriti. Mnoge sam već dosad krpao od posljedica njegovih batina!

Pio sam viski dok je liječnik »krpio« Dorfmana. Zatražio je bocu mahnuvši rukom, te kapnuo nekoliko kapi gorili u usta, a onda sam potegao dobar gutljaj.

– Smatrate li da bih ovom majmunu trebao staviti lisičine kako bi ostao miran? – upitao sam liječnika dok je on, mašući divu upaljenom žigicom pred očima, ispitivao hoće li nesuđeni šerif ostati zdravog vida.

– Nema potrebe – mirno je odgovorio. – Vid će mu ostati, a lijep nikada nije ni bio... Lijepo će se Hansyka oporaviti te, uvjeren sam, vrlo, vrlo dugo ostati miran! Ali, Saddleru, čini se da biste mi ovdje mogli zadati mnogo posla!

– Bit će ga i više nego što mislite, doktore! – odvratio sam, uzimajući od njega bocu s viskijem, koju je gotovo bio prisvojio.

– Ne marim, neka bude! – odgovorio je.

IX

Upravo sam pokušavao popraviti slupani stol kad se pojavio Calvin da pomete ured i obavijesti me da će Dorfman preživjeti. Kad je vidio sav krš, vratio se u konjušnicu i donio stolarski alat. Prepustio sam njemu da sređuje ured.

Nisam imao volje ni za što. Događaji su se sve više komplicirali za zapadnoteksaškog nesprenjakovića, kakav sam bio. Želio to ili ne, sve sam se više upetljivao, postajao dijelom toga usranog grada. Da sam na putu prema Meksiku prošao mimo Dragoon Wellsa, sve bi se to sada događalo bez mene. Kladim se deset prema jedan da nikad ne bih ni čuo što se događalo s Callahanom, ili Laurie, ili Kate, i svima ostalima. Zapravo, najviše su me upetljale te dvije ženske: morao sam birati između njih, a potom između one koju odaberem i Callahana. A zapravo nisam vjerovao nikome od njih. Svi su me oni koristili, ili željeli iskoristiti, za svoje ciljeve. Nema, međutim, razloga da ne volite čak i one u koje se ne pouzdajete. Dobro su rekli oni stari momci što su napisali američki ustav: potrebna je vječita budnost! Morao sam paziti na njih, da me ne preveslaju!

Pomislio sam na Calvina, jedinu osobu u gradu osim još staroga vlasnika zalogajnice koja se prema meni nije odnosila kao jež ispruženih bodlji. Nisam računao na Laurie jer je bila previše obuzeta sama sobom, no ako nije bila za mene, nije ni protiv mene.

Calvin je počeo svoje priče o bogatašima, te došao i na to kako vlasnik konjušnice gospodin Bush polaže velike nade u budućnost grada uz Danzigerove investicije.

– Cijeli grad – rekao je – priča o tome i, naravno, u vezi s tim o onoj Flanneryevoj djevojci.

Mladiću, kako je dodao, uopće nije bilo jasno zašto je ta ženska toliko važna. Mogao sam mu oprostiti to nerazumijevanje, s obzirom da je još bio čedan, u dobi kad je dječaci-
ma važniji san o bogatstvu od ženske, pa makar izgledala i kao Kate Flannery! Morao sam mu, dakle, oprezno objasniti.

— Odbjegla je od muža — rekao sam — zato što ga mrzi i ne želi mu se vratiti. Muž želi da mu se vrati, želi to tako jako da bi učinio svašta samo da je opet dobije. — Shvatio sam — ozbiljno je ustvrdio mladić. — Mora da je ta ženska vrlo dobra kuharica! Ali — nastavio je — čini se kao da ste u škripcu, gospodine Saddleru? Mogao bih i ja pucati iz revolvera kad zatreba, samo kad bih ga imao! Znate, volim gospodina Callahana, ali vi ste mi još draži. Nikada ne zaboravljate moje ime, kao on! Zatreba li vam pomoć, znajte da sam stalno tu, a neću tražiti da mi za to povećate plaću.

— Nikakvih revolvera! — ozbiljno sam rekao. — Radije mi reci — bi li mogao odjahati do prvog telegrafskog ureda? To je, znaš, prilično daleko odavde.

— Zar biste pozvali u pomoć voj-sku!? — uzbudio se mladić, odlažući metlu i pregaču kao da mu nikad u životu više neće zatrebati. — Dode li vojska, dobro će ih prodrmati!

Gledao sam u tog smušenog, rasklimanog mladića sa simpatijom. Vojska, objasnio sam mu, neće doći.

— Vojska ne ide nikamo tako olako. Ali, guverner bi mogao poslati područnu policiju. No, mora mu se najprije za to uputiti zahtjev, poslati obavijest.

— Mislite li da ja to učinim!? — Mladić je poskakivao od uzbuđenja.

— Nikoga drugoga ne poznajem — odgovorio sam. — Mogao bi mi pomoći i vlasnik zalogajnice, ali bojim se da je prestar za to. Trebalo bi

mu do telegrafa tjedan dana jahanja.

— Ah, starkelja bi pao s konja i ubio se! — odmahnuo je rukom mladić, koji vlasnika zalogajnice nije osobito volio — zbog samo njemu poznatih razloga. — Ja ću vam to učiniti, gospodine Saddleru, ja ću vam pomoći! Što da kažem guverneru?

Objasnio sam mu da će telegrafistu predati poruku što ću mu je napisati, a telegrafist će je odaslati. Kad sam poruku napisao, Calvin ju je naglas pročitao:

»Guverneru. Hitno zahtijevam pomoć. Regularnu konjicu ili konjičku policiju. Očekujem napad odmetnika Peytona Ballarda i njegovih Meksikanaca. Imam dokaz da napreduju prema Dragoon Wellsu. Bit će velikog krvoprolića, ne stigne li pomoć odmah. Potpisan James Saddler, zamjenik šerifa Dragoon Wellsa, područje Arizone, po ovlasti Johna P. Callahana, šerifa.«

— Divno! — oduševio se Calvin. — Mislite li da će doći? Poruka zvuči kao da nam predstoji ozbiljan napad. Zar zaista imate dokaz da su Ballard i Meksikanci na putu?

— Nemam. Međutim vjerujem da će doći. Moram se pouzdati u svoje nagađanje.

— Ali, to znači da lažete guverneru, gospodine Saddleru!?

— Lažem korisno, jer moram!

— Nadrljat ćete, pošalje li guverner vojsku, a napada ne bude! Mogli bi vas zbog toga i zatvoriti!

— Možda i bi. No, i to bi bilo bolje nego da mnogi nedužni ljudi poginu! A odat ću ti i tajnu: da me zatvore, morali bi me najprije uhvatiti, a to im neću dopustiti! Jesi li ti siguran da želiš to učiniti za mene? Mnogi će se građani, kad to saznaju, ljutiti na tebe. Možeš se još predomisliti, samo kaži »ne«, a ja ti neću zamjeriti.

Calvin nije htio ni čuti da mi ne bi pomogao u tom kako je rekao škripcu.

— To je prigoda da mi se ime pojavi u novinama! — oduševljavao se. »Mladić hrabro jahao da bi spasio grad«, tako ili nekako slično, mogao bi glasiti naslov članka, je li? Dopusnite, gospodine Saddleru, da vam nešto objasnim: važno je da vam ime dospije u novine kako bi vas ljudi zapazili... — Zastao je, a onda gotovo stidljivo dodao: — Samo što nemam konja, gospodine Saddleru.

— Uzmi mojega, samo budi dobar prema njemu. A sada me dobro slušaj: kad stigneš do telegrafskog ureda, čuvaj se raznih sumnjivih tipova. Možda Danziger tamo ima kakvog stražara. Jedan od njegovih, Billy Rice — opisao sam mu Ricea — odjahao je iz grada još prije nekoliko dana, a još se nije vratio. Taj je pravi lukavac, inače ga Danziger ne bi poslao. Vjerujem da je otišao telegrafski zatražiti pojačanje. Dobro se osvrni oko sebe prije nego što predaš brzojav za guvernera! Učini li ti se išta sumnjivim, odjaši do sljedećeg telegrafskog ureda. Oni ne mogu nadzirati baš sve urede!

Calvina se dojmilo kako sam opisao dosege Danzigerove moći.

— Zar mislite da bi mogli omesti telegrafista u slanju poruke!? Pa to bi bio savezni zločin!

— Takvima kao Danziger to ništa ne znači! Ako ubiju telegrafista — tko bi im dokazao zločin? Pođi sada! Uzmi hrane i vode, jer se na putu nećeš moći zaustavljati. Poći ćemo sada u konjušnicu po konja, a pred gospodinom Bushom razgovarat ćemo kao da jašeš s porukom gospodinu Callahanu.

— To je vrlo lukavo, gospodine Saddleru — suglasio se uzimajući novac što sam mu ga dao za put. — Možda bih ipak trebao imati uza se

i kakav revolver, zatreba li...

— Nemoj previše revno nastojati da ti ime dođe u novine — posavjetovao sam ga, odlučno odbivši da mu dam oružje. — Ne bih volio da pogineš — ni zbog mene, ni zbog te žene! Nemoj slučajno pokušati da sâm dođeš do kakvog oružja!

Nisam baš bio siguran da je konjušar progutao našu priču kako Calvin jaše k Johnnyu. Calvin je glumio prenaglašeno. Previše se doimao kao važan glasnik! Ostao sam, stoga, u nategnutom razgovoru s gospodinom Bushom kako bih ga barem zadržao da ne ode odmah McLandressu ili Danzigeru i istrese novosti. Bio je nestrpljiv i pojurio u grad čim sam ga ostavio. Zatvorivši za sobom vrata šerifova ureda, pratio sam ga pogledom kamo će poći. Obavijesti li Danzigersa, ovaj će odmah za mladićem poslati Lattiga. U tom slučaju, ja bih slijedio Lattiga i bez milosti ga ubio.

Vlasnik konjušnice doista je pošao ravno u hotel, dakle — k Danzigeru. Izišao je iz hotela za nekoliko minuta, doimajući se prilično zadovoljno. Očekivao sam da se uskoro za njim pojavi Lattigo, no to se nije dogodilo ni jedan sat poslije Bushova odlaska, pa sam bio uvjeren kako mladića neće odmah pratiti. To je Calvinu dalo prednost, a Lattigu, barem zasad, spasilo život.

Grad je još bio miran, ali ne zadugo. S ulaza u grad začula se odjednom nekakva graja. Prva mi je pomisao bila da se to vraća Rice s revolverskim pojačanjem, no Rice bi došao iz suprotnog smjera.

Izišao sam da pogledam što se događa i ugledao klan Flanneryevih kako ujahuje u grad: dvadeset boraca pod vodstvom staroga Cona Flannerya. Jahali su na dobro istimarenim konjima, a svaki je stariji muškarac i svaki mladić u rukama držao sjajnu, novu vinčesterku. Sa-

mo je stari Con imao staru, pouzdanu i tešku dalekometku šarpovku, pušku kojom se ni na veću daljinu nije moglo promašiti – naravno, ako je bila u rukama dobrog strijelca. O pojasu je svaki muškarac, dakako, imao revolver.

Con Flannery bio je takav gorostas i jahao dostojanstveno uspravno na konju, da nisam odmah primijetio Kate, koja je jahala odmah kraj njega. Nije izgledala osobito sretna niti je bila u rančerskom odijelu, u kojem je one noći došla k meni. Stari ju je Con, osim toga, bio prisilio da jaše postrance, na ženskom sedlu, smatrajući očito kako se ne priliči da ženska ujaše u grad kao da »jaše« konja – znate već, u onom smislu! Ipak, bila je elegantna u šeširu i čizmama. Šešir je, zapravo, imala svezan pod bradom i zabačen na potiljak, a to joj je davalo koliko lakomislen – toliko i prkosan izgled.

Flanneryevi su ujahali u grad mirno i dostojanstveno, a građani su, stvorivši špalir na pločnicima, znatiželjno promatrali prizor kakav još nije bio viđen u tom dosadnom gradu. Flanneryevi su, zapravo, kako bi se to reklo vojničkim jezikom – demonstrirali snagu! Čuo sam kako Danziger otvara prozor na svojoj hotelskoj sobi da bi se i on naužio toga prizora. Flanneryevi nisu sa sobom nosili lakozapaljiv ugljen. Nisu, dakle, imali namjeru spaliti grad, iako bi se tada i takvo što moglo očekivati. Projahali su kraj hotela i ne obazrevši se na Danzigera. Dvadeset Flannerya – dvadeset pušaka! Impresivna snaga! No, što je to značilo Ballardu, bude li došao s nekoliko puta brojnijom gomilom revolveraša!

Flanneryevi su dojahali pred šerifski ured, pred kojim sam stajao na verandi.

– Dobro jutro, zamjeniče! – po-

zdravio me stari Con, zauzdavši svoga konja.

– Čini se da zaista jest – odgovorio sam.

– Nije ni prevruće – dodao je.

– Upravo kako treba – nastavio sam i ja taj mirni razgovor. Conovi sljedbenici, čitav klan, zastali su kraj njega, mirno kao na svom ranču, ne hajući, ili se barem tako činilo, za opasnost eventualne zasjede. – Mogu li što učiniti za vas, gospodine Flannery? – upitao sam.

Stari se Irac osmjehnuo.

– Nitko za mene ne može ništa učiniti, zamjeniče! Svejedno ti zahvaljujem na pitanju. Dojahao sam da građanima kažem nekoliko riječi u vezi s mojom jedinom kćeri Kate. Ovo je Kate, gospodine Saddleru – predstavio mi je svoju jedinu kćer, pokazavši je prstom.

– Drago mi je, gospođice Flannery – naklonio sam joj se tako ozbiljno kao da se zaista prvi put vidimo.

– I meni, zamjeniče Saddleru – ozbiljno je odgovorila, kimnuvši i blago se pritom nagnuvši iz sedla. Bila je mnogo bolja glumica nego onaj nesretnik Calvin! Njezin otac nije mogao ni naslutiti koliko se nas dvoje, zapravo, dobro poznajemo!

Flannery se uto prodornim, grubim glasom već obraćao okupljenim građanima, »dućandžijama« i »gramzivim skupljačima novca«, kako ih je bio oslovio.

– Slušajte me dobro! – dovikivao im je. – Zbam da širite priče o mojoj kćeri i njenoj vezi s onim nikogovićem okrvavljenih ruku, Ballardom! Znate, uostalom, što pričate, a znate i da neki kažu kako bi se moja kći trebala vratiti tom kućinom sinu. Ovamo su došli prljavi lupeži s prljavim novcem kako bi je prisilili da se vrati. Vama se čini da ćete se, ako se ona vrati, svi obogati-

ti obećanim kapitalom i ulaganjima. Nastave li se takve priče, znajte da će mnogi od vas poginuti. To vam ja obećavam – vama, blesavim poluljudima!

Nastao je tajac, ljudi su šutke slušali, zaprepašteni odlučnim nastupom tvrdoglavog »žderača krumpira«.

– Dojahali smo danas ovamo danas dobro pogledate – nastavio je Con Flannery. – Ne tražim od vas pomoć. Tražim samo da se ne uplećete u sukob. Gledajte svoja posla, kao, naprimjer, onaj kad stavljate pijesak u nepročišćeni šećer! To će vam biti mnogo sigurnije nego da se s bandom udružujete protiv nas, Flanneryevih! A želim nešto reći i o čovjeku koji je došao ovamo s revolverašima.

Con Flannery okrenuo je konja prema hotelu i podigao pogled prema Danzigerovu prozoru.

– Slušaj me, Earle Danzigeru! Znam tko si i što si! Pokupi prnje i družinu i gubite se iz ovoga grada! Otpuži k svom Ballardu i kaži mu što će ga dočekati, dojaše li ovamo. Ne sviđa li ti se to što govorim, siđi da se obračunamo – muškarac protiv muškarca! Posudi revolver i potegnut ćemo jedan na drugoga. Pošteno, nitko te od mojih neće napasti! Ako možeš postupiti kao muškarac barem jednom u životu, znaj da ću te čekati u salunu.

Istutnjivši se, Con se opet mirno obratio meni:

– Ta-a-a-ko! – rekao je. – Sada imaju o čemu razmišljati. A budu li stali na Ballardovu stranu, pretvorit ću ovo gnijezdo u prah i pepeo! A znaš li što bih uradio na tvojem mjestu, zamjenice?

– Što, gospodine Flannery?

– Pronašao bih drugi, bolji grad i u njemu šerifovao! Ovaj, naime, nema osobitu budućnost. Ne bude li Danziger znao put do saluna, mo-

lim te da ga uputiš onamo. Čekat ću ga! A ono što sam rekao građanima, vrijedi i za tebe, zamjenice. Ne shvaćaj preozbiljno svoj posao, nisi ti tip za to!

Kad je Con nestao s ulice, s otvorene scene, sav interes građana prenio se na Caseyev salon, kamo je otišao. A ja sam ostao u uredu razmišljajući o tvrdoglavom, hrabrom Ircu i njegovoj kćeri te o tome kako bi ipak najbolje bilo odvesti Kate nekamo iz grada.

Vražja je kći uto ušla u ured, muškarački zajahala stolac i stala mi objašnjavti kako još nema novca za mene. Htjela ga je, navodno, donijeti, ali bojala se da će je otac pitati odakle joj i kome ga nosi. Potom je udarila u diplo kako će mi ga uskoro dati, ali samo trećinu u gotovini, a dvije trećine u nakitu – po vrijednosti koju će ona procijeniti.

Zahtijevao sam da mi plati za rizike koje preuzimam, davši joj do znanja da ću je, pobjegne li, slijediti do nakraj svijeta. Mislila je da bih to učinio zbog novca, a mislio sam, zapravo, na onu stvar.

Pitala me za strategiju i taktiku mojih planova, pa sam joj povjerio da sam poslao poruku guverneru, a i to da ću, kad banda dođe, najprije nastojati ucmekati njezina muža Ballarda. Za ovo posljednje dobio sam njezino velikodušno odobrenje.

Ulio sam sebi čašu viskija da proslavim – ponovno samo obećan novac i dozvolu za odstrel Ballarda! Kada sam i njoj htio uliti piće u čašu, zgrabila mi je bocu iz ruke. Tako je, eto, samostalna bila moja draga mačka Kate!

– Kako se osjećaš žicajući novac od žena? – upitala me naginjući iz boce i trljajući bedra o stolac kako bi mi pokazala što on dobija, a ja usred dana ne mogu.

– Pa, nije mi baš lako... – odgovorio sam, ne misleći na novac, ne-

go na nešto sasvim drugo. Bio bih joj i rekao i pokazao mnogo više, do toga trenutka u moj ured nije ušao Con Flannery.

— Što radiš ovdje!? — ozbiljno je upitao kćer. Očito je imao ukus drukčiji od mojega, jer mu se nije svidio njezin položaj na stolcu. Dobro da nas nije zatekao u Johnnjevom krevetu!

Toga sam trenutka shvatio zašto se on i Kate ne trpa, ne mogu jedno s drugim: Flannery ni sada nije kćer pitao, nego je zahtijevao odgovor! On je uvijek od ljudi nešto zapovjednički zahtijevao, a kći mu je bila pljunuta slika i prilika.

— Pitao sam te nešto, Kate! — ponovio je otac, ustobočivši se pred svojom kćeri.

— Nema veze s nikakvim tvojim jebenim poslom! — odgovorila je kći mašivši se pod suknju, očito za malen skriveni revolver s drškom od slonove kosti. Nadao sam se da ipak neće ustrijeliti vlastitog oca!

Flannery je vidio njezin pokret, no nije uopće reagirao. Gledao ju je. On nju, a ona njega. U njihovim pogledima bilo je i ljubavi i mržnje. Otac se maknuo ustranu i rekao kćeri da iziđe iz ureda. Kate je prošla kraj njega s drškom skrivenog revolvera u šaci ispod suknje.

— Odlazim, ali ne zato što si mi to ti rekao! — dobacila je ocu.

Otišla je, a ja sam ostao, suočen s očevim pravednim gnjevom. No, nije mi ništa rekao, samo je oko pola minute čudno zurio u mene. Dugih pola minute!

— Još nisam siguran što da mislim o tebi, zamjeniče! — napokon mi je značajno rekao i izišao.

Uskoro je klan Flanneryevih dostojanstveno izjahao iz grada.

X

Calvin se vratio mnogo prije nego što sam to očekivao, i to — mrtav,

svezan preko sedla na mojem konju i pokriven mojim pokrivačem! Čim sam ugledao svojega konja, znao sam da je na njemu ispod pokrivača Calvinovo tijelo. Tri arizonska rendžera uvela su konja s lešom u grad upravo kad sam se vraćao s doručka. Pohitao sam pred šerifski ured i tamo ih dočekao. Zvezdaste značke presijavale su im se na ranom jutarnjem suncu, a rendžeri se nisu nimalo osvrtni na građane što su se okupljali da vide leš sirotoga mladića koji nikada neće doživjeti da bude bogat i slavan. Kad su se rendžeri približili, osjetio sam grč u trbuhu.

Sjahali su i privezali konje uz prečku ispred ureda. Prema njima je već hitao gradonačelnik — bankar McLandress. Žurio se ocinkati me, no toga trenutka uopće mu nisam zamjerao. Nije bilo toga što bi o meni mogao reći a da to u sebi nisam i sâm izgovorio — optužujući se za mladićevu smrt. Nije mi pomagalo ni to što sam toga trenutka poželio da sam umjesto Calvina mrtav ja, da je moj leš na mojem konju.

Dvojica rendžera bila su dvadesetogodišnjaci, a treći, očito najodgovorniji među njima, mogao je imati četrdeset godina. Bio je duguljasta lica, preplanuo, čovjek staložena izgleda, koji je očito znao svoj posao. Da nije nosio značku, moglo bi ga se smatrati kakvim kupcem stoke ili predradnikom na nekom većem ranču. Kretao se polako, ali spretno, manirom čovjeka koji štedi svaki djelić energije. Bio je dugoruk, pa se kolt kalibra '45 u njegovim šakama doimao poput igračke.

— Ja sam kapetan Wilkes iz odreda arizonskih rendžera — predstavio se. — Imam tu mrtvoga mladića. Gdje je šerif Callahan?

Predstavio sam se i ja njemu, na što je on samo kimnuo.

— A ovo su moji ljudi, rendžeri

Clagett i Lavery – došao je, pa su mi i oni samo kimnuli.

– Zacijelo znate tko je taj mladić? – upitao me Wilkes podižući kraj pokrivača s Calvinova lica, na kojem sam, kraj nosa, ugledao rupu od metka. Nisam mogao vidjeti i druge tragove metaka, ali sam odmah znao da je mladić pogoden nekoliko puta.

– Calvin Beamer – odgovorio sam na kapetanovo pitanje. – Siroti mladić koji je radio ovdje, u uredu, i u konjušnici. Gdje ste ga našli?

– Uhapsite ovoga čovjeka, gospodine! – javio se uto zadahtali McLandress, stigavši k nama. Obratio se rendžerskom kapetanu, a taj je, po gradonačelnikovo zamisli, trebao uhapsiti mene. – Skiče se pod prezimenom Saddler, a nitko zapravo ne zna tko je i otkud ga je vjetar donio. Šerif Callahan neovlašteno ga je imenovao svojim zamjenikom, a on sada odbija da nam preda i službu i zatvor. Prijetio nam je puškom te osakatio čovjeka, spalivši mu lice i kosu! Uhapsite ga!

Kapetan rendžera mirno je promatrao debeljka. A McLandress stao je ponavljati svoju litaniju kao da ga kapetan nije čuo.

– Smirite se, gospodine! – zapovjednički se rendžer obrecnuo na bankara. – Na mene se smije derati samo guverner. Nikome drugom ne bih savjetovao da to pokuša. Saslušat ću kasnije sve što nam imate reći. Trenutačno, kako vidite, razgovaram sa zamjenikom kako bi nas obavijestio o stanju u ovom gradu.

Isključivši tako iz razgovora dosadnoga McLandressa, rendžer se obratio meni:

– Neće vam trebati ta značka i ta puška, zamjeniče! Čuvanje zakona od ovoga trenutka preuzimamo mi. Guverner je obaviješten da se tu priprema neka gužva, pa nas je po-

slao da je spriječimo. Ispričajte nam o tome opširnije!

Ispričao sam ponešto o Danzige-rovoj djelatnosti te o sukobu s Dorfmanom i kompanijom u šerifskom uredu. U posljednji dio priče umiješao se i McLandress, tvrdeći kako je Dorfman djelovao u ime građana i trebao poslati zakonitim šerifom.

– Ne pričajte mi samo ništa o zakonima, gospodine! – opet ga je prekorio kapetan rendžera. O zakonima i po njima rješavaju sudovi. Dakako – ako se do njih dospije! Meni se, međutim, čini da je zamjenik branio vlastiti život, i to s punim pravom. A vi ste, ako ste htjeli zakon, trebali taj zakon malo i pričekati!

Upravo o tome što je kapetan izrekao na kraju već sam nekoliko trenutaka bio razmišljao.

– Biste li mi htjeli reći kako se dogodilo da ste stigli ovamo k nama tako brzo, kapetane? – upitao sam. – Ovaj jadni mladić – pokazao sam na Calvinov leš – još nije mogao ni stići do telegrafskog ureda, a vi ste već tu.

Još malo prije Wilkes nije imao ništa protiv mene, a sada mi se obratio grubim, gotovo neprijateljskim glasom.

– Guverner mi se ne povjerava – odbrusio je. – Na redio je, a mi smo poslušali i došli ovamo. Trebali biste biti sretni što smo tu!

– Ja to i jesam – mirno sam odgovorio. – Bez uvrede, kapetane, ali nećete moći zaustaviti Ballarda samo s ovom dvojicom rendžera. Ni deset vam ih ne bi bilo dovoljno!

– Dolazi mi još ljudi... Održat ćemo mir ovdje – nekako je nesigurno odgovorio Wilkes. – No – promijenio je temu – hoćete li se o mladićevu pogrebu pobrinuti vi ili će to učiniti grad?

– Koliko je puta pogoden? – upitao sam, odgovorivši prije toga

kako ću troškove Calvinova pogreba snositi sâm.

– Četiri puta – odgovorio je Wilkes. – Jednim metkom u glavu, a tri je dobio u tijelo. Našli smo ga na dan jahanja odavde. Krivi ste za mladićevu smrt, Saddleru! A sada ću se ja brinuti da ovdje više ne bude mrtvih. Pobrinite se sada za leš toga mladića, a mi preuzimamo zakon u ruke – mi, rendžeri Arizone! Imate li ikakvih primjedaba?

Još sam se jednom pogledom uvjerio da Danzigerov revolveraš Lattigo stoji na verandi hotela te da mi nije neposredno opasan.

– Naravno da imam primjedaba, Jarvise! – dobacio sam, oslovivši kapetana rendžera pravim njegovim prezimenom.

Posegnuli su za koltovima sva trojica istodobno. Jarvis je bio brži i opasniji od druge dvojice, ali moj ga je metak usmrtio prije nego što je uspio usmjeriti svoj kolt prema meni. Uspio sam likvidirati i drugu dvojicu, a sâm proći bez ijedne ogrebotine, samo zahvaljujući tome što sam ih svojim mirnim razgovorom, riječima punim uvažavanja prema njihovim značkama, iako sam ih otpočetak prokužio, uljuljao u nepažnju i neoprez.

Bio sam u čučnju, svjestan da imam još samo jedan metak u revolveru, kad je na mene s hotelskog prozora pripucao Lattigo. Kraj mene je, ležeći na trbuhu u prašini, poput kakve histerične žene vrištao debeli bankar moleći da mu se poštedi život. Zgrabio sam pušku, koju sam bio spustio kraj sebe na zahtjev »rendžerskog kapetana«, te skočio na verandu ispred šerifskog ureda, a s nje sam se, progonjen zujanjem Lattigovih metaka, počeo probijati od zaklona do zaklona, prema hotelu. Dospio sam konačno iza neke hrpe složenih drva, svjestan da mi eventualno nelojalni građani, Dan-

zigerovi »prijatelji«, lako mogu metkom očešati leđa. No, to sam morao riskirati. Lattigo je bjesomučno pucao, a ja sam mu brojio metke. Kad je morao stati da napuni pušku, uputio sam nekoliko opasnih zujećih projektila u okvir prozora, s kojega se morao povući. Za to sam vrijeme promijenio položaj te odlučio sačekati, znajući da će štakori početi napuštati brod koji tone. Znao sam da je Lattigov konj u javnoj konjušnici, a da bi se mogao dokopati i jednoga od rendžerskih konja, koji su se, uplašeni pucnjavom, bili otrgnuli s prečke pred zatvorom. Trebalo je, u svakom slučaju, pričekati da Lattigo izide. Bio je profesionalni revolveraš, neće, dakle, dopustiti da ga se uhapsi nego će se pokušati probiti. Ako mi pobjegne, ubit ću Danzigera, a zatim poći za njim. Ubit ću ih obojicu, jer su, posredno, krivi za Calvinovu smrt!

Dok sam tako razmišljao, Lattigo je izletio iz hotela na ulicu kao bik u arenu. Mahao je puškom na sve strane, ne znajući gdje sam. Kad me ugledao, vidio je da sam već prislonio kundak vinčesterke o rame. Bilo je veliko zadovoljstvo ubiti tu zvijer! Pucao sam tako gnjevno i brzo da sam ga, iako ga je prvi metak pogodio u srce, pogodio još tri puta dok je padao u prašinu.

Ustao sam iz zaklona i mirno pošao ulicom. Danzigeru sam bio sigurna meta – samo da je imao hrabrosti uzeti oružje u ruke!

Našao sam ga u njegovoj hotelskoj sobi zavučenog pod krevetom! Kad sam opalio metak kraj kreveta i pozvao ga da izide, cvileći je ispuzao, pokriven paučinom i prašinom te razderane pidžame. Za slavnoga gosta hotel nije bio pomeo sobu i ispod kreveta! A slavni se gost – pred uperenom puškom i prijetnjom da ću ga dati objesiti jer mi se gadi da ga ubijem – od straha upi-

šao u pidžamu... Kad sam ga potjerao iz sobe, odlučivši da mu građani presude i objese ga, zamolio me da mu dopustim da se odjene. Nisam mu to dopustio jer sam htio da ga građani vide u svoj njegovoj bijedi.

— Objesit ću te, Danzigeru! — rekao sam mu. — Ako je onaj jadni starac bio dovoljno dobar sudac da meni tvrdi kako nisam zakonit čuvar zakona, bit će dovoljno dobar i da tebe osudi. Hapsim te zbog ubojstva Calvina Beamera. Možda će se naći kakav odvjetnik da te brani. Uostalom, i sâm si odvjetnik, pa se pokušaj braniti!

Na ulici je bila većina građana, a među njima i gradonačelnik — bankar McLandresa, koji je u međuvremenu uspio skupiti nešto hrabrosti i vratiti sebi nešto dostojanstva. Svi su mislili da sam Danzigera već ubio onim metkom što sam ga bio ispalio kraj kreveta, pa su se iznenadili ugledavši ga živa, ali u onako bijednom stanju.

Ostavivši Danzigersa da trepće na jakom suncu nasred ulice, naredio sam dvojici građana da skinu Calvinov leš s mogega konja, koji je, preplašen pucnjavom, drhtao u blizini.

Kad su leš skinuli s konja, rekao sam: — A sada ga stavite na pokrivač i prenesite kod stolara da mu nađe lijes. — Obratio sam se tada svoj onoj rulji: — Calvinovu pogrebu u ovome gradu svi ćete prisustvovati! Tko pokuša izostatiti te se sakrije, osobno ću ga izvući za uši! Pratit ćete lijes ovoga mladića, koji se žrtvovao zbog svih nas, i spuštenuh glava pjevati pogrebne pjesme. I ispljunut ćete lov za lijep kameni spomenik, na kojem ćemo urezati njegovo ime, jer je mladić želio da ga se spominje! — Dirnuo sam ih na kraju i u najosjetljivije mjesto, to jest njihove džepove.

Osvrnuo sam se zatim, iako mi se

gadilo, opet na Danzigersa.

— Ovo ovdje govno — rekao sam — obećavalo vam je brda i doline. Krivi ste za mladićevu smrt koliko i on! Nemojte mi samo reći da ste se priklonili Danzigeru bojeći se Ballard! Priklonili ste smu se zbog obećanog novca, iako ste znali da tu Flanneryevu djevojku nepravedno i na silu hoće odvući onom krvoloku. Pogledajte ga kako je sada jedan!

— Što namjeravate s njim, zamjeniče? — upitao me vlasnik zalogajnice, pljunuvši na Danzigersa.

— Želim da mu se sudi zbog ubojstva. I objesite ga, bude li osuđen! Sudenje će biti u plesnoj dvorani hotela, ali tek poslije pogreba. Tamo je Danziger priredio primanje za vas, a sada ćete mu vi uzvratiti gostoprimitstvo!

— Mogu li ga sprovesti u zatvor i čuvati umjesto vas, zamjeniče, kako biste mogli poći na pogreb? — ponudi se stari vlasnik zalogajnice. Pristao sam na pomoć iznenadnog zamjenika.

— Nemojte ga ubiti, osim ako ne budete morali — savjetovao sam starcu, pružajući mu pušku.

Calvinu sam osobno izabrao najbolji lijes. Stavio sam mrtvome mladiću u ruke, umjesto Biblije, onu njegovu omiljenu knjigu o bogatašima. Onda smo ga pokopali. Povorka je prošla ulicom kraj Lattigova leša, na koji se nitko nije ni osvrnuo.

U povorci sam spazio i Laurie.

— Žao mi je zbog mladića — rekla je, proguravši se k meni — ali moram neprestano misliti i na sebe. Bježiš li sa mnom ili ne? Otac je upravo ovoga jutra prijetio da će me uskoro poslati iz grada. Molim te, daj mi konačni odgovor!

— Odgovorit ću ti poslije sudenja Danzigeru — rekao sam, opazivši kako nas suranjičavo promatra njezin debeli otac. — Neću te iznevjeriti, odgovorit ću ti pravodobno!

— Jao, tebi, ako me iznevjeriš! — uzviknula je, pogledavši u bankarovu smjeru.

— XI —

Na povratku s groblja u grad, pridružio mi se McLandress, koji je, začudo, bio održao govor nad Calvinovim grobom. Jednostavno je prišao k meni i nastavio hodati uz mene.

— Kako ste znali da ona trojica nisu rendžeri? — upitao me. — Jednoga ste od njih nazvali Jarvisom. Jeste li ga poznavali otprije?

— Prije nekoliko godina vidio sam ga u Teksasu, u El Pasu, u salunu Jimmyja Dolana. Bio je velik promet, igralo se mnogo partija pokera. Jarvis me vjerojatno nije ni primijetio, ali ja njega jesam, jer je, tako reći, bio u glavnoj ulozi: za njegovim je stolom izbila svada, a Jarvis je dvojicu ustrijelio, vješto i sigurno, i ne trepnuvši. Zbrisao je, naravno, prije dolaska šerifa, a ja sam se, vidjevši takvo majstorstvo u potezanju revolvera, raspitao kako se čovjek zove.

— Ali, kako ste mogli znati da se u međuvremenu nije zaista pridružio rendžerima?

— Znam da rendžeri strogo provjeravaju koga primaju u svoje redove!

— Niste li i vi revolveraš i ubojica, kad ste tako uspješno sredili onu trojicu?

— Nisam, bankaru! A sredio sam ih, kako kažete, tako uspješno koristeći samo trenutak iznenađenja — to što nisu znali da vrlo dobro znam tko su oni. Što biste vi bili učinili na mojem mjestu? Biste ih bili pokušali uhapsiti!?

— Oni to, zacijelo, ne bi bili dopustili... No, da ste ikako mogli, biste li ih bili uhapsili i zatvorili?

— Ne bih — iskreno sam odgovo-

rio. — Ne poslije onoga što su učinili Calvinu! Mislim, naime, da ih je mladić sreo na cesti i, vidjevši njihove značke, previše se raspričao, možda čak zatražio njihovu pomoć. Ubili su ga i odvukli ovamo, jer je to još bolje potvrđivalo da su rendžeri.

— O čemu to razgovarate? — upitala je Laurie, prišavši nam. Kladim se da je mislila kako bankaru upravo otkucavam njezine namjere za prijevremeno prisvajanje dijela nasljedstva!

— Razgovaramo o važnim gradskim poslovima. Vрати se k ženama! — obrecnuo se McLandress na kćer.

— Vidjet ćemo se kasnije, gospodine Saddleru! — doviknula mi je Laurie odlazeći.

— Svi ti grozni događaji... — nastavljao je bankar. — Ono što ste rekli o Danzigeru i Ballardu... Teško je čak i povjerovati! Znate, i sami ste za nas bili stranac... Kako smo vam mogli vjerovati!?

— A vjerujete li mi sada, gospodine McLandress?

— Poslije pogibije toga mladića — da! Čudno, niste nas ničim mogli uvjeriti, a smrt toga mladića ipak nas je uvjerila.

— A što bi se dogodilo da Calvin nije poginuo?

— Ne znam. Znam da ste bili u pravu vi, a ne Danziger. No, da dječak nije poginuo, ja bih vjerojatno ostao na Danzigerovoj strani. Ta Flanneryeva djevojka u svemu ovome uopće nije bila važna.

— A što sada kažete?

— Ako želite iskren odgovor, dat ću vam ga. Volio bih da ona ode iz grada. Ne bude li ona tu, Ballard neće spaliti grad. No, ne možemo je istjerati, a Ballard će misliti da smo sudjelovali u odluci o njezinu ostan-ku i obrani. Zato će nam spaliti grad! Smatrate li to pravednim, zamjeniče?

Bilo je to prvi put da me debeli gradonačelnik nazvao zamjenikom poslije onog sukoba u kojem mi je osporavao tu službu!

— Moram vas ispraviti: Ballard neće spaliti grad, on će to samo pokušati učiniti! U obrani još tražim vašu pomoć, čak mi se čini da biste je sada bili voljni pružiti.

— Postoji stara pametna izreka: kad gubiš, otpiši i podnesi gubitke te prestani ulagati tamo gdje gubiš! S Danzigerom smo gubili. Sada ćemo poduprijeti vas jer je to trenutačno pametnije.

Ne bi se moglo reći da je taj njegov odgovor bio srdačan. Bio je pravi bankarski! I vrlo izravan! Od McLandressa nisam ni očekivao da mi počne trabunjati o pravdi.

Stigli smo pred šerifski ured i pogledali se: dva muškarca koja su mogla biti prijatelji ili, barem, saveznici! McLandressova uglata brada i jake vilice ipak su, čak i uz debeli podvoljak pod njima, obećavale: bio je to čovjek koji je znao održati zadanu riječ. Prekršio bi obećanje samo ako Ballard ujaše u grad i počne oko sebe sijati novčanice od barem stotinu dolara, a to se, bio sam uvjeren, neće dogoditi!

— Odvest ću Danzigersa u hotel — rekao sam. — Taj čovjek mora biti obješen.

— Hoćete li prijateljski savjet, gospodine Saddleru?

— Slušam...

— Nemojte nam stalno govoriti što se ovdje mora dogoditi. Ovo je naš grad, pa ćemo sami odlučiti hoćemo li Danzigersa objesiti. — Izrekavši taj savjet, McLandress je krenuo prema hotelu.

Iza rešetaka, Danziger je još bio u pidžami. Staroga Dada Switzera — tako se zvao vlasnik zalogajnice, moj sadašnji neslužbeni zamjenik, s kojim sam se tek sada i službeno upoznao — zamolio sam da Danzi-

geru donese odjeću.

— Mislite li uistinu ovo provesti do kraja, Saddleru?... — upita me Danziger, potresavši rešetke.

— Namjeravam! — odgovorio sam, natočivši sebi čašu viskija. — Ne, vama ne dam — dobacio sam mu u vezi s visijem, primijetivši kako oblizuje usne. Kad je još jednom pružio čašu, oduzeo sam mu je i odložio na stol.

— Znaate da griješite, Saddleru — počeo je, ohrabren viskijem. — Dobro znate da nikoga nisam ubio, čak nisam nikada nosio oružje.

— Ali ste ovamo doveli Jarvisa — mirno sam rekao, popivši još čašicu. Trebala mi je.

— Učinio sam to kako bih spriječio ubijanja, a ne započeo ih. Namjera mi je bila da vi odete odavde, a oni preuzmu čuvanje reda. Zaista ne znam zašto su ubili dječaka, možda im je htio pobjeći.

— Bilo kako bilo, ja sam vama davno savjetovao da bježite odavde — podsjetio sam ga. — A vi ste ostali! Sada ćete ipak otići. Objesit ću vas vlastoručno, jer ja sam ovdje zakon.

— Dodao sam mu još jednu čašicu viskija — neka vidi što će mu nedostajati na onom svijetu! Danziger, zapravo, nije znao uživati u novcu, ni u hrani, ni u piću. Više je uživao u tome što zna da ih ima, da ih ima dosta, napretek!

Pošao sam korak dalje, odlučivši da ga malo mučim. Izvadivši jedan metak iz džepa, pokazao sam mu ga i rekao da je to za nj. Griješi, rekao sam, kad misli da će Ballard pravodobno stići ovamo i izvući ga. Ako Ballard i dođe, ovaj posljednji metak čuvam za njega, Danzigersa. Ubit ću ga, makar sâm ostao živ i izložio se Ballardovu mučenju!

— Ludi ste! — procijedio je Danziger. — Otpočetka se vladate kao ludak! Niste htjeli pobjeći niti primiti ponudeni novac. Možda sam vas

htio kupiti suviše jeftino: recite sada pravu svotu, a ja ću vam je dati!

– Gubite vrijeme, Danzigeru! – rekao sam pa zastao kako bi se čuli otkucaji staroga zidnog sata u uredu. – A za dva sata bit ćete mrtvi! – Znao sam što želim postići takvim razgovorom: morao sam ga zaplašiti da kaže pravu istinu! Svatko drugi to bi odavna i učinio, no taj je čovjek plivao u laži, ona je bila njegov životni element. Svakako će mi i sada pokušati nešto prikriti, prešutjeti.

– Mora postojati nešto čime bi se i vas pridobilo... – počeo je glasno razmišljati, a ja sam primijetio kao mu se na licu trznuo mišić koji se prije nije trzao.

Proturio sam mu kroz rešetke odijelo što mu ga je iz hotela donio stari Switzer.

– Želim vam nešto naglasiti, Danzigeru – nastavio sam dok se odijevao. – Sada imate posljednju prigodu da pričate, i to samo istinu! Shvatite da tu nema nikoga tko bi vam pomogao: ni vaših prijatelja – poslovnih ljudi, ni vama sličnih, korumpiranih političara, a ni Ballarda... Da skratimo: kažite mi, prije svega, prave namjere Peytona Ballarda!

Upravo je počeo vezivati kravatu, no mora da ga je podsjetila na uže koje ga očekuje, pa ju je odbacio.

– Hoćete li me osloboditi ako vam sve ispričam?

– To ne – odmahnuo sam glavom. – Ne možete ubiti mladića i tek tako se odšetati. Ponuda je ovakva: vaša priča, naravno – istinita, za doživotnu robiju umjesto užeta! Budući da ste napravili onu majmunariju s lažnim rendžerima, mogli biste pred guvernerov sud, gdje biste sigurno nadrapali. A ja vam nudim doživotni zatvor.

– Ponuda baš i nije osobita – zaključio je. – Ne možete ponuditi ni-

šta bolje?

Znao sam da kućkin sin samo oteže kako bi razmislio. Kao advokat, znao je da sve što mi kaže u četiri oka kasnije može lako poreći. Znao je i to da bi, kad bi bio osuđen doživotno i dospio u savezni zatvor, odande mogao pokrenuti sve svoje prijatelje i veze kako bi ga iščupali.

– Ponuda je – odgovorio sam – takva kakva jest. »Uzmi ili ostavi«, kako se to kaže!

– A što mi jamči da me nećete prevariti?

– Zar bih od vas mogao primiti novac, ako budete mrtvi!?

Treba mi nešto za umirenje savjesti, Danzigeru, ako vas ne objesim. Morate znati da ja nisam kao vi – ja sam pošten lopov!

Osmjehnuo se. Bio je to nervozan osmijeh, ali je ipak bio osmijeh! Danzigeru se zacijelo toga trenutka učinilo da mu se omča malo odmiče od vrata. Vrdao je, međutim, i dalje.

– Zašto – pitao je – ne bismo sve riješili najjednostavnije – novcem? Kažite svotu, a ja je plaćam!

– Ne dolazi u obzir! Podimo, sami ste odlučili – visit ćete!

– Neće više biti lažnih rendžera – konačno je progovorio, progutavši slinu. – Jarvis i ona dvojica bili su posljednji pokušaj da sve riješimo na bezbolniji način. Ne javim li se Ballardu do sutra, on kreće ova-mo. Stići će već potkraj sutrašnjeg dana ili najkasnije prekosutra.

– To znači da je već u Arizoni!? – iznenadio sam se. – Inače ne bi mogao stići tako brzo.

– Smatrao je da bi bio primijećen kad bi krenuo s velikim snagama, pa bi na nj pošla vojska. Stoga je prebacivao svoje ljude preko granice po petoricu-šestoricu, najviše desetoricu. Plan je bio da se svi sastanu u logoru u dubokom kanjonu, na dan jahanja odavde, južno od grada. Zacijelo mislite, Saddleru, da

mi činite uslugu. Ja je činim vama: bolje da ne budete tu kad Ballard stigne! Bit će ubilački raspoložen, svjestan da mu je to posljednji boravak s ove strane granice. Zna li što mi je rekao? Rekao je: »Budem li ja morao tamo doći, od Dragoon Wellsa ostat će samo ime na starim zemljopisnim kartama!«

Odupro sam se porivu da Danzigersa toga trenutka ustrijelim. Umjesto toga, upitao sam ga koliko će ljudi Ballard dovesti sa sobom.

— To ne znam — odgovorio je — mogu samo nagadati. Barem sedamdesetpetoricu!

Dovraga, to je bila snaga. I to još meksički revolveraši, a s njima i američki ološ, još gori od njih, jer ga, inače, bratija ne bi primila u svoje redove! Otvorio sam vrata ćelije i pustio Danzigersa van.

— Volio bih otići odavde — izjavio je, misleći na napuštanje grada.

I otići će, ali ne onako kako je sâm zamišljao. Otići će za Calvinom! Nisam imao nikakvog razloga da ga prepustim pravosuđu Arizone. Ne, nisam više mrzio toga ljigavca, gledao sam u njemu, jednostavno, prljavo smeće — koje treba odstraniti, sprati. Hoću li ga prevariti? Možete se okladiti da hoću!

Danzigeru, naravno, nisu bile poznate sve moje zadnje namjere dok je, s probuđenim nadama, išao prema hotelu ispred mog revolvera. Duž ulice i pred hotelom kao da je bio čitav grad. Ljudi su, u međuvremenu, znali cijelu priču, sa svim pojedinostima: za to se bio pobrinuo debeli gradonačelnik, moj novi saveznik — bankar McLandress! Bili su prema Danzigeru tim ogorčeniji što nije pokazivao nikakve znakove kajanja, nego je gotovo ravnodušno išao prema hotelu, podgrijan ponešto viskijem, a ponešto lažnim nadama koje sam mu bio dao.

Što mi je sve to trebalo? Zar ne bi

bilo lakše da sam ga, jednostavno, predao sucu i poroti, te svoj posao s njime time smatrao završenim? Da budem iskren — niti sam ikada držao, niti mnogo držim do zakona. Taj je čovjek morao biti obješen kako bih time ojačao kralješnice toj malograđanskoj rulji. Morali su shvatiti da je to njihov grad, da u njemu mogu i odlučivati i kažnjavati, te da ga moraju i braniti. Kad u tim ljudima probudim muškarce, borit će se do pakla i natrag!

Sljedeći moj korak morao je biti da pridobijem za zajedničku borbu Cona Flannerya i njegov klan. Bez njih nikako ne bi išlo! Što se, pak, Laurie McLandress ticalo, više se nisam dvoumio: morat će sa svojim novcem bježati sama. Ili s nekim drugim, ali ne sa mnom! Reći ću joj da prestane sanjati o Mexico Cityu i Havani, da se jednostavno izgubi u velikom New Yorku. A njezin stari vjerojatno neće širiti skandal predajući slučaj policiji i pravosuđu. Bilo je teško odreći se te talentirane mačke... Jesam li je volio? Previše je složeno odgovoriti na to. Ne ostajem predugo s istim ženskama. Može se to reći i drukčije: ne ostaju predugo iste ženske sa mnom! Uglavnom, zapravo i nemam posla sa ženskama meka srca, pa su mi rastanci s mačkama tim lakši. Zacijelo ćete smatrati čudnim što sam, prateći uperenim revolverom čovjeka na putu do vješala, razmišljao o ženskama, no — takav sam! Život će, uostalom, teći dalje i bez Danzigersa, dapače — bit će za mrvicu ljepši!

Pri prolasku kraj konjušnice, Danziger se trgnuo ugledavši omču koju je već bio pripremio stari Switzer. Uže je visjelo preko grede, a ispod njega, na hrpi sijena, bila su stara vrata, s kojih je osuđenika samo valjalo gurnuti u pakao.

Hotelska plesna dvorana, pretvo-

rena u sudnicu, bila je prepuna, punija nego na nedavnom Danzigerovu primanju. Ni sada u njoj nije bilo nikoga od Flanneryevih. Znao sam, međutim, da Con Flannery vjerojatno ima svojega špijuna u gradu. A taj ga je već zacijelo stigao obavijestiti što se ovdje događa.

Stari sudac već je važno sjedio za stolom, s obrisanim napuklim naočalima na nosu, knjigom sa zakonima Arizone pred sobom, zacijelo i podgrijan kojom čašom viskija. Kraj sudačkog stola sjedila je porota od dvanaest građana, među kojima je bio i gradonačelnik McLandress. Prišao mi je čim sam uveo uhapšenika i rekao kako nema advokata za nj. Rekao sam da je Danziger advokat te da će se moći braniti i sâm.

– Sve je u redu, gospodine McLandress – izjavio je Danziger. – Ovdje ionako neće biti nikakvog suđenja.

– O čemu on to govori!? – s nepovjerenjem me pogledao McLandress.

– Pojma nemam – rekao sam i pogledao Danzigersa. – U svakom slučaju, to nema nikakve veze sa mnom!

Danziger se zateturao kao da sam ga udario.

– Lagali ste mi, dakle, prljavo kople! – planuo je. Nasrnuo je na mene, no McLandress ga je zgrabio, začudo – prilično spretno, i odveo ga k stolcu za optuženika.

– Lud je od straha – objasnio sam McLandressu kad se vratio k meni. – Buncat će sada svašta.

– Vi ćete morati biti tužilac – obavijestio me. – Nemamo za to nikoga drugoga.

O tome nisam znao ništa. Sve što sam znao o zakonu bilo je da mu se čovjek treba uspješno izmicati. No ipak sam kimnuo glavom, postavši tako tužilac.

– Proglašavam da je sud u zasjedanju! – začuo se uto glas staroga suca. – Ovaj će sud na posebnoj sjednici razmatrati optužbu protiv Earla Danzigersa. Optužen je za ubojstvo Calvina Beamera. Jeste li vi tužilac, gospodine Saddleru?

Ustao sam i potvrdio.

– A tko će braniti optuženog? – upitao je, pogledavši preko naočala Danzigersa.

– Ja ću... – odgovorio je ovaj ustavši.

– ...vaša visosti! – dodao je sudac, poučivši tako Danzigersa kako mu se treba obraćati.

– Ja ću, vaša visosti! – prihvatio je Danziger pouku.

– Počnite! – obratio mi se sudac i zavalio u stolac.

Držao sam se činjenica, ispričao u kakvu sam misiju bio poslao Calvina, kako je ubijen, te na kraju naglasio da je Danziger već priznao svoju krivicu za mladićevo ubojstvo.

– Nije točno da sam išta priznao, vaša visosti! – poskočio je Danziger. – A ovaj je čovjek – pokazao je na mene – zahtijevao od mene mito!

– Sjednite, gospodine Danzigeru – smirio ga je sudac. – Dobit ćete i vi riječ, kasnije!

No, budući da sam rekao da sam s optužbom završio a da ću završnu riječ izreći kasnije, sudac je Danzigeru dao riječ odmah.

Danziger je, u funkciji vlastitoga branioca, istupio manirom staroga lisca. Tražio je čak na što bi se oslonio kako bi zauzeo što važniju pozu.

– S dužnim uvažavanjem, vaša visosti, moram primijetiti kako ovaj sud u ovom slučaju nije nadležan. Budući da je Arizona još područje, a nije država – za ovaj je slučaj nadležan guvernerov područni sud.

– Za koji to slučaj? – upitao je sudac.

– Djelovao sam, podmećući la-

žne rendžere, protiv suvereniteta područja Arizone, vaša visosti – optužio je samoga sebe Danziger. Namjera mu je, dakako, bila da se izvuče iz ovoga suda i ovoga grada.

– To je značajna optužba, gospodine Danzigeru – konstatirao je stari sudac. – U ovom slučaju, optužba je samo umorstvo. O tome da ubijeni rendžeri nisu bili pravi nemamo nikakvih dokaza, imamo samo svjedočenje gospodina Saddlera.

– Ali, to ste svjedočenje upravo prihvatili? – prosvjedovao je Danziger.

– To smo svjedočenje, gospodine Danzigeru, samo saslušali – spretno mu je odvratio stari sudac. – Porota će odlučiti što će dalje s njim.

– Ali Saddler je govorio istinu! – uzviknuo je Danziger. Braneći se, korumpirani se političar zapravo još više i žešće optuživao! – Tri čovjeka što ih je on ubio bili su unajmljeni revolveraši, po koje sam ja poslao i savjetovao im da se ovdje predstave kao arizonski rendžeri. To, eto, i sâm svjedočim, a to podržava moje stajalište da je za slučaj nadležan guvernerov područni sud!

Sudac se nagnuo naprijed u svom stolcu.

– Ovaj sud nije sklon povjerovati svjedočenju gospodina Saddlera – rekao je. – I to stoga što je on u ovom slučaju tužitelj, a osim toga i vama nesklon svjedok optužbe. Sud, dakle, tako štiti vaš interes, gospodine Danzigeru!

– Ali on je govorio istinu! – vrišnuo je Danziger.

– O tome će, kako sam već rekao, odlučiti porota – mirno je nastavio sudac. – Ja, zasad, moram samo odlučiti nastavlja li se ovo suđenje pod već rečenom optužbom ili ne. Budući da svjedočenje gospodina Saddlera... – Kunem se da mi je sudac toga trenutka potajno namig-

nuo! – ...ovaj... nije pouzdano, a nije pouzdano ni vaše, gospodine Danzigeru, sud vam nastavlja suđenje pod optužbom za ubojstvo. Nastavite, gospodine Danzigeru!

– Da nastavim!? – zapjenio se Danziger. – Tā, čitav je ovaj postupak nepravilan, vaša visosti! Može li biti tužilac osoba koja je istodobno glavni svjedok optužbe!? Zahtijevam propisno suđenje!

– Ne! – jednostavno je odgovorio sudac, bez ikakva pravnog cjepidlačenja.

– Nije mi omogućeno ni da sudjelujem u izboru porotnika! – opet je prosvjedovao Danziger u ulozi vlastitog branioca.

– Zamjerate li izboru bilo kojeg od članova porote, gospodine Danzigeru? Ako je tako, uzet ću to u razmatranje – hladnokrvno je odgovorio stari sudac. – Ne zamjerate? Dobro, nema znači prigovora, pa se suđenje nastavlja! Ostali se vaši prigovori odbijaju. Zakon područja Arizone, naime, kaže da se neke pravne formalnosti mogu izbjeći, ako se sudi u hitnom slučaju. Vjerujem da je to takav slučaj. A sada sjednite, gospodine Danzigeru, dok se gospodin Saddler ne obrati poroti završnim govorom.

Opet sam se poroti obratio, kratko i konkretno, bez ikakvih zavrzla-ma. Bilo mi je jasno da se Danziger već sâm osudio pokušavajući proces izvući na viši sud te natovarivši sebi na vrat još više ozbiljnih optužaba. Rekao sam da Danziger nije Calvina ubio osobno, ali je za njegovo ubojstvo najviše kriv. Naglasio sam da moraju objesiti Danzigera, jer je to njihov grad, koji moraju braniti. Sudac me nije prekidao čak ni kod takvih sugestija poroti, a ni Danziger nije imao primjedaba.

– Sve ovisi o vama – bio je zaključak mog obraćanja poroti.

Sjeo sam i prepustio scenu Danzi-

geru da održi govor radi vlastite obrane. Sudac mu je dopustio da nadugo i naširoko priča o cijelom svom životu. A Danziger se prikazao i zločestim i korumpiranim, priznao je da ga Ballard ima u šaci i ucjenjuje zbog onog skandala sa željeznicom i još nekih postupaka iz njegove političke karijere, ali je naglasio da nikada nije nosio oružje i nikada nikoga nije ubio.

McLandress i ostali članovi porote nisu se potrudili ni da se povuku u drugu prostoriju. Malo su se došaptavali, važno kimali glavama, a onda je McLandress obavijestio suca da je porota donijela odluku.

– Porota proglašava optuženoga krivim! – rekao je.

Sudac je upravo osuđivao optuženoga na smrt vješanjem, uz pripomenu da se presuda treba odmah izvršiti, kad je u improviziranu sudnicu banuo neki dječak i povikao da su se u grad opet vratili Flanneryevi.

XII

Flanneryevi su bili na kraju ulice, kraj konjušnice, gdje je Danziger trebao biti obješen. Sjedili su na konjima u polukrugu, tako da nikome ne smetaju. Nisu se ni pomakli kad sam izveo Danzigersa iz hotela, a za mnim su nagrnuli McLandress i svi građani koji su prisustvovali suđenju.

Pri izlasku iz hotelske dvorane – sudnice od Caseya sam zadio bocu viskija. Pružio sam je sada Danzigeru i rekao mu da popije koliko hoće. Popio je gotovo pola boce! Nekoliko koraka dalje tražio je još. Nakon toga išao je prema vješalima prilično mirno, iako ne i na previše sigurnim nogama.

– Moram ti priznati, Saddleru – prešao je na »ti« – da si me zajebao kao nitko nikada u životu! Varaš se, međutim, ako misliš da se bojim

umrijeti, ti prokleta skitnice! Barem sam dobro živio. Mnogo bolje od tebe, kopile! Umirem bogat. Nitko neće dobiti ni centa od mog novca, jer ne znaju gdje je skriven!

Pustio sam ga da baljezga, da se dobro istutnji. A ja sam pogledom tražio Kate. Nisam je ugledao, sve dok već nismo bili pred konjušnicom. Bila je otraga, iza svih Flanneryevih. Sada u muškom sedlu, s rančerskom odjećom na sebi, onom istom u kojoj mi je bila došla one prve noći. Lice joj je bilo ponešto blijedo, no ipak prekrasno. Možda je trebala stajati ispred svih, jer se sve to događalo zbog nje. Bila je, zapravo, najvažnija ličnost poslije Danzigersa.

Ugledavši je, Danziger je nespretno skinuo šešir i pokušao joj se ironično nakloniti, pa je, pijan, gotovo pao.

– Nedostajate svojem mužu, gospodo Ballard! – doviknuo joj je. – Najbolje bi bilo da požurite natrag k njemu – na stan i hranu i u njegov zagrljaj! – Grohotom se smijao dok sam ga pridržavao da ne padne.

Con Flannery sjedio je na konju poput isklesana kipa, s opasnom puškom šarpovkom u rukama. Svi Flanneryevi držali su u rukama svoje vinčesterke.

– Čuo sam da to namjeravaš uraditi, pa smo to došli vidjeti – obratio mi se Irac. – Čini se da ćeš to zaista i učiniti.

– Takva si mačka da si uistinu mogla iscrpiti i satrti Peytona! – i dalje je Danziger dobacivao svoje primjedbe gospođi Ballard.

Katin brat Emmet počeo je izvlačiti revolver, no ja sam izvukao svoj mnogo brže i uperio ga u nj.

– Samo pokušaj, sinko! – zaprijetio sam mu. – Lako bi i ti mogao umrijeti!

Con Flannery je, i ne osvrnuvši

se, zamahnuo ručerdom i tresnuo neposlušnog sina tako jako da je gotovo izletio iz sedla.

– Još čekamo, zamjeniče! – doviknuo mi je.

– Samo vi čekajte – odgovorio sam, gurnuvši Danzigeru prema vješalima. – Ne radim to za vas!

Danziger se po ljestvama sâm popeo na vrata, na hrpi sijena ispod omče. Dad Switzer mu ju je namaknuo, a osuđenik ju je sâm zategao i namjestio tako da mu uzao dode iza uha. Opet sam se uvjerio kako je, zapravo, teško suditi o ljudima. Danziger je bio pijan, ali je toga trenutka bio i hrabar. Sada je dovikivao meni uvrede, u kojima je, priznajem, bilo čak i istine. Nisam, međutim, imao želju da ga odgur-nem s onih vrata. Nitko to nije ni morao učiniti. Danziger je odjed-nom prestao vrijeđati, promrmljao »Umrijet ću!« i pošao korak prema smrti. Tijelo mu se nagoniski trgnu-lo unatrag, ali mu je stari Switzer pomogao da posrne prema napri-jed i zaniše se na konopcu. Vrat mu je puknuo tako glasno kao da se za-čuo prasak pištolja.

– Napravio sam sasvim dobru omču! – pohvalio se stari Switzer kao da hvali svoje odreske. Dodao je kako će se pobrinuti i za Danzige-rov leš, a ja sam pošao na razgovor s Conom Flanneryem.

– Udružujete li snage s nama ili ne? – izravno sam ga upitao. – Odlučite se, jer nemamo vremena za natezanje. Ako niste s nama, on-da se, dovraga, gubite iz ovoga gra-da! Neću više slušati nikakve vaše irske govornarije o tome kako su građani oduvijek bili neprijateljski na-strojeni prema vama! Pripravni su suprotstaviti se Ballardu snagama kojima raspolazu, a kakve jebene korake sada vi namjeravate podu-zeti?

– S vama smo! – kratko je odgo-

vorio, ne gledajući u mene, nego u gradonačelnika McLandressa, koji nam se bio pridružio. – Šteta je – dodao je – što grad mora trpjeti zbog nas.

– Ne morate s nama, ako nećete – počeo se junačiti McLandress, koji nije volio da se sa sažaljenjem govori o njegovu gradu. – Možemo mi i bez vas, Flannery! Učinili smo sami ono – pokazao je na Danzige-rov leš. – Ona je bio Earl Danziger! Smatrate li da nam za njegovo smaknuće nije trebalo živaca?

– A meni se – prezrivo je plju-nuo Flannery – učinilo da je pao s onih vrata!

– Da, ali s našom omčom oko vrata! – dobacio je McLandress.

– Ostavite svade za kasnije! – prekinuo sam ih. – Sada se mora-mo dogovoriti kako da dočekamo Ballarda.

Odveo sam ih u svoj ured i nato-čio im po čašu viskija. Flannery je uzeo svoju bez riječi. McLandress je načas oklijevao, a onda je, začudo, i on uzeo čašu. Kroz prozor sam pri-mijetio Kate na konju. Kamo li je to jahala? Laurie se, sinulo mi je, uop-će nije pojavljivala. No, dosta o žen-skama, odlučio sam.

I Con Flannery i Dougal McLan-dress kiselo su razvukli lica kad sam im rekao kako stoje stvari, to jest – da Ballard vjerojatno već maršira na grad.

– Imamo još malo vremena... – nastavio sam. – Možda se najprije uputi na vaš ranč, gospodine Flannery, tražeći vašu kćer. A možda i ne. Nađe li ranč opustjelim, vjero-jatno će ga zapaliti. Što je sa žena-ma na ranču, gospodine Flannery?

– Poslao sam ih u brda prije ne-go što smo pojahali ovamo – odgo-vorio je otpijajući viski. – Kate nije htjela poći.

– Ah, današnje djevojke! – od-mahnuo je rukom McLandress, mi-

sleći, vjerojatno, na onu kvalitetu u nekih djevojaka koja se meni toliko svidala.

– Napričao si nam mnogo toga – obratio mi se Con Flannery, prijateljski dodajući bocu McLandressu. – Pričaj dalje!

Pričao sam, dakle, a oni su pažljivo slušali.

– Moramo, prije svega, spriječiti da Ballard sazna da je Danziger mrtav. Inače bi mogao pomisliti da je Danziger sve propjevao, pa nam ne bi tek tako uletio u zamku. A zamka je naša jedina nada. Ima li nade u pomoć drugih rančera?

– Nema – kratko je odgovorio Irac. – Neutralni su, nadajući se da Ballard neće spaliti i njih. Kao što si već i sâm rekao, pouzdajemo se samo u one koji su tu.

– Onda će nam te naše snage morati biti dovoljne.

Naša je prednost u tome što Ballard uopće ne očekuje da će mu se itko suprotstaviti. Možete li govoriti u ime svih građana, gospodine McLandress? – obratio sam se gradonačelniku.

– Zovi me Dougal – predložio mi je McLandress kod druge čaše viskija. Nenaviknut na piće, mrštio se pri svakom gutljaju, ali poslije je oblizivao usne. – Da, mogu govoriti u ime svih građana koji uopće nešto vrijede. Moramo biti svjesni da bi se neki ipak mogli iskrasti iz grada te čak obavijestiti Ballarda. Trebat će, stoga, postaviti straže!

– I inače moramo postaviti straže, kako bismo pravodobno saznali o približavanju bande – suglasio sam se.

– No, mogao je Danziger i lagati u vezi s Ballardovim boravkom i namjerama – primijetio je Flannery, odgurnuvši od sebe čašu.

Kraj prozora opet je projahala Kate.

– Možda još uopće nije napustio

Meksiko – rekao sam. – No, ne smijemo se u to pouzdati. Moramo računati kao da nam je već za vratom. Podimo, dakle, na posao!

Kad smo izašli, McLandress me iznenadio izjavom da je nekad bio policijski major. Znao sam kakav je on oficir mogao biti, no morao sam se pomiriti sa suradnicima kakve sam imao. U Flannerya sam se mogao pouzdati. Taj je čvrsti čovjek prošao kroz građanski rat, najkrvaviji sukob na sjevernoameričkom kontinentu. On i njegova braća izdržat će svaki pakao! Protiv Ballarda nam, međutim, neće biti dovoljna samo hrabrost.

Prvi moj postupak bio je da okupim sve potencijalne borce u hotelu: Flanneryev klan i McLandressove građane. Od ovih posljednjih nisu se pojavili baš svi. S Flanneryevima su razmjenjivali ne baš prijateljske pogleda, ali se uopće nisam potrudio da ublažim njihove davne razmirice. Bio sam uvjeren da će to dobro poslužiti u predstojećoj borbi, kad se budu htjeli istaći jedni pred drugima.

Nacrtao sam na zidu hotelske sobe grubu skicu grada. Nisam ih morao moliti da me pažljivo slušaju. Bili su kao bubice, shvativši, napokon, da je riječ o njihovim životima, sudbini njihova grada.

– Pretpostavka je – počeo sam objašnjavati – da će Ballard doći odavde, s juga. Doći će bijesan i ubilački raspoložen...

Neki su se građani počeli komešati nakon takvog uvoda. Flanneryevi nisu ni trepnuli! Znao sam da će među prisutnim građanima biti dezertera.

– Moramo se hrabro boriti protiv njih – nastavio sam. – Ako samo odbijemo prvi napad, propali smo, jer će se Ballard pregrupirati te nas, zatim, napasti s nekoliko strana. Ne smijemo dopustiti ni da

dode do opsade...

– Stanite malo, zamjenice! – prekinuo me vlasnik konjušnice Bush. – Ne želim nikoga vrijeđati – nastavio je, oprezno pogledavši prema Conu Flanneryu – moram ipak postaviti jedno pitanje...

– Postavite ga – rekao sam. Znao sam što ga muči. Valjalo je to riješiti što prije.

– Bi li Ballard uopće napadao ovaj grad, da tu nije njegova žena? – upitao je Bush.

Con Flannery smirio je pokretom ruke svoj klan, koji je počeo glasno gundati. Divio sam se odlučnosti i ugledu toga Irca.

– Još ima vremena da je pošaljemo na sjever. Pet dana jahanja odavde ima jedna vojnička postaja. Ako bi odmah krenula, recimo pod jakim pratnjom svojih konjanika, sumnjma da bi se Ballard i njegov ološ usudili pojahati za njom tako daleko na sjever pa se čak sukobiti s vojskom.

Sve su oči bile uprte u mene. Bush je rekao istinu. Konačno, o Katinu odlasku iz grada kao rješenju već sam i ja razmišljao. Sve je ovisilo o tome koliko je Ballard već blizu grada. Naše straže, postavljene već ranije, nisu još ništa javljale, no s juga grada zemljište je bilo brdovito, pa se tuda gradu moglo i prikradati. Osobno sam vjerovao da bi Flanneryevi, ako bi sada i krenuli s Kate iz grada, imali jedva pola dana prednosti.

– Prekasno je – zaključio sam. – Ballard bi ih sustigao, a grad bi nam ipak spalio. On više nema što izgubiti – za sva zlodjela ionako ne može biti obješen dvaput!

Debeli, sipljivi škotski gajdaš McLandress odlučno me je, začudo, podržao.

– O tome nema više govora! – odlučno je rekao, kao pravi gradonačelnik. – Nastavite, zamjenice!

– Moramo nekako postići da u grad uđu brzo i nehajno – nastavio sam. Na južnom ulazu u grad moralo bi biti nekoliko ljudi, koji će, kad Ballard nađe, odglumiti krajnje zaprepaštenje i početi bježati pred njim. Dok sam to izgovorio, znao sam kako će biti teško naći dobrovoljce za gotovo sigurnu smrt, jer će te ljude Ballardov ološ svakako sustići i prve pobiti. – Za te naše ljude – otvoreno sam rekao – bit će vrlo opasno, ujaše li Ballard po danu. Imaju izgleda da pobjegnu jedino ako Ballard dode noću.

Stari Dad Switzer progurao se naprijed, ispred svih.

– Sjećate li se – javio se taj prvi dobrovoljac – kako sam vam pričao da se ne plašim smrti jer se ionako namjeravam ubiti kad više ne budem sposoban raditi? Poći ću onamo – pljunuo je. – No, nemojte tražiti od mene da prebrzo bježim pred Ballardom, jer to ne mogu!

– Bio bih ovdje od veće koristi – pogledao je u mene Con Flannery – no i ja ću poći onamo, ako to ti kažeš, zamjenice!

– Ne, vi i McLandress ostajete ovdje – odlučio sam.

– Dougal, zovi me Dougal! – podsjetio me bankar.

Javio se i onaj Katin nagli brat, no i njega sam odbio. Prijavio se i Katin stric, udovac, objašnjavajući da je bolestan, pa mu nije stalo hoće li ostati živ. Hrabro mu se pridružio njegov sin Phelim, jak muškarac kojega Ballard zacijelo neće lako ni sustići ni satrti.

– Nadajmo se – nastavio sam planirati – da će nam ta lukava varka uspjeti, te da će banda ugalo-pirati u grad, pripravna da ga uništi. Pustit ćemo ih do sredine glavne ulice, a tek ćemo ih tada obasuti olovom! Počet će paljbu oni s južne strane ulice, bandi iza leđa, kako se ne bi mogla vratiti. Ballardovi će ta-

da pojuriti na sjever, ali ni tamo neće moći zbog rovova preko ulice...

– Neće valjati da nas strpaš u roveve, Saddleru! – prosvjedovao je Con Flannery, koji je kao veteran građanskog rata dobro znao što su rovovske bitke i takozvani pozicijski rat.

– U rovovima neće biti ljudi – objasnio sam. – Bit će u njima drvene grede, iz kojih će stšati uvis željezni šiljci, dugački dvadesetak centimetara, one naprave što ih neki zovu »konjožderima«! To će biti u prvom rovu, a u drugom i trećem šiljcima ćemo dodati i kolutove bodljikave žice.

– Tako da – suglasio se Flannery. – A roveve valja postaviti na takvoj udaljenosti da onaj tko preskoči prvi, sigurno upadne u sljedeći! Vidio sam kako to strahovito djeluje u Virdžiniji – na bojnopolju, ne u gradskim uvjetima!

– Vrlo opasno obrambeno oružje – stručno sam dodao. – Ne samo po konje nego i po ljude! Rovovi moraju biti i široki i duboki. Prekrit ćemo ih ceradama, dobro učvršćenim i napetim, a cerade ćemo pokriti zemljom, tako da se po danu uopće neće primijeti rov. Dode li Ballard po noći, ionako ih neće zapaziti. Za noćne uvjete moramo, međutim, imati pripremljene i kante lako zapaljiva ulja i ugljena kako bismo našim strijelcima osvijetlili mete.

– A jesi li razmislio što ćemo s pobočnim uličicama? – praktično je upitao stari taktičar Con Flannery.

– Preko njih ćemo razapeti žicu te staviti prepreke od bodljikave žice i kolutove bilo kakve žice u koju bi se razbojnici mogli zaplesti. Sve će prodavaonice, nadam se, staviti svu žicu na raspolaganje. No, banda neće poći u uličice, sve dok ne shvati da ništa ne može u glavnoj ulici.

Moramo im onemogućiti svaki pristup verandama ili pločnicima, zabarikadirati ulaze u zgrade, ali i sve prilaze zgradama. U te svrhe valja koristiti sav raspoloživi materijal, sve do masivnih komada namještaja!

– Zaboga, počinjem već žaliti te jadnike! – veselo je uzviknuo gradonačelnik, kod kojega su se sve više pokazivale posljedice nenaviknutog uživanja viskija. – Prebit ćemo ih tako da se nikad više neće vratiti u ovaj grad!

– I neće! – kratko sam rekao.

– Neće!? – ponovio je za mnom McLandress, podigavši iznenađeno obrve.

Iskusni lrac kraj njega znao je o čemu govorim, ali nije ništa rekao. Znali smo da bandu moramo dokraja uništiti, satrti. Morao je to biti pravi pokolj, kako od toga ološa ne bi ostalo sjemena. Znao sam da Flanneryevi neće prezati ni pred tim, ali pitao sam se hoće li građani imati dovoljno petlje za to.

– Neće – morao sam jasno i glasno objasniti zamisao – zato što u toj bici ne smije preživjeti nijedan razbojnik koji bi se kasnije mogao vratiti. Moramo ih, uspije li nam naša zamišljena obrana, pobiti sve do jednoga, bez ikakve milosti! Bit će to totalni rat, a ime Dragoon Wells treba da posije strah među sve razbojnike, sav ološ do duboko u Meksiku!

– Bez milosti! Pokolj bez milosti! – povikao je McLandress, mašući svojim starim revolverom očišćenim za buduće okršaje.

Uistinu je pravo čudo, kažem vam, što viski može učiniti, što može stvoriti od jednoga bankara!

Dvoranu smo zajedno posljednji napustili Con Flannery i ja.

– Misliš li da ćemo uspjeti? – upitao me sa zabrinutim osmijehom.

— Uz malo sreće... — odgovorio sam.

* * *

Najvažniji su nam u planiranoj obrani bili rovovi, pa je sve sposobno u gradu prionulo njihovu kopanju. I McLandress je kopao, zajedno s ljudima na koje bi prije nekoliko dana samo prezirno odmahnuo.

U gradu je zavladao pravi pionirski duh iz tekških dana prvih osvajanja dalekog, Divljeg Zapada. Stanovnici su donijeli na hrpu svakakvog oružja kako bi se razdijelilo što sposobnijim braniocima. Bilo je tu prastarih pušaka i revolvera, sablji, noževa, vila, srpova, kopanja. Neke su dame žrtvovala male revolvare što su ih inače imale za zaštitu od drznika i eventualnih silovatelja.

Sve prodavaonice širom su otvorile vrata: besplatno se odnosilo sve potrebno za obranu, najviše svakojakih žica.

Žene su marljivo kuhale kavu i donosile je marljivim kopačima rovova.

Na sve strane građani su dizali barikade, učvršćivali vrata, razbijali prozore na glavnu ulicu, s kojih će branioci, prema mojim taktičkim zamislima, pucati na zbunjene napadače.

Pripremali su se i veće količine vode — za gašenje eventualnih požara. Pitao sam se hoću li moći spriječiti da Ballard ne divlja, ne zapali grad. Poznavao sam ga po izgledu pa sam se nadao da ću ga smaknuti među prvima, jer to bi sasvim obehrabrilo bandite — plaćenike. Ballard je dovoljno i lud i bijesan i hrabar, nadao sam se, pa se neće skrivati iza leđa svojega plaćenog ološa, nego će ga, dapače, predvoditi i doći mi na nišan.

Jedan od Flanneryevih ljudi dojahao je sa stražarskog mjesta i javio kako Ballardu još nema ni traga ni

glasa. Stari Dad Switzer i dvojica Flanneryevih, koji su se bili dobrovoljno javili kao bezazlen mamac za Ballarda, već su sjedili na južnom ulazu u grad, s dovoljno hrane i vode, odlučni da odglume svoju ulogu i po cijenu života.

Rad na obrambenim priprema nastavljao se u najboljem redu. Rovovi su već bili iskopani, pa je Con Flannery stručno na njihovo dno stavljao pripremljene opasne šiljke. Umalo je jedan građanin i sâm stradao. Bio bi pao u rov i proburazio se kao prva žrtva naše opasne obrane, da ga Irac nije u posljednji tren spasio šćepavši ga za ovratnik.

Uskoro su branioci već pokrivali rovove ceradama, stavljali na njih zemlju te što više blata i prašine. Tko nije znao, ne bi mogao ni primjetiti da je ulica tako opasno prokopana.

Laurie nisam nigdje primjećivao. Kate se, međutim, neprestano vrza među braniocima, dajući svoj doprinos, a bila se i opasno oboružala za predstojeću bitku protiv njezina nepoćudnog muža i njegove bande: imala je vinčesterku, kao i svi Flanneryevi, a ispod pulovera i kolt. Džepovi su joj bili nabrekli od metaka.

Bio je tu i dobri stari gradski liječnik — ne s jednom, nego s dvjema torbama, hrpom pripremljenih zavoja i drugog materijala. Nisam ga mogao razočarati i reći mu da neće biti mnogo posla za nj, to jest da neće biti mnogo ranjenih, barem ne među napadačima, jer ćemo ih sve morati pobiti!

Neke osobe više nisam vidao, no bilo je razumljivo da je u gradu bilo i kukavica koji su već prije bitke napunili gaće i pobjegli.

Debeli gradonačelnik-bankar pokazao se kao stvorenim za takve situacije. Radio je kao crv, a bio toliko

hrabra da se čak na svoju debelu, čangrizavu ženu, koja je u kući očito imala »viši čin« nego on, obilato izderao kad mu se usudila reći da smanji potrošnju viskija i kave, jer će ga to učiniti nerzovnim.

Napokon smo ustanovili da smo sve pripreme obavili.

Preostalo nam je samo da čekamo. Ballarda!

XIII

Kate me izbjegavala otkako je sa svojimastigla u grad. U takvim okolnostima bilo mi je to i razumljivo. Sada je, međutim, sve bilo mirno, sjedio sam sâm u svojem uredu, a ona se nije pojavljivala... Osim banke, zgrada zatvora bila je najčvršća u gradu. No, prozori su joj bili prilično uski za više branilaca, a mi se, osim toga, uopće nismo namjeravali braniti, nego napadati zbušnjene razbojnike. Kad se začuju prvi pucnji, pohitat ću i ja odavde na svoje mjesto, među građane.

Neka mi je žena na pladnju donijela pečene piletine, pa sam jeo, pristavši odmah na peć i vodu za kavu. Kate nikako nije dolazila... Promatrao sam ljude duž ulice. Večerali su u sumrak — neki, i ne znajući to, zadnji put. Vani je već puhao hladan noćni vjetar, pa mi je bilo hladno i u uredu, iako je gorjela vatra u peći. Čuo sam kako jedan mladi član klana Flanneryevih pred hotelom podnosi izvještaj Conu Flanneryu. Poslije toga opet je zavládala zloslutna tišina.

Netko je pokucao na vrata. Ušao je McLandress, sav zažaren. Stari se presvukao u nekadašnju uniformu majora policije, koja mu je bila tijesna i činila ga smiješnim, pogotovu stoga što je na glavi ostavio svoj bankarski šešir.

Kimnuli smo jedan drugom na pozdrav. Pitao sam se što li sada ho-

će, vjerovao sam da nije ništa u vezi s Ballardom. Gurnuo sam prema njemu bocu s viskijem, ali rekao je da bi radije ipak popio kave. Kad se pred nama u šalicama napokon pušila vruća kava, odlučio je, slijedeći moj primjer, da sebi u nju ipak nali-je viski! Tek je tada počeo oprezno načinjati temu razgovora, zbog kojeg je i došao.

Najprije mi je dao do znanja kako mu je žao što se prije neprijateljski odnosio prema meni. Rekao sam da ne marim i žurno se zaposlio oko dolijevanja kave i viskija.

— Obavio si sjajan posao ovdje. Sva ova organizacija obrane grada... Znaš kako se to radi i odlično to radiš! Uspijemo li obraniti grad, bit će to samo zahvaljujući tebi.

Imao sam samo četrnaest dolara u džepu. Tip mi, dakle, nije laskao zbog novca, pogotovu što nije mogao znati kako od Kate očekujem ščicu gotovine i nakita. Govorio je previše prijateljski a da bi smjerao na razgovor o krađi koju je namjeravala počinuti njegova kći. Da, to me podsjetilo: gdje je, dovraga, sve to vrijeme bila Laurie!?

— Bez lažne skromnosti, gospodine! — prosvjedovao je toga trenutka bankar, iako nisam rekao ni riječi.

— Kada ste došli u ovaj grad — nastavio je, nazivajući me čas »ti« čas »vi« — najprije vas nisam volio. Ništa osobno, nego zbog toga što ste sve prije bili. Pa, eto, dovoljno sam muškarac da to sada priznam!

— Ma, što je bilo — bilo je! nestrpljivo sam ga prekinuo.

— Od dobre si ti građe! Sada to shvaćam. Čovjek tvoje odlučnosti i tvog značaja uvijek će uspjeti. Nije važno što je čovjek bio — važno je što je sada...

Poslije smušenog uvoda, opalio je kao iz dvocjevke:

— Moram vam reći da se veoma svidate mojoj kćerci Laurie!

Ne, to nije mogla biti šala, jer je šala bankaru bila daleka barem koliko i neki Kinez nekom Indijancu – Apaču.

– Kći vam je lijepa mlada dama – uljudno sam uzvratio. – Služi na čast i vama i vašoj gospođi!

Pri spomenu »gospođe«, bankar je žestoko frknuo. A o »kćerci« je nastavio:

– Što se moje kćeri tiče... Mogu li s vama biti iskren, gospodine? Laurie je, znate, pomalo divlja, premda se to po njenu izgledu ne bi moglo reći. Nebesa, ne znam otkud joj to! Jest da sam nekad i ja učinio poneku nepodopštinu, no to bi se moglo, zar ne, reći i za sve nas...

– Naravno, gospodine!

– U svakom slučaju, dakle, pomalo je divlja. Ne mislim, naravno...

– Naravno da ne, gospodine! – prekinuo sam ga.

– Znao sam da ćete razumjeti! Činjenica je, dakle, da je oduvijek bila pomalo »munjena«! Mislio sam da će je ta škola u Charlestonu, koja me skupo stajala, malo... ovaj... smiriti. No, vratila se iz nje jednako nemirna. Da skratim priču, gospodine: njoj, jednostavno, treba muž!

– Tko god to bio, bit će sretan čovjek! – uljudno sam primijetio, iako me odjednom počelo žuljati oko vrata, a to je uvijek kod mene bila reakcija kad se spominjao brak.

– Ne bilo kakav muž, gospodine Saddleru... ovaj... Mogu li vas zvati Jim?

– To je moje ime, Dougale! – odgovorio sam.

– Treba joj, dakle, pravi muž, pravi muškarac... sine! Laurie je već upoznala neke fine ljude koje sam dovodio kući. No, nećete vjerovati, svi su joj – iako su neki bili i bogati i ne toliko stari – bili smiješni! Čini mi se da joj treba muška-

rac koji će je znati ukrotiti, ako razumijete što time želim reći...

Znao sam to vrlo dobro, samo nisam htio reći, jer mi nije trebao dvo-boj s odnedavna prpošnim bankarom. Nije on znao što Laurie treba, nisam znao ni ja, a nije znala ni ona sama. To jest: znala je što voli i želi, ali ne i što joj treba! Njegova divna kćerkica bila je vruća kao pištolj i nije ju mogao ohladiti tek tako – jedan jedini muškarac! Što se mene tiče, smatrao sam da se ona nikad neće ohladiti i ukrotiti. Njena vatra teško će utrnuti!

– Hoćeš li se oženiti njome? – ispucao je bankar posljednji metak.

– Znam... – ponovno se ušepRTLjao – da je ovo došlo iznenada, ali uvjeren sam da si ti pravi muškarac za nju! Ima među vama razlika u porijeklu... No, to ćemo izravnati! Laurie, naravno, nema vlastitog novca... – počeo je lukavac objašnjavati kako ne govori i kao bankar, nego samo kao brižni tata – ... a ni ja ga nemam previše, usprkos svemu što si dosad mogao čuti o bankarima. Pa, ipak, imam ponešto dobara, pa bih pomogao svom zetu, mužu moje male Laurie!

Bio sam toliko zaprepašten da sam, zamislite to, čak ostao bez riječi!

– Posao sa stokom, sine, jedan... ovaj... za početak malen ranč – to bi bilo dobro za vas! S dobrom ženom uz bok i marljivim radom – mnogo bi postigao. Znaš, ne zahtijevam da mi odmah odgovoriš, nije ni trenutak za to, ali razmisli o tome! Razmisli, sine: McLandress i Saddler – rančeri, kako ti se to čini?

Kad je, uzevši svoju pušku, izišao, zaista sam o tome razmišljao. Daka-ko, na svoj način! Cerio sam se i prijedlogu i samom sebi i na pomisao kako bi se Laurie grohotom smijala da je to čula. Nisu za mene – ni težak rad, ni prevruća ljeta, ni oštre

zime, ni žuljanje guzice po cijeli dan u sedlu! Ne bi bilo ni za Laurie da rano ustaje i kuha doručak, a liježe kasno poslije mukotrpnog radnog dana. Ni njoj ni meni ne bi preostajalo ni volje ni vremena da, kasno legavši, požuljamo i nešto drugo! Najsmješnija mi je, međutim, bila pomisao da imam debelog McLandressa i za ortaka i za tasta!

Iz tog razmišljanja prenulo me kucanje na vratima. Tko god da je bio, pokucao je gotovo nježno. Je li to, možda Kate? Ne, na vratima se pojavio njezin otac – Con Flannery! Mahnuo sam mu da uđe, a on me zamolio za piće. Da, nije ga zahtijevao, nego me zamolio!

– Ništa se još ne događa? – upitao sam, dodavši mu čašu.

– Nema ih još. Upravo me obavijestio moj Emmet. Moj brat i ona druga dva dobrovoljca na svojim su mjestima. – Okretao je čašu u šaci, a onda iznenada zapitao: – Imao si nešto s mojom kćeri, je li?

Kako nisam odmah odgovorio, nastavio je:

– Znam da jesi. Pročitao sam joj to na licu!

– Što, zapravo, želite, Flannery? – upitao sam.

– Ohladi se! – mirno je rekao. – Uopće se ne pjenim zbog toga. Prirodno je da se muškarci i žene drže i rade one stvari. Sviđa li ti se Kate?

– Sviđa mi se.

– Toga sam se, vidiš, bojao...

– Kad bih se htio oženiti njome, uopće vas ne bih ništa pitao.

– Znači li to da je nećeš oženiti, niti pobjeći s njome?

– Ne vidim što vas se to tiče, ali odgovor je – ne!

– To je dobro... – izustio je. – Za tebe! – dodao je, iskapivši viski.

I meni je, vjerujte, trebao viski, koji sam sada sebi nadio, napunivši i drugom potencijalnom tastu čašicu!

– Zar biste me pokušali ubiti da sam odgovorio potvrdno? – upitao sam.

– Ne bih, nego bih te žalio, sinko! – iskreno je odgovorio Irac. – S mojom bi Kate imao dovoljno teškoća i bez mene! Čudi li te da tako govorim o svojoj kćeri!

– Pa... – zaustio sam.

– Ne mora te čuditi! – prekinuo me. – Divlja je. Znaju to biti i druge djevojke, ali to ipak prebrode. Kate će uvijek ostati divlja. Ne, ne kažem da je loša, zla, tek... nešto joj nedostaje. Eto što je s njom! Znao sam to sve vrijeme dok je odrastala. Zato smo se toliko i svađali. Nevolja je u tome što Kate ne zna što hoće. Kaže da zna, ali ne zna. Sjedio sam, znaš, tamo u mraku i razmišljao i o njoj i o tebi i o ovome gradu.

– Nije li malo prekasno? Mislim – to o gradu!

– Ne previše. Smatrao sam te građane običnim ovcama. Vrijedali su i oni mene i ja njih, a sada će mnogi od njih poginuti zbog moje divlje kćeri... Nisam smio dopustiti da sve to ode tako daleko. Trebao sam je prisiliti da je naši dečki otprate na sjever...

– Ne bi mi to mnogo pomoglo. Znate da sam svima govorio kako ona nije odbjegli robinja i da ima pravo ostati tu, ako to želi!

Uto se u daljini začula pucnjava. Poskočili smo, izišli iz ureda i zaboravili na osobitosti karaktera Kate Flannery. Potrčali smo na svoja borbena mjesta.

Uletjeli su u zamku upravo kako smo planirali! U prvi ih je rov upalo tridesetak od stotinjak, koliko ih je bilo dojahalo. Stravičnom njištanju konja i kricima ljudi pridružila se naša pucnjava: Flanneryevi su pucali iza rovova, ne dopuštajući bandi prodor na sjever, i iz hotela; McLandress je s grupom građana koji su zasuli bandu vatrom iz salu-

na. Svoju namjenu obavila su i druga dva rova – prepreke u pobočnim uličicama odnijele su u noći svoje žrtve...

Na Ballarda sam naletio slučajno, već pri kraju bitke, kad smo već izlazili na ulicu da dokraja isprašimo razbojnike. Bio je već ranjen u prsa. Pokušavao je podići cijev revolvera da puca u mene. Promašio je, a ja nisam pucao u nj, nego samo skočio na njega i udarao ga, udarao... sve dok me netko nije odvojio od njega. Bio je to McLandress. Predložio je da Ballarda objesimo.

Pucnjava je potrajala sve do zore. Građani su se tako raspomamili da se neke od njih nije moglo prepoznati! Doista su bez milosti progonili ostatke ostataka Ballardove bande i ubijali ih. Flanneryevi su, na prije pripremljenim konjima, pojurili u potjeru za onim pripadnicima bande koji su uspjeli pobjeći iz grada.

Smučilo mi se toliko ubijanje. U zoru je bilo gotovo.

Sve – osim Ballardova vješanja.

XIV

S vješanjem nismo čekali na povratak Flanneryevih. Obavili smo ga sami. Ballard nije bio kao Danziger: nije progovorio ni riječi! Niti je nudio mito, niti se branio. Izgledao je stariji nego što je bio i jadniji nego što sam ga zamišljao. Upalih obraza i očiju od nespavanja ili lošeg spavanja, teturao se prema vješalima – nijednom ne zapitavši za Kate! No, ja sam se pitao gdje je ona. Sedam je članova njezine obitelji bilo poginulo, jedan je bio smrtno ranjen, a njoj – ni traga ni glasa! Na našoj strani bilo je devetnaest poginulih muškaraca i dvije žene, no ni jedna od tih dviju nije bila Kate.

Kad se omča već ljuljala u konjušnici, stigao je, sav okrvavljen, stari

Switzer, koji je jedini bio preživio od trojice mamaca za Ballardovu bandu. Prišao je k Ballardu i pljunuo na nj.

– Je li to taj veliki čovjek? – upitao me.

– Da.

– Ovoga neću morati gurnuti – izjavio je, zatraživši da i Ballarda objesi on.

Nije ga uistinu morao gurati – Ballard je, kad su mu namakli omču, skočio u pakao sâm! Ne znam što sam očekivao od Ballarda, no razočarao me. Uopće se nije doimao tako strašnim odmetnikom kakav je bio. Smoždile su ga godine, piće, a, vjerojatno, i Kate – ta divlja žena!

– To me razmišljanje opet podsjetilo: gdje je, dovraga, ta lijepa kučka!?

Ballardov leš stavili su na hrpu leševa njegovih razbojnika. Bio je na vrhu, a to je značilo da će u raci biti na dnu. Nastala je prepirka oko toga treba li bandite uopće pokopati na groblju. Ipak su ih pokopali, i to u zajedničkoj, velikoj jami. Prepirku oko toga treba li im postaviti na grobu ikakvu oznaku riješio sam ja rekavši da im grob označe.

Con Flannery vratio se sa svojima iz potjere kad smo stajali iznad otvorenih grobova poginulih građana – branilaca. Od Flanneryevih još nismo nikoga pokopali jer smo htjeli da Con odluči hoće li biti pokopani na groblju ili će ih odvesti na ranč. Koraćao je kraj poredanih leševa članova svoje obitelji, zagledajući svakome u lice. Poginula su mu i dva brata, koji su s njim prošli sav težak životni put.

– Pokopajte ih ovdje, uz njihove prijatelje! – odlučio je stari rančer.

S groblja smo se svi vraćali u grad pričajući o našim gubicima. Prve boli građana polako je zamijenio miran ponos. Učinili su nemo-

guće: porazili tolike razbojnike, obranili svoj grad! Stari doktor Kline bio je umro od pretjeranog uzbuđenja!

Kate, ta prekrasna kučka! Gdje je bila Kate? Sada je bila slobodna, Ballarda nije bilo. Mogla je poći kamo i s kim hoće. Toliki su ljudi poginuli zbog nje! Ja sam joj pomogao, održao obećanje da je neću izručiti, pa sam sada i sâm mogao otići. Johnny Callahan i njegov prokleti posao ovdje nisu me se više ticali. U Dragoon Wellsu zbili su se mnogo važniji događaji nego što je šerifova slomljena noga, te nitko više neće misliti na Callahana. Iskreno rečeno, uopće nisam više mario za Johnnya. Tâ, život je, napokon, borba za nagradu! Neka i Johnny ili trpi udarce ili im podlegne!

Nešto od borbenog duha zajedništva otrcalo se već prije zalaska sunca prvoga dana poslije bitke. Sve prolazi, a dobro drugarstvo, činilo se, najbrže. Ljudi su zurili u svoje razbijene prozore i mecima oštećene komade namještaja. Trebalo je zatrpati one rovove i popraviti cestu, a protiv toga već su se bunili oni građani koji nisu stanovali u tom dijelu grada, odbijajući da obave te radove, iako su ti rovovi i njima spasili život.

Casey je poginuo u bici. To me začudilo, jer sam očekivao da će se izvući, da se neće boriti za grad. Dobro kažu oni koji tvrde da nikada ne saznamo dovoljno o ljudima koje preziremo, upravo zato što ih preziremo.

Neka se, dakle, građani sukobljuju i svađaju, ja sam s Dragoon Wellsom završio! Sve što mi je bilo potrebno prije nego što ga zauvijek napustim bilo je piće, mnogo pića. Dovraga, trebala mi je i Kate! Potražit ću je kad malo popijem. Skinuo sam s prsa značku šerifova zamjenika i stavio je na stol preda se. Zu-

rio sam u nju dok mi se nije smučilo, a onda sam je zatvorio u jedan od pretinaca.

Začuo sam uto, nekakvu buku te izišao iz ureda da vidim što se događa.

Bila je to Kate – s Callahanom! Kate je upravljala onom svojom crnom dvokolicom, ukrašenom zlatnom bojom, a Johnny Callahan sjedio je kraj nje kao kakva budala, samo mnogo življi nego što sam ga vidio posljednji put. Kate je zauzdale vranca, ali ni ona ni Callahan nisu silazili. Con Flannery tek je kratko podigao pogled sa zatrpavanja rovova, na kojem je s ostalima radio, kako bi vidio što to sada izvođi njegova divlja kći.

– Trebao si biti ovdje prošle noći – rekao sam Callahanu umjesto pozdrava.

– Odlazim – kratko me obavijestio, dobacivši mi smotuljak novčanica, koji sam spretno uhvatio i strpao u džep. – mjesto šerifa je tvoje! Dakako ako ga želiš! – nastavio je šerif. – Kate i ja odlazimo na sjever.

Pogledao sam u Kate, koja je nosila istu onu zelenu haljinu u kojoj sam je bio ugledao prvi put.

– Srdačno čestitam! – izustio sam.

Callahan ili nije znao u što se upušta, ili nije mario. Ako je nekada izgubio živce, kao što je to rekao Casey, možda ih je opet našao. Tko zna što se sve događalo između Kate i Callahana! Možda su svatko za sebe bili toliko negativni da su, kao u matematičari, pomnoženi u kombinaciji davali pozitivnu kvalitetu!? Callahan, uostalom, nije oduvijek bio pokvaren malograđanski fićfirić, možda se iza njegove kicoške fasade još krio čovjek. Nisam ga razumio ništa više nego što sam mogao razumjeti Kate. Bilo je prekasno da je pitam za obećani novac, koji mi

je, smatrao sam, bila dužna. Nisam to ni mogao ni htio. Smatrao sam, jednostavno, da me, kako se to kaže, iskoristila.

– Zašto ne bi zadržao taj posao?
– upitao me Johnny, kojemu je, činilo se, bilo neugodno pred pogledima sugrađana, od kojih mu nije prilazio nitko, čak ni McLandress. – Mene nikada nisu voljeli. Tebe će prihvatiti, poslije svega što si za njih učinio. Zašto me nisi obavijestio što se ovdje događalo?

– Ionako mi ne bi mogao pomoći. No, nije tvoja greška, bio sam prezaposlen. – Pogledao sam unatrag, na grad koji ću, nadao sam se, zauvijek napustiti. – Gradu će biti bolje bez nas obojice. Naći će oni već nekoga dobrog čovjeka za šerifa!

– Bit će najbolje da krenemo – izjavio je Callahan, uopće ne rekavši kamo idu, uzme li se u obzir da je »na sjever« prilično neprecizno odredište. Na rastanku mi nije pružio ni ruku.

– Ima nešto za tebe u pretincu tvog stola, Saddleru – progovorila je napokon Kate. – Ostavila sam ti to jutros! Doviđenja, Saddleru, i pazi da ne pogineš! Na oca nije ni svrnula pogled. A Con Flannery pogledao je za svojom kćeri, zavrteo glavom i nastavio zatrpavati rovove koji su obranili grad.

U pretincu stola našao sam novac što mi ga je bila obećala: sve u gotovini, u meksičkim zlatnicima, i to točno izbrojeno do posljednjeg centa! Našao sam i pismo napisano energičnim rukopisom:

»Dragi Saddleru!

Previše si dobar muškarac za mene, stoga ti ostavljam novac i pozdravljam se s tobom. Misliću na tebe, tvrdoglavi kućkin sine! Moram, međutim, naći neku sigurniju vezu nego što si ti. Znam da se na

ovo ceriš, no – pokušat ću! S tobom ne bih imala nikakvih izgleda. Ti si zao, a ja još gora – ne bi valjalo! Vraćam se Johnnyu, bude li me htio. S njim ću se bolje složiti. Barem nije lud kao ti! Ne traži me, neću ni ja tebe. Nastojat ću te prestati voljeti. Kate«

Kad je u ured nahrupio McLandress, upravo sam pospremao zlatnike u bisage. I debeljko se vraćao u kolotečinu – od borca se pretvarao ponovno u bankara. Znao sam da će opet pričati o svojoj kćeri, no nisam očekivao ono što je uslijedilo.

– Želim da uhapsite moju kćer – procijedio je.

– Znate li što govorite !? – upitao sam.

– Pa, ne mislim baš doslovno...
– ušepRTLjao se, odmahnuvši niječno glavom prema boci s viskijem, koju sam mu ponudio. – Budući da smo već pričali o Laurie i razumijemo se, bit ću iskren s vama, Saddleru. No, svejedno, ovo što vam kažem ostaje među nama.

– Dakako – potvrdio sam.

– Laurie je jutros pokušala orobiti moju banku. Moja ju je žena slijedila i zatekla kako otvara sef. Budući da je uza se imala praznu vrećicu za novac, namjere su joj bile nedvosmislene. Moja je žena sada čuva – zaključanu u njezinoj sobi!

– Želite, dakle, da razgovaram s Laurie? – ozbiljno sam upitao. – Da je upozorim kakvu je sramotu mogla nanijeti svojoj obitelji?

McLandress bio je očito više bankar nego otac, sudeći po onom što mi je odgovorio.

– Želim više od toga – rekao je.

– Želim i da je dobro pritisnete, da joj zaprijetite zatvorom, ne bude li se vladala kako treba. Mislim, sine, da je napokon vrijeme da je naučiš kako se mora vladati. Mislim kao njezin budući muž!

Vjerujte mi da sam mu čista srca i

mirne savjesti mogao obećati sve što je tražio: i da ću s Laurie razgovarati, i da ću je dobro pritisnuti i naučiti kako da se postavi... ovaj... kako da se vlada!

– Dobit će ona svoje! – obećao sam – Odmah odlazim k njoj!

– Dobar si ti momak, sine! – pohvalio me McLandress. – I nemoj biti premekan s njom! Pritegni je što čvršće!

– Možete biti sigurni u to!

Reći ću joj da je zločesta čim legnem s njom u krevet! Oh, da, volio sam tu Laurie!

Na putu k svojoj kući, McLandress mi je rekao da će ubuduće biti stroži prema Laurie. Nema više cilemile, rekao je, nego će je opteretiti ozbiljnim radom. A nakon našeg vjenčanja, obojica ćemo, i on i ja, pripaziti da ne skrenenastranputice grijeha.

– Nikad ne pogriješim kad konačno ocijenim čovjeka – rekao mi je Mc Landress, potapšavši me po ramenu, kad smo stigli njegovoj kući. – S tobom je sve u redu, sine! Pođi odmah gore, k Laurie. Soba je na katu, u dnu hodnika. Gospođa McLandress i ja čekat ćemo ovdje, dolje.

– Bit će najbolje tako. Ne dolazite gore! – dobacio sam i njemu i gospođi McLandress, koja mi se u prolazu osmijehnula osmijehom potencijalne punice.

Pokucao sam na vrata prije nego što sam ih otključao te ušao u sobu. Gospođica se tamo durila, stojeći kraj prozora, još dršćući od gnjeva. Iako ponešto blijeda, bila je prekrasna.

– Ti si zločesta djevojka! – ozbiljno sam joj rekao.

– Dovraga! – frknula je. – Ti si mi pokvario cijelu operaciju uzimanja vlastitog novca! Zašto, dovraga, nisi došao sa mnom? Sada nemam ni centa, niti ću ga ikada imati! I ko-

je su to gluposti što mi ih otac ne prestano ponavlja: o tome kako ćemo se ti i ja oženiti i gajiti stoku na malom ranču!? Preveslao si me, Saddleru! Iznevjerio! Ako misliš da ću živjeti na malom, usranom ranču, znaš što možeš sam sa sobom činiti!

– Bio bi to lijep i potpun život – nacerio sam joj se. – Svakodnevno bismo teško radili, napravili i odgajali djecu, a nedjeljama bismo išli u crkvu i na piknike. Zaboravi i Mexico City i skupe hotele! Zaboravit ćeš to – čim se oženimo a tatica nam kupi naš mali ranč.

Kad sam ušao u sobu, mislim da je Laurie odmjeravala udaljenost od prozora do pločnika, to jest dubinu u koju je pomišljala skočiti.

– Radije bih umrla! – vrisnula je sada, nakon izrečene joj budućnosti. – Popit ću otrov, a tebi će biti žao, kopile jedno!

Posegnuo sam za njom i dobro smo se porvali prije nego što smo zajedno pali na njezin lijepo namješten krevet.

– Oh, nemoj... – odbijala me, kao da smo oženjeni. – Drukčije je bilo prije... Sada znaš da nemam nikakvog novca, želiš samo na brzinu...

– Upravo to! – prekinuo sam je. – Želim te na brzinu, jer tvoji brižni roditelji čekaju rezultate moga odgojnog pritiska na tebe. Moram te, dakle, pritisnuti, a nemamo za to baš previše vremena. Moram te uzeti siromašnu, kakva jesi, bez ijednog centa!

– A otkad si ti to tako bogat!? – upitala je ironično.

– Otprije jedne minute! – ozbiljno sam odgovorio i ispričao joj o plaći od Yohnnya i o novcu od Kate.

Zatim sam se prihvatio pedagogije. Bio je to takozvani »brzi metak«, ali ne prebrz.

– Nemoj me se nikad zasititi,

Saddleru! Nemoj me prebrzo ostaviti – prela je mačkica kad smo već mirno ležali jedno kraj drugoga.

– Isto vrijedi i za tebe – rekao sam. – S tobom će, naravno, uvijek biti sve u redu. Ne može biti drukčije!

– Nisam sigurna u to, ali volim način na koji mi to kažeš.

– Rekao sam to kao kompliment!

I bio je kompliment. Zaista sam vjerovao da će s Laurie, što god se dogodilo, uvijek biti sve u redu. U godinama što dolaze, kad odem od nje i zaboravi me, proći će još kroz mnoge muške krevete, ali će uvijek iz njih ispadati, dočekivati se – na noge! A nama će biti lijepo zajedno, dok bude trajalo. Oboje smo to znali. Kad se budemo rastajali, nastojat ću se pobrinuti da joj ništa ne uzmanjka. Novac od Kate potražit će nam prilično dugo, a kad ga potrošimo – bit će drugoga. Svijet je, zapravo, pun novca, samo valja

znati kako do njega doći. Laurie i ja bili smo prijatelji – nešto što s Kate nikada ne bih mogao biti. A nema ničega ljepšeg od odlaska u krevet sa ženom koja ti je istodobno i prijateljica.

– Slušaj me sada – rekao sam kad je već namjestila krevet. – Ne možemo bježati odmah sada, jer će tvoji starci podići veliku dreku. Spakiraj svoje stvari i mirno čekaj pravi trenutak...

– Da, gospodine! – salutirala je. – A kada će to biti? – Večeras, čim se smrači. Dovest ću konje iza kuće. Odgovara li ti Mexico City? Dobro bi bilo da podemo nekamo gdje nas neće gnjaviti.

– Ali, ja želim da me ti gnjaviš, Saddleru! I to što dulje! – osmijehnula se.

U PRIPREMI:

John Gray

Borba za prugu

PRETPLATA U SFRJ: polugodišnja 78.000.– d, godišnja 156.000.– d. Uplate se šalju na žiro račun NIŠPRO VJESNIK ZAGREB, 30101-833-2052 sa naznakom »za pretplatu na list LASO«. U slučaju poskupljenja lista u toku pretplatnog perioda pretplatniku se priznaje stara cijena do isteka pretplate.

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00, ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00, USD 17,00, (avionom USD 20,20) CAD 24,00 (avionom CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00).

Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 1/1 2.500.000 d c/b stranica 1/1 2.000.000 d

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26.XI.1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

LASO idućeg petka

